

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

4 అణాలు
2.8-12-55

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

దేశాభివృద్ధికి మొదలెక్కడ ?

మనము 'దేశాభివృద్ధి' 'సర్వజనాభివృద్ధి' గురించి నిత్యసంభాషణ చేయుదుము. కాని యీ మాటల సర్థము చేసుకొగలిగి వారెందరు ? ప్రతి ఐదుగురిలో నలుగురు నిరక్షరులు. మనదేశ మెదుర్కొనుచున్న సమస్యలను అర్థంచేసుకొని, వాటి పరిష్కార సామర్థ్యతను చేకూర్చే విద్యను ప్రజలకు లభింపజేయవలెను.

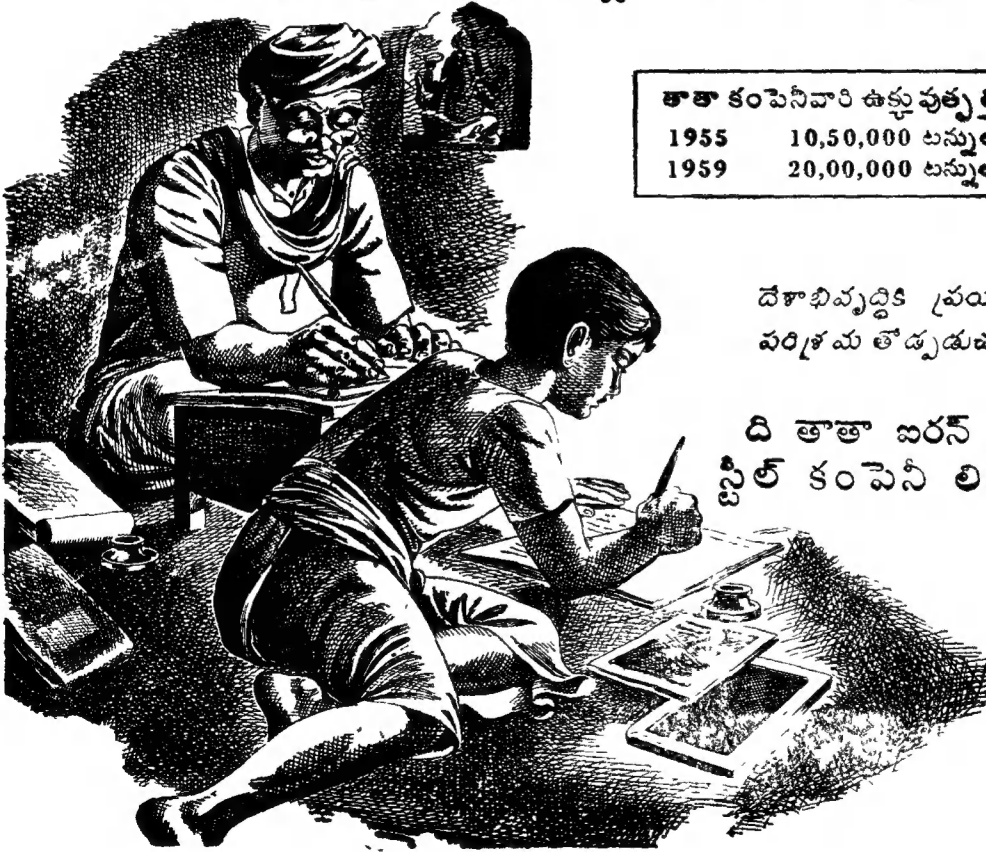
జ్ఞానోక్తిమంది భారతీయులను విద్యావంతులుగా చేయుటకు కాగితము అత్యవశ్యకము. ఈ అవశ్యకతను పరిపూర్తిచేయుటకు భారతీయ కాగితపు పరిశ్రమ సంస్థముగానే యున్నది. ఘన చేతములనున్న మొత్తము 32 కాగితము తయారుచేసే మిల్లులు సాలీనా 1,58,000 టన్నుల కాగితమును ఉత్పత్తి చేయుచున్నవి. 1956 నం॥ నాటికి 5 కోట్ల రూపాయలను వ్యయపరచి ఉత్పత్తిని 2,87,000 టన్నులవరకు పెచ్చించుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. అధికాభివృద్ధికి ఉక్కు ఎంతైనా అవసరము. అందుచేతనే తాతా కంపెనీవారు ఉక్కు పుత్పత్తిని రెట్టించుటకు విస్తరణ కార్యక్రమము నమలు పరచు చున్నారు.

తాతా కంపెనీవారి ఉక్కు పుత్పత్తి

1955	10,50,000 టన్నులు
1959	20,00,000 టన్నులు

దేశాభివృద్ధికి ప్రయత్నము
పరిశ్రమ తోడ్పడుచున్నది

ది తాతా ఐరన్ అండ్
స్టీల్ కంపెనీ లిమిటెడ్

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వారపత్రిక

సమస్తాంధ్ర మహాజనులకు సంక్రాంతికనుక

18-1-56 తేదీ సంచిక సంక్రాంతి సంచికగా
వెలువడుతోంది.

ఎక్కువ పేజీలతో - కొత్త అందాలతో - కొత్త ఆకర్షణలతో

* తెలుగుసీమలో సంక్రాంతికి ప్రత్యేక విశిష్టత ఉన్నది. ఈయారా, ఇంటంటా బోగిమంటలు, బొమ్మలకొలుపులు, రంగవల్లులు కలకలలాడుతూ కోవిస్తాయి. తెలుగువారికి ప్రీతి పాత్రమైనది సంక్రాంతి వర్సం.

* ఏదేటా పండుగలాగా వచ్చే ఆంధ్రవారపత్రిక సంక్రాంతి సంచికకు హాడా ఇటు వంటి ప్రత్యేకతే ఉన్నది.

* కొత్త అందాలతో ఆంధ్రమహాజనుల హృదయాలలో ఉత్సాహాన్ని, ఉల్లాసాన్ని నింపడానికి మా సంక్రాంతిసంచిక ఆయత్త మవుతున్నది.

* మేము నడిపిన కథానికల పోటీకి అసంఖ్యాకంగా రచనలు వచ్చాయి. వచ్చిన వాటిలో ప్రథమ, ద్వితీయ బహుమతులకు తగినవని నిర్ణయించబడిన రెండుకథలనూ సంచికలో ప్రచురించుతున్నాము.

* ఇవిగాక చక్కనికథలు, వ్యాసాలు, తదితరరచనలు సంచికలో ఉంటాయి.

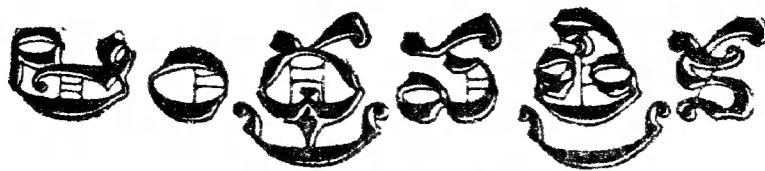
* సంక్రాంతికి సంబంధించిన త్రివర్ణచిత్రాలు, రేఖాచిత్రాలు, తదితర చిత్రాలుకూడా ప్రచురిస్తున్నాము.

* ఇంటంటా, ప్రతివారిచేతిలో ఉండవలసిన మా సంక్రాంతి సంచిక పాఠకులకు ఆనందం కలిగించగలదని మా నమ్మిక.

పండుగనాటికే సంచిక మీకు అందుతుంది

వెల పావలా మాత్రమే. మీ ప్రతి నేడే రిజర్వ్ చేసుకోండి

సంపత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 అ.

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 49
సంచిక 17
28.12-55

మన్మథ మార్గశిర శుద్ధ చతుర్దశి బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : సుచిత్రాసేన్	
విశోభావాచే—	8
వ్యాసుని వ్రాయసకాడు—	
పి. గణపతిరామి	8
భూమణం బైరాగ్యం—రవణ	11
తెలిపోవకపో—	
జి. ఎన్. రాధాకృష్ణ	18
అపూర్వహంతకులు (సీరియల్)	16
లేడీస్ క్లబ్—	
చెంపటి సచ్చిదానంద శర్మ	21
సినిమా—	27
వనితాలోకం—	
శ్రీమతి ఇల్లింజల సరస్వతీదేవి	39
చోరీదొంగలు—	40
అబల—(సీరియల్)	
వాసమా ర్థి	44
బాలసాహితీ—అడుసుశ్రోత్క	
నెల ? కాలు కడగ నెల ?	50
మార్మగ్రహణం—	54
బాలగేయం—	
మారలూరి జగన్నాథం	54
మార్మిన్ రాట్లర్—	
(సీరియల్)	55
సమస్యలతో రణం	
అదనరాల రామకృష్ణరావు	59

న్యూ డి ల్లీ లే షి

గోవాపట్ల డల్లెన్ వైఖరి; పార్లమెంటులో 'కోరమ్' కొరత;
'డాన్' పత్రిక దుష్ప్రచారం; అట్లీ పదవీ విరమణ.

భారతదేశం కమ్యూనిస్టు దేశాలలో కలిసి భాయీ భాయీ అనే అంతవరకు జాన్ ఫాస్టర్ డల్లెన్ చేయగలిగినదంతా చేశాడు. భారతదేశానికి పోస్టాన్ కీ మధ్య చాలా కాలం నించి కుల మత విషయాలలో బయలు దేరిన లావాదేవీలన్నీ ముఱచిపోయి పోస్టాన్ కు బాగా ఆయుధాలు సరఫరా చేయించాడు. దీనితో ఇండియాకు పోస్టాన్ కీ మధ్యన వ్యవహారాలు కొంచెం పోకంలో పడ్డాయి. గోవా వ్యవహారంతో ఇది బాగా శ్రుతిమించి పోయింది. పోయ్యగలేడు వెనక చేతుకు రావడంతో డల్లెన్ అమాం రంగా ఒక బ్రహ్మాండమైన సమస్య ఒకటి తెచ్చి పెట్టాడు. ఈ విధంగా నెహ్రూ కొక గుణపాఠం నేర్చుకుంటుందని ఈయన అనుకున్నాడు. కానీ దీనితో ఆసియా వ్యవహారాలన్నీ ఆ సమస్య ప్ర మయిసాయి. జాన్ ఫాస్టర్ డల్లెన్ అమెరికా విదేశాంగ మంత్రిగా ఉన్నంతవరకు, అమెరికా భారత దేశాల మధ్య సామన్యం ఏర్పడడం కష్టం.

అమెరికా వారిపాటికైనా డల్లెన్ చేసిన ప్రకటన ఫలితాలవగానూనా చేసుకోవడం మంచిది. భారతదేశంలో అమెరికా అంటే ఎంతైనా సద్భావం ఉన్నది. సహజంగా భారతీయులు కృతజ్ఞతాభావపూరితులు. విల్సన్ మొదలుకొని రూజ్వెల్టుదాకా అమెరికా అభ్యుత్థులందరూ ఇండియా స్వాతంత్ర్యానికి చేయూత ఇచ్చిన విషయం భారతీయులు విస్మరించలేదు. భారతీయులకు అమెరికా యెడల పెంపొందిన సుహృద్భావం అంతా జాన్ ఫాస్టర్ డల్లెన్ ఒక్కసారిగా మంటగరిపివేశాడు.

* * * * *
మన పార్లమెంటు కీలోకాలం సమావేశం చాలవరకు ముగిసిపోయినట్టే. అయితే ఇటీవల దీనికి 'కోరమ్' లేక పోవడమనే దీర్ఘవ్యాధిపట్టుకుని బాధిస్తున్నది. పార్లమెంటుకు దగ్గరగా సభ్యులంతా బాతా ఖాసీకొట్టడానికి ఇంకో హేలుంది. ఇది మూసివేసే ఈ దీర్ఘవ్యాధి నయమయి పోకుందని చైద్యశిఖా మణులు కొందరు సలహా యిస్తున్నారు.

శ్రీ కృష్ణ

(ఆంధ్రపత్రిక న్యూఢిల్లీ ప్రతినిధి)

ఇంతేకాక ఈ పార్లమెంటు సభ్యులందరికీ ఘస్టుక్లోన్, నెకండ్ క్లోన్ ప్యాసులు, నెల నెలకి భత్యాలు ముట్టజెప్పడంవల్ల వీరికి పని అంటే వల్లమాలిన బద్దకం పట్టుకున్నదని కూడా ఒక పుకారు పుట్టింది. అంటే పార్లమెంటు సభ్యులకు చర్చిలో పాల్గొనడానికింకా కొంత ముహూర్త సరఫరా చేయించాలన్న మాట! ఇదంతా నిజమైతే పార్లమెంటు సభ్యుల పరిపతి ఏమీ బాగాలేదన్నమాటే!

ఇంతకీ పార్లమెంటులో 'సచేతక్'లంతా ఏంటేస్తున్నారని ఇంకొకవిమర్శ వచ్చింది. పార్లమెంటులో సభ్యులహాజరుప్రాచీనతా విహించాలిసినవారు విరేంద్రా మురి!

* * *
 'డాన్' పత్రిక ద్వారా పాకిస్తాన్ ఇటీవల మళ్ళీ ఇండియా మీద కత్తి దూసింది! ఇటీవల సామ్రాజీ ఆరేబియా రాజు భారతదేశానికివచ్చి, ఇక్కడ ముస్లిముల విషయంలో భారతదేశం ఎంతో శ్రద్ధవహిస్తున్నదని ప్రశంసించారు. జమైయత్ ఉల్ - ఉల్లూహి ఓంద్ పక్షం ఇక్కడ మహమ్మదీయులు ఎన్నో అగచా

ట్టుభవిస్తున్నారని తేనిపోని అభాండాలు విసిరింది. దీనిమీద డాన్ పత్రిక ఈవిధంగా సంపాదకీయం రాసింది:

"భారతదేశంలో ఉన్న మహమ్మదీయులు భారతీయులని, అందుచేత వారిని బలవంతంగా హిందూమతంలో కలిపివేసినా మాటాడ కూరుకోవాలనీ చెప్పేమాటలు పాకిస్తానీయులెన్నడూ సహించరు."

ఈపత్రిక ఇంతటితో ఊరుకోక పాకిస్తాన్ హిందూనాయకులు తాము నిజమైన పాకిస్తాన్ పౌరు లవునోకాదో నిక్కచ్చిగా తేల్చుకోవాలనికూడా హెచ్చరించింది.

తూర్పుపాకిస్తాన్ నించి తిండోపతండాలుగా హిందువులు కలకత్తాకు వచ్చిపడుతున్నారని భారత పురరాజాస మంత్రి మేహర్ చంద్ ఖన్నా ఇటీవలనే ప్రకటించారు.

పూర్వం నాజీలు జర్మను రెక్కడ ఉన్నా ఏదోయ్యలైనా వారి పరిరక్షణ భారం అంతా తమదేనని ఒక విచిత్రమైన సిద్ధాంతంలేవదీశారు. ఇప్పుడు పాకిస్తాన్ కూడా ఇదేమార్గం అవలంబిస్తోంది. పూర్వం

పాకిస్తాన్ ప్రజల్లో ఆరీకంగా అశాంతి రేకెత్తితే, అదేకేంద్రంలో ప్రభుత్వం ప్రజల అశాంతిని క్రొత్త పుంతల్లో మర్పించడానికి మరే కలహాలనైపు దృష్టి మర్పిస్తూండేది. ఆరీక సమస్యలు పరిష్కరించ లేకపోవడం వల్లనే ఈ పన్నాగా లవసరమయ్యేవి. చిరే పాకిస్తాన్ ముసల్మానులకి పన్నాగాలంటే అప్పుడేమొహం మొ త్తిపోయింది. అమెరికా ఆరీక సహాయం అందినా అక్కడ ముస్లింల ఆరీక పరిస్థితి ఏమీ బాగుపడేనట్లు కనబడదు. పాకిస్తాన్ మహమ్మదీయు లప్పుడప్పుడు భారతదేశానికి వచ్చి ఇక్కడ పరిస్థితులు బాగా అకళించు కొంటున్నారు. భారత దేశం ఆరీకంగా ముందంజ వేస్తున్నదన్న వార్తవల్లకూడా వారి అసంతృప్తి మితిమీరుతున్నది. ఈ పరిస్థితిలో పాకిస్తాన్ పరిపాలకులు దేశంలో తమ అధికారం నిలబెట్టుకోడానికి ఆ దేశం ముస్లిములలో భారతదేశ ద్వేషము, పాకిస్తాన్ లో ఉన్న హిందువులపై కక్షలు రెచ్చగొడుతున్నారు. ఈ అధికార రాజకీయాల దురహంకారంలో పాకిస్తాన్ హిందువులు, భారత మహమ్మ

మద్రాస్ సన్యత్ సేన్ ఈనెల 16 న ఢిల్లీ వచ్చినప్పుడు ప్రధాని నెహ్రూ, రాజకుమారి అమృతకౌర్ ఆమెకు స్వాగతమిచ్చారు.

ఉజ్జైన్ సాంస్కృతిక ప్రతినిధుల వర్గంలోని నాట్యకత్తెలు : మిరాకారి మోవాకుందుక్ ; యునుసోవా తమోరా; కైదానిష్తోరా.

దీయులు ఇరుకున పడిపోయారు. తూర్పు పాకిస్తాన్ హిందువులపై ఇండియాకు ప్రయాణం అవుతున్నారు. అయితే భారత దేశంలో మహమ్మదీయులెవరు ఇక్కడ నుంచి వెళ్ళడం లేదు. ఇది “డాన్” పత్రిక దుష్ప్రచారానికి, ఆ పత్రిక మిత్రుల అబద్ధాలకు, ఒక చక్కని తార్కాణం. ఈ సమస్య ఇంకొక దృక్పథంతో పరిశీలించవచ్చును. పాకిస్తాన్ హిందువుల నిజాయితీని డాన్ పత్రిక శంకించింది. ఇలాగే భారత ప్రభుత్వంకూడా భారత మహమ్మదీయుల నిజాయితీని గురించి విచారణ జరిపించ వచ్చునా? డాన్ పత్రిక, జమయత్—ఉల్. ఉలేమా పక్షము ఇండియా ముస్లిములను వారి మానాన వారిని విడిచిపెడితే రక్షించి నంత పుణ్యం.

* * * *

ఇటీవల మరిఒక ప్రముఖ సంఘటన జరిగింది. అట్లే బ్రిటిషు లేబర్ పార్టీ నాయకత్వం పదవినించి విరమించి విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. నైమన్ కమిషన్ రోజులనాటి నుంచి ఈయన కిండియాలో సన్నిహిత సంబంధం ఉన్నది. ఆ రోజులలో ఈయన స్వపల్. రైలులో నుంచి దిగడమూ “గోబాక్ నైమన్” అని కేకలు వెయ్యడం కొందరికింకా బాగా జాపకం ఉంది. అట్లే ప్రభుత్వమే 1947 లో భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించింది. రెండేళ్ళకు పూర్వం ఈయన ఒకసారి భారతదేశం వచ్చారు.

అట్లే పదవి విరమణతరుంగం అంతా ఆంగ్ల దేశం రాజకీయాల సంప్రదాయాలలోనే నడిచిపోయింది. బ్రిటిషు వారికి రాజకీయంలో పడి కొట్టుకోవడము, హాయిగా వాటిలోనించి విరమించడము జెన్నతో పెట్టిన విద్యలే! పదవీ విరమణ తరువాత బహుమర్యాదగా కాలక్షేపం చెయ్యడం వారికి తెలిసినట్టింకెవరికి తెలియనే తెలియదు! 72 సంవత్సరాల యువకుడు రాజకీయాలు విడిచిపెట్టడం ఇక్కడ వారికి బాగా విద్వారంగా కనబడవచ్చును. భారత రాజకీయ వేత్తలలోగాని, అధమం మంత్రివర్గ సభ్యులలోగాని ఈపదవీ విరమణ నైపుణ్యం ఎంతవరకు అలవడింది? హాయిగా ఉద్యోగం గొడవలు చాలించుకొని ఇవతల పడడానికి వీరికి సగమెరుక! చాలామంది మేము విశ్రాంతి తీసుకుంటామంటారు గాని, వెంటనే పెరటిదారిని పదవీ వ్యామోహములో పడిపోతారు. ఇక మరి పదవీవిరమణ

అంటే పరలోకానికి ప్రయాణం కట్టడం అన్నమాటే!

* * * *

ఈక్రింద ఇచ్చిన సంఖ్యలు ఉత్సాహ కరంగా ఉన్నాయనడంలో సందేహం లేదు.

రైల్వేలు మినహా మిగతా కేంద్రప్రభుత్వ కాభికార్యాలయంలో ఉద్యోగుల సంఖ్య 1951 డిసెంబరులో 5,90,662 ఉండగా 1955 జూన్ లో 7,10,528 ఉన్నది. ఈక్రింది సంఖ్యలు పరిశీలిస్తే ఈ పెరుగుదల బాగా బోధపడుతుంది.

మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తి కావడానికి ఇంకా 9 నెలలు ఉన్నది. ఈ ప్రణాళికక్రింద కేంద్రప్రభుత్వపు ఉద్యోగాభివృద్ధి ప్రయత్నాలు ఫలించాయనడానికి, ఒకలక్ష ఇరవై వేల ఉద్యోగాలు ఇప్పటి వరకు ఎక్కువ కావడమే నిదర్శనం.

	1951 డిశంబర్	1955 జనవరి	1955 జూన్
పరిపాలన నిర్వహణోద్యోగులు—	54,814	44,837	48,347
సహాయకులు—	1,42,850	1,75,566	1,83,943
పూర్తి నిపుణులు, కొంతవరకు నిపుణులు—	1,45,304	1,58,697	1,56,497
నిపుణులకొని ఉద్యోగులు—	2,47,694	2,54,062	2,49,938
తాత్కాలికావసరాలకు నియమితులైనవారు—	—	18,728	71,798
మొత్తం	5,90,662	6,51,890	7,10,523

ఉద్యమనాయకుడు వినోబాభావే

విశాఖజిల్లా లోని ఒక గ్రామంలో ఒక యన అర ఎకరం భూమికి దానపట్టా వ్రాసి ఆచార్య వినోబాభావే చేతికి అందిచ్చారు.

“మీకెంత భూమి ఉందండీ? అని భావే అడిగారు.

“నంద ఎకరాలండీ.”

“నేను మీదానంపట్టును. అర యెకరం ప్రచ్ఛన్నోపనం మీకే అవమానకరం” అంటూ భావే ఆదానం తిరస్కరించారు.

“ఇది భిక్షుకోద్యమం కాదు; నేను ముప్పికి రాలేను. మీ విధి, మీతోటి వారి హక్కు తెలియజెప్పడానికే వచ్చాను” అని ఆయన చెప్పారు.

ఆంధ్రదేశంలో పాదయాత్ర చేస్తున్న భావే అనేక సంవత్సరాలలో అనేక విభాలభూదానయజ్ఞస్వరూప స్వభావాలను, ఉద్యమ పరమార్థాన్నీ తేటతెల్లంగా తెలియజెప్పిన దానం, న్యాయం

నీడు, గాలి వలెనే భూమి కూడా దైవదత్తం.

ఒక వ్యక్తికి, ఒక గ్రామానికి, పట్టణానికి, ఒక దేశానికి చెందినది కాదు; నిఖిల ప్రపంచానిదీ. ఈ దృక్పథం కావాలి.

ఉన్నదాంట్లో కొంత ఇస్తే అది దానం అవుతుంది. అలా కాకుండా, కొంత మాత్రం స్వంతానికుండుకుని మిగతాదంతా యిచ్చి చేస్తే అది సామాజిక ప్రక్రియ. అంతా సమానానిదే అనియెంచి, యిచ్చి తీస్తే న్యాయం. నా ఉద్యమానికి దానం మొదటి మెట్టు. న్యాయ పరమావధి.

పెరిగేది, తరిగేది

ఈ ప్రకారం, లేనివారికి భూమి ఇవ్వడమే కాదు; ఉన్న భూమిని సమంగా పంచాలని నా సంకల్పం. లేనివారికి భూమి

లిచ్చి వారి సోమరితనాన్ని పోగొట్టడం, దుర్గుణాలు నిర్మూలించి, సమాజంలో సమాన ప్రతిపత్తి గౌరవం లభ్యం చేయడం నాలక్ష్యం. భూదానం అంటే దరిద్రం పంచుకోవడం మంటున్నారని కొందరు.

సర్వదా ఒకటి జ్ఞాపకం ఉంచుకోవాలి... తోటివారితో పంచుకోవడంవల్ల సాఖ్యం

భూదానోద్యమ సారథి శ్రీ వినోబా.

సంతక పెరుగుతాయి; దుఃఖం, దరిద్రం తరుగుతాయి.

బెదరింపులు తగవు

ఆచార్యభావేకి సవ్యంగా భూదానం ఇవ్వకపోతే చట్టం ప్రవేశ పెట్టి బలవంతాన తీసుకుంటామని కొందరు మంత్రులు బెడ

రిస్తున్నారు. అది తప్పు. ఆ బెదరింపులు చూచి, ఎవరూ దానం ఇవ్వనక్కరలేదు. మేము ప్రేమపూరితంగా అమలుతున్నాము. మీరు ప్రేమతో ఇవ్వండి.

నాయకులపై నమ్మకంలేదు

ప్రజానాయకులంతా ఈ భూదానోద్యమం పట్ల గురించి, కృషి చేస్తే వారివల్ల ఈ

మహత్కార్యం నెరవేరుతుందికొని, నాయకుల మీద నమ్మకంలేక నే, నేను బయలుదేరాను...

ఒక రాజకీయ నాయకుడు ఒకసారి భావేను కలుసుకొని, ప్రజాస్వామికం పటిష్ఠంగా సాగాలంటే ప్రతిపక్షం బలంగా ఉండాలన్నాడు.

“ఈ ప్రతిపక్షాలవారు ఎంత సేపు రాజకీయ దృక్పథంతో, బలంగురించి ఆలోచిస్తారు. నిర్మాణ కార్యక్రమాలపై ఎక్కువ శ్రద్ధహాపితే నేనానికి నిజమైన బలం చేకూరుతుంది అని భావే ప్రవచించాడు.

ఉద్ధరు

మూర్ఖులకథ

హరిజనోద్ధరణగురించి భావే ఒక కథ చెప్పారు.

ఒక పోల ఒక తాడు పడిఉంది. ఒకడు దాన్ని చూచి పాముకొని బెదరి పారిపోయాడు. తరవాత ఇంకొకడువచ్చి పామే అనుకొని, కర్రతో కొట్టాడు. నిజానికి ఇద్దరూ మూర్ఖులే.

హరిజనులను మీరు దూరంగా ఉంచనూ (58-వ పేజీ చూడండి)

నా ఒక్కడికీ తిండి ఎలాగా అన్నది భౌతికసమస్య. నా సోదరమానవులకు తిండి ఎలాగా అన్నది ఆధ్యాత్మికసమస్య.

—నికొలాస్ బెర్ద్యాయెవ్.

వ్యాసుని వ్రాయసకాడు

వ్యాస భట్టారకుడు అనందంతో ఒక్కసారిగా ఉత్పితబ్బి పై పోయినాడు! 'ఈనాటికేగదా! నేను చేసిన మహా తపస్సంతా ఫలించింది!' అని లోలోపల ఎంతైనా మురిసిపోయాడు! మర్నీ తన కళ్ళ కెదురుగా ప్రత్యక్షమైన బ్రహ్మదేవుని చూచి "నేను కలగంటున్నావా? మేలు కొన్నావా?" అని రెండు మూడు మారులు కన్నులు ములుముకొన్నాడు. తన కెదురుగా ప్రత్యక్షమైనది సాక్షాత్తు ఆ చతుర్ముఖుడే! ఇంక నందరూ మేమీలేదు!

వెంటనే ఆయనకు అర్చ్యపాద్యాదులతో జూడకోపచార పూజ చేసి సభిక్షికంగా సాక్షాంక నమస్కారం చేశాడు, కమలాసనుడు వ్యాసుని బుజాలపై

బుద్ధులించి తలమునక తాతూంటాయి! ధర్మ సంగ్రహార్థమై ఆ గాథ యావత్తు భారతేతిహాసంగా రచించవలెననే సంకల్పం, కలిగి, అది నా తీవ్రతపశ్చర్య కనేక విధాలుగా అంతరాయం కలిగిస్తున్నది. ఈవిధమైనటువంటి అంతరాయం ఎన్నడున్ను నేను కన్నుదీగాదు విన్నుదీకాదు! ఏమి చేయడానికన్నీ పాలుపోదు! ఈ అంతరాయరహస్యం అవగాహన చేసుకుందామనే జిజ్ఞాసతోనే..." దీనికి చతుర్ముఖుడొక్క చిరునవ్వునవ్వి:-

"నాయనా! ఈ నీ ఇతిహాసనిర్మాణం నీ తపశ్చర్య కంఠమాత్రమే అంతరాయం కావేరను!" అన్నాడు.

వ్యాసుడు ఆశ్చర్యం పట్టలేక ఆయనపై పడేవిధంగా తిలకించాడు.

"మహర్షీ! ఈ ఇతిహాసరచన నీవు చేసే

మిక్కిల అతడు కన్ను రెప్పచేయకేండా బ్రహ్మదేవుని ఫలభాగంపై తపద్వష్టి నిలిపి తిరిగి ఇలాగ నివేదించాడు.

"ఈ మహాభారతగాథ చాలావరకు నా చర్మచతువులకు ప్రత్యక్షంగానే జరిగింది. అయితే అప్రత్యక్షంగా జరిగినటువంటి కొన్ని సంఘటనలు, ఆశ్చర్యమైన ఆయా ధారతపీఠకేనుల మనోవృత్తులు - కొన్ని కొన్ని - నాకింకా దృశ్యదృశ్యంగానే ఉండిపోతున్నాయి. అవి అవగాహనకానికే నా ఇతిహాసనిర్మాణ సంకల్పం నెరవేరదు. స్వయంగా మానవుల మనోవృత్తు బుద్ధులించకేసి, జగద్రూపక నూత్రిధారులైన మీ అపారకరుణాకటాక్షం కించిత్తు నామీద ప్రసరిస్తేతప్ప నాసంకల్ప సాకల్యంగా నెరవేరజేయ ననే సంకయం

మెరిగా తట్టి "లేనాయనా! నీ సర్వంకల్పం ఫలించిందే!" అన్నాడు. వ్యాసు

ప్రాచీన గాథాలహరి

కన్ను చేయవిధాల పడిస్తున్నది - "అని మహర్షి ఇంకా ఏమీ మాచెప్పలేయాడు.

ఈ లేచి బ్రహ్మదేవుని పాదాలకు దిగ్గరగా మార్చున్నాడు.

అయినా, వ్యాసునికి సంకృతీ కలగలేదు. తన లోలోపలి మనోరథాలన్నీ బ్రహ్మదేవుని కిలా నివేదించుకొన్నాడు:

"చరాచర ప్రపంచాని కంతటికీ సృష్టికర్తలైన తమకు సకల ప్రాణి జాతిమనోభావాలున్ను కరతలామల కాలేగదా! వివా అజ్ఞానచాపల్యం వల్ల, ఏదో విన్నవించుకొంటున్నాను. నా అపరాధం ఈమించాలి!.....

నా వంశీయులైన భారతపీఠుల మహత్తరగాథ స్మరించినపుడు, వాలో అపారమైన కరుణ, భరింపరాని వేదన, దృఢమైన ధర్మపరిరక్షణ శ్రద్ధ మొదలైన వానో భావా

తపశ్చర్యకన్నా మహత్తరమైన తపశ్చర్యమనూ!" అన్నాడు సృష్టికర్త తిరిగి ఇంకొక మాట!

సాత్యవశేయు వాయనమాటలకు ఈ కాలం నిశ్చేష్టుడైపోయాడు. వెంటనే వ్యాసుని పెదవులపై చిరునవ్వులు చిందులు దొక్కాయి.

"అవును! నా జ్ఞానశ్రేణం వికసిస్తున్నది. నేను తెలియక ఏమేమో ప్రలాపించాను. మన్నించవలసింది!" అన్నాడు.

~~~~~

పి. గణపతిశాస్త్రి

~~~~~

కమలాసను డతనిమాటలకు అద్భుతత్వి ఇలాగ ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చాడు.

"సాధ్యవశేయా! సంకీర్తనలైఉన్న చతుర్వేదాలున్ను స్వయంగా విభజించి, లోకానికి వేదశ్రోతి ప్రసాదించి, వేద వ్యాసుడనే ప్రతిష్ఠ పొందిన వాడవుగదా! ఎందుకయ్యా! నీకింత తలతనము! స్వయంగా నీవనేక విషయాలు తెలిసి ఉండినీ, పెద్దల యెడల విషయము కనబరచవలెననే భావంతోనే ఈ విధంగా వేడుకొంటున్నావు! అయినా—భారత సంహిత కల్పనా సమయంలో నాకు గూడా అజ్ఞేయంగా ఉండిపోయినటువంటి ఆనేకమైన తపరహస్యాలు నీకళ్ళ ఎడటటి

సింగ,

వ్యాసుడు - వ్రాయనకాదు.

చిత్రకావ్యము : డి. ఎల్. సరస్వతీశాస్త్రి.

వ్యాసుని వ్రాయసకాడు

ప్రత్యక్షం కాగలవు! తిరిగి ఆ భారతగాథ యావత్తు నీ విజ్ఞాన శీత్రం ఎదట ఇంకొక సారి జరిగిపోతున్నట్లుగా నీ — తరమాన రూపంలో నీ — అనుభూతం కాగలదు! తే! భారత సంహిత రచన కుపక్రమించు మహా కవి!!”

ఉరుములుడుమిసట్లు విసబడిన సృష్టికర్త వాక్యాలను జేదవ్యాసుడు విన్నాడు. అలాగే తడవ దృష్టితో ఆయనకిని తిలకిస్తూ ఉండిపోయాడు. సాత్వికతేయని ముఖంలో సంగమచ్చాయ ఇంకా అలాగే చూచాయగా పొడగట్టింది.

చతుర్ముఖుడతనికేసి, “ఏమిటి నాయనా! ఇంకా నీ సందేహం!” అన్నట్లు చూశాడు. జేదవ్యాసుడు కొంచెం సంగమిస్తూ తన మనోభావం ఈ విధంగా తెలుపుడు చేసుకొన్నాడు.

“నేను ఏమని విన్నవించుకొన్నా ఏదో విధంగా తిమయొడల ఆపచారం చేస్తున్నట్టే భాసిస్తున్నది. మరి తమకింక ఏమని విన్నపం చేయగలను?”

పద్మగర్భుడొక్కసారి పకాలన నవ్వి, ఎంతో ఆప్యాయంగా అతనిని దగ్గరికి తీసుకొని “నీలాకజ్జత పరిశీలించినకొద్దీ వాక్యంతో ముచ్చట కలుగుతున్నది ... ఈ ఉపచార వాక్యాల కేమిగాని సంగ్రహంగా నీ సందేహం తెలియజేయవలెయ్యాలి!” అన్నాడు.

మహర్షి మళ్ళీ తన ఫాలంమీద రెండు చేతులు కమలముకుళంలా జోడించి, అంజలి ఘటించి మెల్లిగా ఇలాగ విన్నవించుకున్నాడు:

“భారత సంహితవిషయం స్మరించేసరికి

హృదయం పొంగి పరవళ్ళు తొట్టుతున్నది. ఎన్నెన్ని చిత్రవిచిత్రఘట్టాలు! ఎన్నెన్ని రోమహర్షణ సంఘర్షణలు! అవన్నీ శ్లోక వాహినై, వెలువలై నా హృదయంలో వసహిస్తున్నవి. విద్యుద్దేగంతో నా భావనలోకంలో ఆవిర్భవించే ఆ శ్లోకాలన్నీ తిరిగి ఇట్టే విస్మృతి కుహరంలోనికేసి పోతున్నవి! ఆ శ్లోకాలన్నీ శీఘ్రంగాలిఖించే దివ్యలేఖకు తెనరైనాలఖి సే బాగుండు నీ అనుకుంటున్నాను. — పోనీ వైశంపాయనునికి గానీ, వైలునికిగానీ, మిగిలిన శిష్యులకుగానీ అవి చెబుదామా అంటే — వారింకా దర్పకరలుకూడా తిన్నగా కుంచలేని పసివాళ్ళే గదా! ఈ విధమైన డోలాందోళనతో నా మనసు బొత్తిగా వశంకెప్పిపోతున్నది. — తీత్రాపి జరాభారంకూడా కొంచెం మితిమీరుతున్నదన్న భయం వేధిస్తున్నది!”

“మహా గణాధిపతిని ధ్యానించుకో! ఆయన సర్వ విఘ్న నిహంత! సమస్త సందేహాలు, అంతరాయాలు ఆయన దర్శనమాత్రం చేతనే నివృత్తి అయిపోగలవు! నీ సత్సంకల్పం సాక్షాత్తు సరస్వతి సంకల్పమే అన్న విషయం విస్మరించకు! నాయనా! నీవు కేవలం నిమిత్త మాత్రుడవే! నుమా!”

అని అభయం ఇస్తూనే కమలాసను డక్కడనే అంతరిక్షమైవాడు!

మహర్షి మరునాడు ప్రాతఃకాలవేళ భాగీరథీతీరాన నిశ్చలంగా గణాధిపతిని ధ్యానిస్తూ ప్రకాంతిభావం వహించాడు.

హిమవర్షిర్యత సమీపంలో — ఆ మహర్షి ఆశ్రమంలో ఉన్న అంతేవాసులంతా ఆయన ధ్యాననిద్రమాసి విస్తపోయి రెప్పపాటు

త్రొమ్మిది పిల్లలు గల ఇల్లాలు చుట్టం చూపుగా వచ్చిన ఒకావిడతో తన కష్టాలు చెప్పుకుంటూ “ఏమిటోనమ్మా, ఏటేటా ఈ కాన్పులు! పిల్లలతో వేగలేకుండా ఉన్నాను. విసుగు పుడుతోంది,” అంది.

రెండో ఆవిడ నవ్వుతూ “పోనీ, కనడం ఇంక ఆపివేయరాదమ్మా?” అంది.

“అలాగే అనుకుంటాను నేనూ. కాని ఎప్పటికప్పుడు కడసారివాణ్ణి అతిగారాంచేస్తే, వాడేం పాడైపోతాడో అని భయం,” అని ఇల్లాలు సమాధాన మిచ్చింది.

లేకుండా నిలబడిపోయారు. కిరకాలం లేతలేత సూర్యకిరణాలకాంతిలో గంగానది ఇసుక తిన్నె అంతా ఒక బంగారుతిన్నెలా తళతళ మెరిసింది. పక్కనే వదిలో ప్రతిఫలిస్తున్న తెల్లని రెల్లుపువ్వులుకూడా ఆ స్రవ స్రవని వెలుగుల్లో ఆహితాగ్ని హోమజ్వాలల్లా వెలిగాయి. మహర్షి తలపై పెనవేసుకున్న జడలేవో ఆ అరుణకిరణాలేవో తిన్నగా తెలియడంలేదు! ఆయన ధరించిన కృష్ణమృగ చర్మంపై నల్లనల్లనిచుక్కలు మాత్రమే ఆ పైడివెలుగుల్లో కొంచెం స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి. ఆ ప్రకాంత వేళలో పిల్లగాలులు కూడా అలిసి సాలిసిపోయిన తరంగాలమీద తిలలు వాలుస్తున్నట్లుగా మందగించిపోయాయి. ఇంతవరకు నదీ తీరంలో కెరటాలలో ఉయ్యాల లూగుతున్న హంస మిథునాలు కూడా తమ రెక్కల్లో పండుపగడాలముక్కులు దాచుకొని, పరమ హంసల్లా ధ్యానమంద్రలో మునిగిపోయాయి. అవి అన్నీ ఆ మహర్షి ఎదట వెయ్యిరేకుల తామర పువ్వుల్లా రేలాయి.

ఇంతలో వ్యాసమహర్షి కఠీరం అంతా ఒక్కసారిగా గగుర్పొడిచింది! ఆనందబాష్పాలు రెండు కళ్ళల్లోను నిండిపోయి శంఖలమీద జలజలారాలాయి! అతని కెదురుగా విఘ్నేశ్వరుడు వస్తూనే వచ్చి కాలకుమారుడులా ప్రత్యక్షమైనాడు!

పార్వతీదేవికి ఆడపిల్లలు లేకపోవడంవల్ల వినాయకుణ్ణి ఒక బాలికలా అలంకరించిందో!

అయ్యో దేవుడా, దయమా?

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీల మీద వమ్మక ముంచి, భయము ప్రమాదములు లేకుండా యుండుదు. తక్కువ ధర కలిగియు, అవి రెట్టంపై కొంటివిప్పి రెట్టంపై కొలము వు చేయును.

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీస్ లిమిటెడ్. కొంబాయి-మద్రాస్-దిల్లీ-అగ్రా-కాన్పూర్-లంకా.

విమో! గణేశ్వరుని రెండు చెవుల చివర రెండు ఎర్ర తామరపువ్వులు జాకాల్లా వేలాడుతున్నాయి! అసలే చిన్నవిగా ఉన్న విమోగణేశ్వరుని నల్లనికాటుక పెట్టడంవల్ల అవి కొంచెం వికారంగా కనిపిస్తున్నాయి! కంఠంలో చిరుబొజ్జదాకా వేలాడే ముత్యాలహారాలు. కళ్ళకు బంగారుగజ్జెలు. మడుటిమీద చిన్న చంద్రవంక!

ఈవిధంగా ఎదురుగా సుఖానీనుడై ప్రత్యక్షమైన బాలగణేశ్వరుని చూచేసరికి వ్యాసునిమనస్సు బాగా కుదుటపడింది. ఆ సమయంలో ఆ ఇసుక తిన్నెలో పూజా ద్రవ్యాలు లభించక పోవడంవల్ల మహర్షి వేద మంత్రాలతోనే సంగ్రహంగా శివ కుమారునికి పూజచేసి తన మనోరథం సవినయంగా విన్నవించుకున్నాడు.

“భారతీ మహాసముద్రం తరించడానికి జీవరవారి లేఖని నాకొక చిన్న నాక!” అన్నాడు!

విఘ్నేశ్వరుడు మహర్షికిని తుణకాలం నిశిత విశ్లేషణ ప్రసరింపజేసి, గంభీరంగా ఇలాగన్నాడు. అయితే—“నా లేఖని నిరంతరాయంగా సాగిపోవలెను! అది నిలిచిన ఉత్తర తుణకలోనే దానితో బాటు—నా సాహాయ్యమున్ను నిలిచి పోగలదు!” అన్నాడు.

మొట్టమొదట పసిబాలకునిలా ప్రత్యక్షమైన పార్వతీ కుమారుని సందర్శించగానే వ్యాసుడు కొండంత దైర్యంపొంది ఈయన నాలుగు చేతులకు పూర్తిగా పనికల్పించ వచ్చునని ఎంతో ఉత్సాహపడ్డాడు. కాని వినాయకుని మాటలు వినేసరికి ఆయన ఉచ్చాస్యన నిశ్వాసాలు నిలిచిపోయాయి!

కొంచెంసేపాలోచించుకొని “అయితే ఒక్క చిన్న మనవి. తమ కనవసరంగా కాలహరణం కానీయనుగాని, నా స్లోక పరంపర పరమార్థం పూర్తిగా ఆకళించుకొ నుండా తమరవి లిఖించడం మాత్రం వ్యాఖ్యంకాదు!” అన్నాడు.

విఘ్నేశ్వరుడు మల్లీక్షిగంటితో మహర్షి కళ్ళలో లోతులు గ్రహించుకొని “అవు నవును! వ్యాఖ్యంకాదు!” అన్నట్లు చిరు నవ్వులు చిందింప జేశాడు.

మరునాటి ప్రభాతవేళ భారత సహిత రచన ప్రారంభం అయింది. వ్యాస శిష్యులు నేకరించ గలిగినన్ని తాళ ప్రతాలు సంపాదించి గుట్టలు పోశారు. మహర్షి ముఖతః వేలాడి శ్లోకాలు శరపరంపరలా వెలువడుతు న్నాయి. పక్కనే సమానీనులైన మహారులు, శిష్యులు జపతపాలు విడిచివేసి ఆ ఆద్యు థం చూచి తన్మయులై పోతున్నారు.

ఇంతలో విఘ్నేశ్వరునిచెతిలో బంగారు గంటం గమనం మందగించింది. వ్యాసునికి

మచ్చెనుటలు పోశాయి. గంటం నడక ఇంకా మందగించింది. గణాధిపతి “ఏం మహర్షి! నీ శపథం ఏమైనది?” అన్నట్లు అతనికేసి చూచి చిరునవ్వు నవ్వాడు! శిష్యు లంతా దిగాలుపడి పోయారు!

మహర్షి భావనలో ఒక ఊహ మెరుపులా మెరిసింది. వెంటనే బ్రహ్మ భేద్యమైన పది శ్లోకా లాక్కగుక్కలో ఏకరువు పెట్టాడు.

మొట్టమొదట, విజ్ఞానం అంతా మూర్తీభ వించిన వినాయకునికి కూడా అవి కొరక బడలేదు! అయినా అవి బాగ్రత్తగా అవగాహన చేసుకుంటూ కొంచెం నెమ్మదిగా వ్రాశాడు. ఇంతలో వ్యాసుడు మరొక పది

వేల శ్లోకాలు మనస్సులోనే రచించుకొని విమో ఎరగనట్లులాగే ఆ దివ్య లేఖకుని గంటం కేసి చూస్తున్నాడు.

ఇలాగే మధ్యమధ్య పలుగుల్లాంటి ఘట్టాల సాహాయ్యంతో వ్యాసుడు తన ప్రతిజ్ఞ నెరవేర్చుకుంటున్నాడు.

విఘ్నేశ్వరు డా మహర్షి అతిలోక ప్రజ్ఞకు తల పంకించి మందహాసం చేస్తూ— “మహర్షి! నా అంతటి వ్రాయుసకాని లేఖనికి కూడా నీ ఆర బలంవల్ల, నీ ప్రజ్ఞ వల్ల అంతిరాయం కలిగించావే! సాధు! సాధు!” అన్నాడు.

వ్యాసుడు సవినయంగా తన రెండు (11-వ పేజీ చూడండి)

వివే నటి   అనుభవం!

“డ్రాల్ మస్కసబ్బు, సువాసనగలిది,
డ్రాల్ బాల్కం ఉత్సాహవిస్తుంది.”

...పి. ఆర్. సులోచన.

ఆంధ్ర విజంట్లు: మెసర్సు పి. ఆర్. బ్రెడ్ విజెన్సీస్, విజయవాడ.

దినదినమునకు ఇంకా మృదువైనటు
వంటియు, ఇంకా మనోహరమై
నటువంటియునైన చర్మము...

...* కేడిల్తోకూడిన రెక్కోనా
గుప్తమైయున్న మీ సౌందర్యమును
బయల్పర్చును

రెక్కోనాయొక్క కేడిల్గల సురగను మీ
చర్మములోకి మెల్లగా రుద్ది, తర్వాత కడిగి
వేయండి. దినదినమునకు మీ చర్మము ఇంకా
మృదువుగాను, ఇంకా మెత్తగాను అగును —
మరియు మీరు క్రొత్త ఆకర్షకను కల్గియుంటారు.

* చర్మమును పోషించే
టటువంటియు, చర్మ
మును మెత్తగా చేయు
నటువంటియునైన
నూనెల ఒక మిశ్రమమునకు
రిజిస్టర్డ్ పేరు.

రెక్కోనా

పెద్దపైజాతోకూడా
దొరకును

ఇది ఒక్క-పే కేడిల్తోకూడిన సబ్బు

రెక్కోనా ప్రొప్రైయిటరీ లిమిటెడ్ వారి తరపున భారతదేశంలో తయారుచేయబడినది

RP. 131-X52 TL

భూషణం వైరాగ్యం

రవీంద్ర

“స్వామి! స్వామి! వింతచూకాను వివరించి చెప్పాలి” అన్నాడు గోప కుమారుడు—దశాశ్వమేధ ఘట్టంలో జపం చేస్తున్న మణిసిద్ధుడి వద్దకు పరుగున వచ్చి.

మాట్లాడకపోతే సతయింపు తప్పదని అనుభవమీద తెలుసుకున్న మణిసిద్ధుడు ధ్యానానికి ఉద్వాసన చెప్పి కళ్లు తెరచాడు. “తత్స! గోపా! ప్రాణాంతకా. చెప్పు! సంజ్ఞాం” అన్నాడు.

గోపన్న చెప్పాడు: “స్వామి! ఇందాక అలా తిరుగుతూ, ఒక సత్రంలోకి వెళ్ళాను. పాతికళ్లు చైబడిన ఒక యువకుడి చుట్టూ చుట్ట పక్కాలుచేరి పరిపరి విధాల బ్రతిమాలు తున్నారు. అతగాడు, ఇవాళ ఇక్కడ బంగార దుంప వదిలేస్తానంటున్నాడట. చివరికి బంగారదుంపకూర, వేపడం మాత్రం వదిలివేసిట్లు ఒప్పిస్తున్నారు. ఈ ధర్మ నూత్నం ఏమిటి స్వామి?”

మణిసిద్ధుడు మందిచోసం చేశాడు. “గోపా. కలియుగ మానవులపై ఈ కూర ప్రభావం ఎంత ఉందో నీకు తెలియదు. అంత గొప్పకూర కాబట్టే, దానితో చేసే రెండు రకాల వంటకాలను, రెండు వేర్వేరు కూరలుగా పరిగణించి వర్తించుంటున్నారు.” అన్నాడు.

“అంత మంచికూర అయితే, కందా చేమా కాకరకాయ ఉండగా, ఈ కూరనే వదిలివేసిటంత విరక్తి ఎందుకు కలిగింది స్వామి! పైగా, ఇరవై రెండేళ్ల వయసు, అతిథి ఇల్లంటూ—అమె కూడా ఆ కూరనే వదిలివేస్తోంది. “ఏమా కథ స్వామి?” అన్నాడు గోపన్న కుతూహలంతో.

దీప్యమణి ప్రభావంవల్ల ఆ కథ యావత్తూ కరతలామలకం చేసుకున్న వాడై, సిద్ధుడు గోప కుమారుడికి ఇలా తెలియ చెప్పాడు.

“ఓ గోపా. తుమ్మెద రక్కలకంటి మిసాలుగల ఆ చిన్న వాడికి మొన్న మొన్ననే ఉద్యోగం అయింది. పేరు నాగ భూషణరావు. వలచి వలసించుకున్న కన్నెను పెంటనే పెళ్ళిచేసుకుని, జామ్యరిల్లుకంటి చిన్న పెంటటింట్లో కాపురం పెట్టాడు. అమె పేరు ముఖ్యులు. ఒక పక్క వలపుతో తీయని

కలలుకనడం, ఆకలలగురించి మెలకువగా ఉన్నప్పుడు ఆలోచించుకోవడం, మరీ ఖాళీగావున్నప్పుడు నీనిమాపాలుల పాడుకోవడం, అవీ విసుగెత్తినప్పుడు పాకాలు చదువుకోవడం మొదలైన పనులవల్ల, ఆ పడుచు పాకశాస్త్రం ఏమంత బాగా నేర్చుకోవానికి వీలులేకపోయింది. ఫలానాకూరకి బోవులూ మెంతులు వెయ్యవచ్చునా కూడదా, ఎన్ని విరవకాయలు వెయ్యాలి. ఇత్యాది విషయాలలో అనుమానం వేస్తే, ఎక్కడివిక్కడ వదిలివేసి, పక్కపీథిలోనే వున్న వుట్టింటికి చెంగున పరుగెత్తుకెళ్ళి కనుక్కువచ్చేసేది. ఇలావుండగా ఒకనాడు భూషణరావు ఆఫీసుకువెళ్తూ సాయంత్రం నీనిమాకి వెళ్దామని చెప్పాడు. ముఖ్యులు విడుగంటలకలా విప్పు రాజేయ్యడం మొదలు పెట్టి విడున్నరకే కుంపటి రాజేసింది. బంగారదుంపలు అమ్మొచ్చాయి. చేరమాడి ఏబులం కొంది. వాటివంక తేరిపారమాచి, అచ్చే చాలవనుకొని మరో ఏబులం కొంది.

“వాటిని తరిగినపుడుమాత్రం ఇద్దరి కిన్నెందుకా అనుకొని, ఏబులమే తరిగి ఉండకేసింది. వాటిని దింపి బియ్యం పజ్జేద్దా మనుకుంటూనే మరోసారి చూచింది. కూర చాలదే అని ఆలోచిస్తూ అంచనావేస్తూ ఉడికిన ముక్కలు తొక్కులు ఒలింది. చాలదని అప్పటికి నిర్ధారణచేసుకుని, చక్క చక్క మిశ్రా దుంపలుకూడా తరిగేసి ఉడక వేసింది. విడునిమిషాలలో ధర్త వచ్చాడు. వంటయిందా నీనిమా కేళదాం అంటూ. అయిపోవచ్చింది మీరు మొహం రుద్దుకుని పొడరు వేసుకునితయారవండి అంది ముఖ్యులు ధీమాగా. అతగాడు ముస్తాబైపోయి, జటకా పిలవనా అంటూ వంటింట్లోకి వచ్చాడు. అలస్యం అవుతోందన్న అదుర్దాలో ఉడికి

ఉడకని బంగారా దుంపముక్కలను దింపేసి వచ్చినంతవరకూ తొక్కులుతీసి ఉడికిన ముక్కలూ ఉడకని ముక్కలూ అదరా బాదరా గుచ్చెత్తి పోసేస్తోంది.

ఆ బంగార దుంపలకూర చూడగానే భూషణం గుండె గుళ్ళెలుమంది. ఏయే హాయ్ హోయ్ ఏవిటది హేమిటది అనే కాదు మాధావుడిగా. ఆ కేకలువిని పామూ రేలో కాబోలనుకున్న ముఖ్యులుతుర్లిపడింది. “ఏమిటండీ, ఏమిటండీ” అంది ధర్తవంక చూస్తూ.

“ఏమిటండీ, ఏమిటండీ” అన్నాడు భూషణం బంగార దుంపల కూరవంకచూస్తూ “కూర”.

“ఇది సత్రమా సంసారమా. ఇద్దరికోసం రెండుపీకెల దుంపలా?” అన్నాడు భూషణం.

“రెండు ఏబులాలే, చాలవనుకుని వందాను.”

“ఇద్దరికెంత కూరొందాలో తెలియని మవ్వెందుకు పనికొచ్చివు? తెలికపోతే ఎవరినైనా అడగరాదా? వున్నకాలుకొని చదవరాదా? ఇంత దుబారాచేస్తే ఎలా” అని భూషణం గడమాయించాడు.

ముఖ్యులు టిక్కెమొగం వేసింది. భూషణం అంతటితో ఉద్రాకోక, ‘హం’ అని మరి ఆగడంతో టిక్కె తిరిగింది. గబగబా పోవువేయించి, కూరముక్కలు అందులో పజ్జేసి గిరగిరలిప్పి దింపి అక్కడ పెట్టి, చెంగులిగించి, అవతలపీథిలో వుట్టింటికి దరదర వెళ్లిపోయింది. ముస్తాబైన భూషణం మొహం ముడుచుకున్నాడు. ఎక్కడికీ ఎందుకు వెళ్తువులేలా ఈ రీతి అని పలకరించలేదు. దగ్గరకుతీసుకుని సమాచాయించలేదు. సరాసరి ఒక స్నేహితు

“వట్టుమని పాతికేళ్లు నిండని ఆచిన్న వాడికి అప్పుడే బంగార దుంపకూరమీద అంత విరక్తి ఎందుకు కలిగింది?” అని అడిగాడు గోపకుమారుడు.

“ఉడికి ఉడకని కూర కిటుకు తెలియక” అన్నాడు మరో సిద్ధుడు మందహాసంచేస్తూ.

డింటికి బయల్దేరాడు. ఆయన గారు కూడా ప్రాణేశ్వరిమీద అరిగి, పిక్కారు బయలుదేరారు. ఇద్దరూకలిసి సాయింత్రం ఏడున్నర వరకూ తిరిగారు. కడకర ఆకలి వెయ్యడంతో, భూమణం స్నేహితుడు ఇంటి ముఖం పట్టాడు. భూమణంకూడా ఏం పాలు పోక జంతుకూనే అతారింటికి వెళ్లాడు.

అక్కడంతా పెందరాళ్ళ భోజనాలు చేసి ఆరుబయట వెళ్ళిపోతే పక్కనేనుకు పడుకున్నారు. ముందర వాకిట్లో మొగాళ్ళు, పెదక పెరట్లో అత్తగారు, బామ్మగారూ మొదలైనవారూ పడుకుని కబుర్లాడుకుంటున్నారు.

వెళ్ళిగానే మామగారు పలకరించాడు: "ఏం భూమణం. ఇవాళ ఇదింటికి భోం చేశావులే, అమ్మాయి చెబుతోంది" అన్నాడు.

భూమణం తెల్లబోయాడు: "నువ్వులు అలా అని చెప్పింది కాబోలు" అనుకుని, అశ్చర్యపడి, తమయించుకుని, 'నులేనండి. ముందర నీనికూ కళ్ళం' అనుకున్నాం. తరవాత పనిమీద అలా వెళ్ళిపోయాల్సింది" అన్నాడు.

మామగారు అటువల్ల తిరిగి వాళ్ళి తోడల్లుడుతో మాట్లాడుతున్నారు. తను వచ్చి పట్టు మరదలుపిల్లద్వారా పెరట్లోకి కబురు చెప్పిం వచ్చుతే. పావుగంట గడిచినా నువ్వులు అంతి:పురోద్వానవనం చాటికచ్చే చాయలు కనబడలేదు భూమణానికి. వాలు కుర్చీలోపడుకుని నీలాకాకింకంక చూశాడు. నువ్వులు లేటమనసులో మొండికిక్కిలా ఆకాకింలో నువ్వుపింజ ఒకటి చలనం లేకుండా ఉంది. కదలడం అనుకున్నాడు. అతగాడికి ఆ సయంలో మేఘ సందేశం జ్ఞాపకం వచ్చింది. రివ్వున గాలిపీచి పెద్ద నువ్వుకమ్మిలే పెరట్లోంచి నువ్వులు, వాకిట్లోంచి తినూకూడా చెంగున సానిట్లోకి మాకితీరవలసిందే ఎవరూ ఓడినట్లవదు.

ప్రాణేయపూర్వకంగా చూశాడు కాని నువ్వుపిల్ల మనసు కరగలేదు. అందుకని మరదలు పిల్లని పిలిచాడు.

"సరేలే కానిని మంచినీళ్ళు తెమ్మను" అన్నాడు.

'అక్కలేదులే' అన్న జవాబు, కానిని మంచినీళ్ళు పట్టుకుని మరదలుపిల్లే తిరిగి వచ్చింది, భూమణం కోపగించుకుని, మల్లా పిక్కారెప్పి పోయాడు. ఆకలి నేస్తున్నా, తిక్క మూలాన, చిరుతిళ్ళు తిన బుద్ధి కాలేదు. పదిన్నరకి ఇల్లు చేరాడు. ఓరగిలా ఉన్న తలుపుతీసి భోపలికి వెళ్లాడు.

నువ్వులు నిద్రపోతోంది. భూమణం కూడా మాట్లాడకుండా పడుకున్నాడు కాని, ఆకలి వల్ల నిద్ర రాలేదు. అలవాటు ప్రకారం, అతి నెమ్మదిగా లేచి వంటింట్లోకి వెళ్ళి గిన్నెలు తిడిచాడు. అన్నం గిన్నం లేదు. బంగాళ దుంపల కూర మాత్రం ఉంది. అదే కాస్త తినబోయాడు కాని కూర ఏమీ ఉండకలేదు. ఆకలియూలాన, అనే బలవంతాన కాస్త తినేశాడు. మజ్జిగ గిన్నీ చూస్తే ఖాళీగా ఉంది. మర్నాటికని తోజేసిన పాలు కనబడ్డాయి. కళ్ళు మూసుకుని తాగేశాడు. చదీ చప్పడూ లేకుండా వచ్చి పడుకున్నాడు. "జన్మలో ఇక బంగాళదుంప కూర తినకూడదు" అని నిద్ర పోయేముందు ఒట్టు పెట్టుకున్నాడు. అంత విరక్తికలిగింది ఆ కూర తిన్నాక.

తెల్లవారాక ఒకర్నొకరు ఎలా పలకరించుకోవాలో తోచక తిప్పలు పడుతున్న ఆ జంట పాలిట దేవతలల్లే భూమణరావు తల్లి తండ్రులు అప్ప చెల్లెళ్ళు చిలచిల నుంటూ బండి దిగారు. "అనుకోకుండా కాకియాత్ర ముహూర్తం పెట్టుకున్నాంబాబూ నువ్వువీ పెళ్ళం కూడా బయల్దేరండి" అని ఆహ్వానించాడు భూమణం తండ్రి. ఆ తరవాతి గలభాలో నువ్వులు భూమణం మాట్లాడుకున్నారు కాని, మనసు విప్పకాదు. నువ్వు ఇందాక వెళ్ళేసరికి తండ్రిన భర్తన జరగడానికి కారణం అదే. పెళ్ళానికి బంగాళదుంపకూర వండడంరాదని, అందు వల్ల వదిలివేయడం ఉత్తమమనీ భూమణం గట్టిగా నిశ్చయించుకున్నాడు. ఆరోజు రాత్రి బలవంతాన ఆ ఉడికిఉడకనికూరతో కడుపు నింపుకొనడంవల్ల పూరిగా అదంతే నెలపరం విరక్తి కలిగింది. ప్రాణేశ్వరుణ్ణే వదిలేనూఉంటే తనకుమాత్రం ఎందుకని ఆపిలకూడా ఆహార వనలేస్తోంది. ఉడకని కూర తినడమే మునుది విరక్తికి కారణమని ఆ ఇల్లారికి తెలియదు. తెలిస్తే అసలు రహస్యం చెప్పి వేసేదే. ఆ రహస్యం తెలియ నందువల్ల నే ఆచిన్న వాడుకూడా తన భార్యకి అసలు బంగాళదుంప వండడం చేతకాదని నిర్ధారణ చేసుకున్నాడు. చుట్టాల రాకవల్ల కాకియాత్రవల్ల తారహస్యం మరుగున పడింది."

గోపన్న కథవిసగానే లేచినించున్నాడు. "స్వామీ! తాము వెంటనే ఆ రహస్యం నాకు తెలియచెప్పండి. నేను పరుగునవోయి ఆ ప్రమాదానికి అడ్డుపడతాను" అన్నాడు. మణిసిద్ధుడు నవ్వి ఇలా అన్నాడు: "అతాత్రి తోమ్మడిగంటలవేళ ఇల్లు చేరిన

హస్తూలు తెలుగుపండితుని ఇంట్లో అర్థరాత్రివేళ దొంగ పడ్డాడు. పండితునికి మెలకువ వచ్చింది. దొంగ కత్తి తీసి బెదిరించాడు: "అరిచారంటే పొడిచేస్తాను. నేను మీ డబ్బు ఎక్కడుందో వెదుకుతున్నాను."

"కాస్త ఓపిక పట్టవయ్యా. దీపం వెలిగిస్తాను. ఇద్దరంకలిసే వెదుకుదాము," అన్నాడు పండితుడు.

నువ్వులు ఆకలిగొట్టి, ఆ ఉడికి వుడకని బంగాళదుంపల కూరలో ఉడికివడంతా తినేసి, మజ్జిగతోగి పడుకోంది. గంటన్నర తరువాత ఆపురావురుసుంటూవచ్చి, ఉడకని కూరనుక్కలుతిప్పి భూమణం కూరహస్యం తెలియక, భార్య వంటసాధార్థ్యమే అంత అని అపోహపడి ఇప్పుడు ఆహార పరిస్థున్నాడు అందువల్ల ఓగోహ..."

గోపకుమారుడు చంగున గంతుకేసి, స్నానాలలేవుకు రివ్వున పరుగుతీశాడు. ★

వ్యాసుని వ్రాయసకాడు

(9 వ పేజీ తరువాయి)

చేతులూ జోడించి, తలవంచి... "ఎంతమాట! దేవరవా రంతరాయం కలిగిందకపోవడం వల్లనే గదా, వా ప్రజ్ఞా బలం పని చేసేది!" అన్నాడు.

వివాయకుడు "గంటం నిలిపి, సగౌరవంగా వ్యాసునికేసి చూసి —

"ఓరా! ఎంతటి చూటకారివయ్యా! మహాకవి!" అని మెల్లిగా బొజ్జ విమరుకుంటూ ఒక్కసారిగా కలకల నవ్వాడు!

చుట్టారా ఉన్న ఋషిగణం ఆనందకోలాహలం విన్ను ముట్టింది! ★

తెలివోనుకథ

“త్రయితే, నువ్వు ఊరికి రాదలచుకో లేదన్నమాట”

“నా వల్ల కాదు. తీరుబడి లేదు.”

“పోనీ స్టేషన్ కేనా వస్తావా. దిగిపెట్టడానికి?”

“దానికేం భాగ్యం. అలాగే”

ఊరికి రమ్మని బ్రతిమాలిన అమ్మాయి పేరు మేజెల్.

ఆమెను ప్రేమించి పెళ్లిచేసుకోదలచిన యువకుడు, ఆమెను మాట ప్రకారం, సాగనం పడానికి స్టేషన్ కి వెళ్ళాడు. రైల్వే కూర్చుని మచ్చటలాడుతున్న మేజెల్, రైలు కదలగానే ఒక్కసారిగా విడవడం మొదలు పెట్టింది. ఆ అబ్బాయి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. కంగారు పడ్డాడు. సంగతి బోధపడక, చటుక్కున రైల్వేకి వోయాడు.

జి. ఎన్. రాధాకృష్ణ

“టెక్నెట్టు కూడా లేకుండా రైల్వేకి వోయాను నీ కంట నీరు చూసి. ఎందుకు విడుస్తున్నావు?” అన్నాడు

మేజెల్ పక్కన నవ్వింది. “ఫీల్ డెల్ఫియా రావయ్యా వచ్చి, నీ డెలిఫోన్ సంగతి నువ్వే స్వయంగా చెప్పి ప్రదర్శించ వయ్యా అని మర్యాదగా చెబుతే విన్నావు?” అని.

జరిగిన మోసం గ్రహించగానే అతనికి కోపం వచ్చేసింది. వచ్చి కూడా చేసే చేం లేదు.

“బడి పనివల్ల తీరుబడి లేదని కథవిధాల చెబుతే నువ్వు చెసిందిదా.. హు. మొలై వికి నీ పంతం పెగ్గించుకున్నావు” అని విసుక్కున్నాడు గ్రహంబెల్.

గ్రహంబెల్ అని ఒక ఆసామీ ఒక మూల ఉన్నాడనీ, ఆయన డెలిఫోన్ అనే ఒక యంత్రం కని పెట్టాడనీ, ఫీల్ డెల్ఫియాలోని ఎగ్జి కివన్ లో ఒక మార్గమూల ఆ యంత్రం ఉన్నదనీ తొలిసారిగా నలుగురికీ తెలియడానికి రెండుమూడు రోజుల ముందుగా, ఛెల్ కి మేజెల్ ఈ బోకరా ఇచ్చింది.

గ్రహంబెల్ ఒక యంత్రం కనిపెట్టాడు. దాని ద్వారా దూరదూరంగా ఉన్న ఇద్దరు మనుష్యులు మంచి చెడ్డా మాట్లాడుకోవచ్చును. ఈ యంత్రం సంగతి ఎవరూ విన

లేదు. విన్నా, 1876లో జనం, దీన్ని నీలి వార్త అనేసి ఊరుకునే వారు.

1876 లో ఫీల్ డెల్ఫియాలో ఒక ఎగ్జి కివన్ ఏర్పాటయింది. అక్కడ రకరకాల

డెలిఫోను కనిపెట్టిన అమెరికన్ శాస్త్రజ్ఞుడు అలెగ్జాండర్ గ్రాహంబెల్.
(ఆయన మనుమరాళ్లతో)

అబ్బ! ఒకే జలుబు...భారము...

అమృతాంజనం వాడితే...

తగ్గిపోయింది !

అమృతాంజనము

కొత్త యంత్రాలు ప్రదర్శిస్తున్నాయి. కాస్త్రుజాలు, పెద్దలూ వాటిని పరిశీలించి నిగులేర్చేవారు. వారు గొప్పదని ఎన్నిక చేస్తే, అది లోకం దృష్టిలోకి వస్తుంది. దాని మీద పరిశోధనలు సాగించడానికి, అభివృద్ధి చెయ్యడానికి దోహదం లభిస్తుంది...

గ్రహంబెల్ యంత్రాన్ని చూసిన మాబల్ అనే పెద్దమనిషి, దాన్ని ఫీలడెల్ఫియా ఎగ్జిబిషన్ లో పెట్టమని ప్రోత్సహించాడు. ఆయన ఎగ్జిబిషన్ విద్యా కృషి చూస్తున్నాడు. సరేనని బెల్ దాన్ని పంపించాడు. ఎగ్జిబిషన్ లో బెల్ యంత్రానికి ఒక మారు మూలపోటు ఇచ్చారు.

ఇది చూసి, బెల్ స్వయంగా అక్కడికి వెళ్లి తన యంత్రం గురించి పరీక్షాబృందానికి తెలియజెప్పి, దానిచేత పనిచేయించి చూపించడం అవసరమని మాబల్ చెప్పాడు.

ఆయన బెల్ కు కాబోయే మాట గారు. "నువ్వు వచ్చితే రాల బ్యాం!" అని శర విధాల వచ్చుచెప్పాడు.

బెల్ అప్పుడు బాస్టన్ లో చెవిటి మూగ పిల్లల బడిలో పనిచేస్తున్నాడు. ఆబడిలో పరీక్షలు జరుగుతున్నాయి. అందుకని ససేమిరా బడిదెలి వచ్చేదిలేదన్నాడు.

మాబల్ కి అశుభం, తనమాతలు మేబెల్ ని చెప్పిచూడమన్నాడు.

మేబెల్ చెప్పినామూడా బెల్ ఒప్పుకోలేదు.

"పరీక్షల మధ్యలో వెళ్లిపోయి పిల్లలికి అన్యాయం చెయ్యమంటావా" అన్నాడు.

"సరే నేను వెళున్నాను. నేడనుకయివారా" అంది మేబెల్.

రైలు కడులుతూఉండగా ఒక్కసారిగా మేబెల్ ఏడవడంతో, బెల్ కి బెంచేరెత్తి పోయి రైల్వేకిపోయాడు.

చేనీదిలేక విసుక్కుంటూ ఫీలడెల్ఫియా వెళ్ళాడు.

1876 జూన్ నెలలో ఒక ఆదివారంనాడు కొత్తయంత్రాల పరీక్షకు ముచూర్తం పెట్టారు. గ్రహంబెల్ చక్కగా ముస్తాచై ఎగ్జిబిషనుకు వెళ్ళాడు. అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తితో పనిచేసే కొత్తయంత్రాలు చాలా ఉన్నాయి. బ్రాజిల్ చక్రవర్తి డాంపెడ్రో, ఆవాటి ప్రముఖ విద్యుచ్ఛక్తి కాస్త్రుజాడు సర్ విలియం థాంప్సన్, లార్డ్ కెల్వీన్ ప్రభృతులు పరీక్షకులు.

అబ్బందం ఒకదాని తరువాత ఒకటి చూడసాగాడు. తన యంత్రం చూడాలన్న ఆదుర్దా బెల్ మనసులో ఎక్కువైనకొద్దీ పరీక్షకులలో ఓట్లు తగ్గసాగింది. 'ఇవారేకింక

చాలు పోదాం' అన్న విసుగుదల గోదరించ సాగింది.

ఎలిమెగ్ అనే ఆయన ఒక యంత్రం తయారుచేశాడు. అది సంగీత స్వరాలను ప్రసారం చేయగలదు. దాన్ని గురించి ఆయన ఎడతెరిపి లేకుండా అజేపనిగా చెప్పుకుపోతున్నాడు. బాగానేఉంది కాని, ఎంతకీ తెలులజేం అనిపించింది. కొంతసేపటికి అది తెలులింది.

తన యంత్రంచూస్తారనుకున్నాడు బెల్. 'ఇవారే కింకచాలు' అనేకారు పరీక్షకు బృందం అధ్యక్షుడు.

బెల్ ప్రాణంఉన్నారనునిపించింది. ఇవారే చూడకపోతే ఇంకెపుడూ చూడరన్నమాటే. వైగా తనువెంటనే బోస్టన్ వెలిపోవాలి.

ఉద్యోగపూరితమైన ఈ సన్నివేశం గురించి బెల్ స్వయంగా ఇలా వ్రాసుకున్నాడు.

"పరీక్షకులంతా వెళ్లి పోసాగారు. నాయంత్రం చూడనట్లేఅని గుండె దిగజారి పోయింది నాకు. అంతలో బ్రాజిల్ చక్రవర్తి పెడ్రో నన్ను చూచి పలకరించారు.

బాస్టన్ బడిలో ఆయననన్ను అదివరకు చూశారు.

"మీ బో పిల్లలు కులాసాగా ఉన్నారా?" అని చక్రవర్తి అన్నారు.

"అహా నుఖంగా ఉన్నారండి... మరండి... నేను కనిపెట్టిన యంత్రం ఇక్కడే ఉంది... పక్కడే" అన్నాను నేను హడావుడిగా.

అలాగా అంటూ ఆయన నాచెయ్యి పుచ్చుకుని నాతో బయల్దేరారు. చక్రవర్తే నాతో రావసంతో, మిగతా వారంతా గొర్రెలమందల్లే మావెంట వచ్చేవారు."

సరే అంతారాగానే బెల్, చక్రవర్తిని ఒక బల్లదగ్గర కూర్చోవమన్నాడు. టెలిఫోన్ శ్రవణయంత్రం ఆయన చెవిదగ్గర పెట్టుకోమన్నాడు. అశేమిటో ఏంచేస్తుందో ఎవరికీ తెలిదు.

బెల్ పక్కగదిలోకి వెళ్ళాడు. టెలిఫోన్ యంత్రంలో అరి స్పష్టంగా, ఎంతో నెమ్మదిగా మాట్లాడాడు.

చక్రవర్తి కొంచెంసేపు విని కనుబొమలు వైకలాడు. ఆశ్చర్యం వెలిబుచ్చాడు.

"ఇది మాట్లాడుతోంది" అన్నాడు ఒక్కసారిగా అందర్నీ కలియచూస్తూ.

తరవాత విద్యుచ్ఛక్తి కాస్త్రుజాడు సర్ విలియం థాంప్సన్ దాన్ని చెవిదగ్గర పెట్టుకున్నాడు.

ఆ యంత్రం గొట్టంలో మానవకంఠం విని

అని, ఒక్కసారిగా, లేచి, ఇది విజంగా మాట్లాడుతోంది ఇంత అద్భుతమైన దాన్ని నే నెక్కడా చూడలేదు... కొన్నాళ్ళుపోలే మిత్రులు, విద్యుచ్ఛక్తి తీగవారుగా రహస్యాలు మాట్లాడుకోవచ్చును" అన్నాడు.

ఆ క్రితం రోజు రాత్రి నేను ఒక అవకాశాన్ని కలిగితిని. తెలవాళి సరికి, యశస్విని. చాలా పెద్దవాడిని. గొప్పవాడిని... దీనికి కారణం షర్ విలియం థాంప్సన్. ఆయన కిది తెలియదానికి కారణం చక్రవర్తి డాంపెడ్రో. ఆయన నన్ను గుర్తించి ఇంత చెయ్యడానికి మూలకారణం బాస్టన్ బడిలోని మూగ, చెవిటిపిల్లలు" అని తెలిపానని కనిపెట్టిన గ్రహంబెల్ వ్రాసుకున్నాడు.

తెలిఫోన్ అన్నది గ్రీకు పదం. దూరం నించి వివరణ స్వరం అని అర్థం.

ప్రయోగాత్మకంగా కాకుండా వాడుకకు వీలైన తెలిఫోన్ కనిపెట్టినవాడుగా గ్రహంబెల్ చేరు అధికార రీత్యా గుర్తించబడింది. 1874 ఫిబ్రవరి 14 న తొలిసారిగా. 1877 లో మరొకరిగా తెలిఫోన్ పేటెంటు ఆయన కిచ్చారు. అంతకు చాల కాలం క్రితమే-1887 లో చార్లెస్ జి. పేజ్ అనే ఆయన విద్యుచ్ఛక్తి ద్వారా శబ్దాన్ని పంపవచ్చునని కనుగొన్నాడు. కానీ ఇదంతా దాన్ని నిరూపిస్తూ ఉపయుక్తమైన రేడియో చేయలేదు. అలాగే 1861 లో ఫలివ రీస్ దీని జర్మన్ కాన్స్ట్రక్షన్ సంగీత స్వరాలు

అమెరికాలో 850 లక్షల తెలిఫోన్లు ఉన్నాయి. సగటున ప్రతి నలుగురికీ ఒక్కొక్కటన్నమాట. స్వీడన్ లో ప్రతి ఐదుగురికీ, కెనడాలో ప్రతి ఆరుగురికీ ఒక్కొక్క తెలిఫోన్ చొప్పున ఉన్నాయి. మన దేశంలో..... సగటున 1800 మందికి ఒక తెలిఫోన్ ఉంది! ఐదువందల మందికి ఒకటి లభ్యం చేయడం రెండవ ప్రజాతికలక్ష్యం 1948 మే నెలలో బెంగళూరులో 'ఇండియన్ తెలిఫోన్ ఇంజనీరింగ్' పేరిట, ఒక తెలిఫోన్ కర్మాగారం నెలకొల్పారు. ఈ కేంద్రం దినదిన ప్రవర్తనమై, నేటికీ ఉత్పత్తి పరిమాణంలో మా, సరుకు వాణ్యతలోనూ చురుకుగా ముందడుగు వేస్తోంది. నిర్ణీత లక్ష్యాలు కూడా అధిగమిస్తోంది. ఆసియాలో కొన్ని దేశాలవారు ఈ ఫ్యాక్టరీనుండి సరికరాలు కొనుక్కోవాలని ఆకాంక్షిస్తూ ఉండడం మనకి గర్వకారణం.

ప్రసారంచేసే యంత్రం ఒకటి తయారు చేశాడుగాని, ఉపయుక్తమైన రేడియో చేయలేదు. ఇంకా అనేకమంది తెలిఫోన్ కనుగొన్నామన్న పేరు తమ దన్నారు. ఎరిక్సన్ అనే ఆయన పేటెంటు లభింపకు నోటను ఇచ్చారు. అదే రోజున అక్కడ బెల్, తొలిసారి పేటెంట్ తీసుకున్నాడు.

తెలిఫోన్ అతి చురుకుగా వ్యాపించింది దాని 'మాతృదేశం' అమెరికా. ఈనాడు అమెరికాలో 850 లక్షల తెలిఫోన్లు ప్రపంచంలో ఉన్న తెలిఫోన్లలో వాదాపు సగం, ఉన్నాయి. వాదాపుగా, ఇన్నీ 'బెల్ తెలిఫోన్ సిస్టం' క్రిందనే పనిచేస్తాయి. ప్రపంచం మొత్తంమీద తెలిఫోన్లలో నూరింట 98 వరకు కూడా ఈ 'సిస్టం' క్రిందనే పనిచేస్తాయి.

తెలిఫోన్ ఎలా పనిచేస్తుంది?

నిశ్చలంగా ఉన్న చెరువులో చిన్నరాయి పడడనే చక్రాలు చక్రాలుగా తరంగాలు బయలుదేరి అంతకంతకు పెద్దవవుతూ తరలిపోతాయి. మనం మాట్లాడే మాటకూడా అంతే. తెలిఫోన్లో మాట్లాడితే ఈ శబ్ద తరంగాలు విద్యుత్తరంగా మారుతాయి. మనం మాట్లాడే గొట్టంలో ఒక పల్పుటి గుండ్రటి రేకుబిళ్ళ ఉంటుంది. ఇది విద్యుత్ప్రవాహంలో ఒక భాగం గాలిమరిఉంటుందన్నమాట. మనం అనే మాటలవల్ల బయలుదేరే శబ్దతరంగాలనుబట్టి ఈ రేకు రెపరెప

లాడినట్లుగా ముందుకు వెళ్ళు ఆడుతుంది. ఇది ముందుకు వచ్చినపుడు విద్యుత్ప్రవాహం కొంచెం బలహీనం అవుతుంది. వెనక్కు వెళ్ళినప్పుడు బలంగా ప్రవహిస్తుంది. దీనివల్ల మన శబ్దతరంగాలు విద్యుత్తరంగా మారిపోయి తీగలో ప్రవేశిస్తున్నాయన్నమాట. ఈ తరంగాలు మహావేగంగా, తీగ అవతలచివరకి, అదంతదూర మైనా సరే వెళ్ళిపోతాయి. అక్కడ, విద్యుచ్ఛక్తి ప్రవహించినపుడుమాత్రం అక్కర్లేకొని సంపాదించే ఇనుపకడ్డీల జోడిఉంటుంది. దాన్ని ఎలక్ట్రోమాగ్నెట్ అంటారు. వాటిని ఇంచుమించు అంటిపెట్టుకున్నట్లుగా మరో పల్పుటి గుండ్రటిరేకు ఉంటుంది. విద్యుత్తరంగాలు ఎలక్ట్రోమాగ్నెట్లోకి వెళ్ళగానే, ఆ తరంగాల బలాబలా ప్రకారం ఆ మాగ్నెట్, దాని ఎడటఉన్న రేకుని ఆకర్షిస్తూఉంటుంది. మాట్లాడినచోట బయట శరీర శబ్దతరంగాలు, అక్కడికేకు రెపరెపలాడడంవల్ల విద్యుత్తరంగాలుగా మారాయి కాబట్టి, ఈ విశేషాల ఉన్న రేకు సరిగ్గా అదేక్రమంలో అదేప్రకారం ఆడుతుంది. అందువల్ల అక్కడ ఉచ్చరించిన శబ్దమే ఇక్కడ తిరిగి బయలుదేరుతుంది. అంటే ఇంచుమించు ఇదంతా తిరుగుతరంగం అన్నమాట.

రాజా ఫార్మసీ

స్ఫురద్రూప మిచ్చును

GP3

దీనిత బహుమానం !

సం. 501 తలనూనె పుష్కరాగింజువారి జాట్లు విరివిగా చూడుకుగా అందముగా తుమ్మెదవలె యుండును.

ఒకసీసా దు. 2-8-0; 3 సీసాలు దు. 8-8-0
ఒక్కొక్క బాటిలు కొనువారికి 15 సం|| గ్యారంటీతో పనిచేయు రిమ్మ వాచి, ఒక కొత్తి బంగారు వుంగం బహుమానం యివ్వబడును. 8 సీసాలు ఒక్క చూరికొన్నవారికి నాలుగు రిమ్మ వాచిలు, 4 వుంగరములు బహుమానం విడి వచ్చుకున్నా ధర వాతన్

జోహార్ మాసన్ సం. 666-వెం ట్రుకలను తీసివేసి చర్మమును మృదువు చేయును. 1 సీసా దు. 2-9; 3 సీసాలు 6-8-0, బహుమతులు పైవలె నే.

Santiyasi Ayurvedic Pharmacy,
(A.P.M.) P. B. 1397, Delhi.

అపూర్వ హంతకులు

మూలం: ఎడ్వార్డ్ వాలెస్

అనువాదం: 'వినాయక్'

4

సన్నాహాలు

“బ్రాహ్మణులయారీలో చాలాకాలంనించి పెరుమోనిన వ్యాపార సంస్థ! వెంటనే అమ్మకానికి సిద్ధం! పరికౌత్ర యంత్రాలు! రసాయనద్రవ్యాలు కొల్లలు!” అని ఒకానొక ప్రతికలో పడిన ప్రకటన చూడగానే ముద్రణ వ్యాపారంలో మునిగి తేలేవాళ్ళందరికీ ఈ ప్రకటన లోగు పాకు లన్నీ తెలిసిపోయాయి. ఇది చవకరకం తివర్చిత్రాలు తయారుచేసేసంస్థ అనీ, ఈ వ్యాపారంలో ఇంతటి చెడ్డపేరు తెచ్చు కొన్నది ఇంకొకటి ఏదీలేదనీ, ఇక్కడ తయారయ్యే బొమ్మలకు కూడా కొంచెం గిరాకీగానే

ఉంటాయనీ దీనికి సంబంధించిన వ్యాపారస్తులంతా అనుకున్నారు. ఇక బ్లాకుల తయారీ అంటే ఏమిటా బొత్తిగా తెలియని వాళ్ళకిమాత్రం దీన్ని గురించి చాలా చిత్రమైన ఊహలు పుట్టు కొస్తాయి. ఏళ్లంతా ఇక్కడ కళ్లు జగలే మనిపించే విద్యుద్దీపాలు వెలుగుతుంటాయనీ చిన్నరంపా లటూ ఇటూ కదులు తూంటాయనీ, కొందరు పనివాళ్ళదేపనిగా ఏవేవో చెప్పుతూంటారనీ అనుకుంటారు. కొంచెం తెలిసినవాళ్ళిక్కడ చిత్రాలకు బ్లాకులు తయారుచేస్తారనీ, ఇవి అచ్చుపని పుపయోగిస్తాయనీ గ్రహిస్తారు. అయితే ఈ సంస్థ గడిచిన మూడు నెలలనించి ‘అమ్మకానికి సిద్ధం’ గానే ఉంది. అయినా ఇది పెద్ద పెద్ద దినపత్రికలకు వేటికీ అందు బాటులోలేదు. ఎక్కడో మారుమూల మూలుగుతూ ఉంది. యంత్రాలు అవ్వ

బాగా తుప్పుపట్టిపోయాయి. ఇందుచేత ఎగబడి కొనేవాళ్ళకూ కనబడలేదు. మాన్ ఛాండ్ ఈ సంగతి పసిగట్టాడు. వెంటనే ఈ కంపెనీ బ్రస్టిల్ దగ్గరికి వెళ్లాడు. వాళ్ళిసంస్థ అంతా కవులు కివ్వడానికూడా సిద్ధపడ్డారు. కొనుక్కుంటే మరీ మంచిద వ్వారు. ఏది చేసినా వెంటనే మీ కిది స్వాధీనం చేసేస్తామన్నారు. ఈ సంస్థ ధవంతరి చిట్టచివరి అంతస్తుమీద కుటుంబంతో సహా గుఖం గా ఉండడానికి తగిన హంగులన్నీ ఉన్నాయి. ఒక బ్యాంక్ కేరైనా కొంచెం హామీయిస్తే చాలు! వెంటనే ఈ ధవనంలో ప్రవేశించవచ్చును. ప్రస్తుతం ఈ వ్యాపారం అంతా అప్పలవాళ్ళపాలై పోయింది. బ్రస్టి ఒకడు ఆ తరవాత వారితో ధవంతరి అమ్మకం విషయమై ప్రసంగిస్తూ ఇలా గవ్వాడు:

“ఈ అబ్బి ఎవడో గాని ఒట్టి పెరి పెంగ శప్పలా ఉన్నాడే! చవకబారుగా బొమ్మలమ్మి జేబులు నింపుకోవచ్చునని గుటక లేస్తున్నాడులే! ఒక చిన్న రిమిటెడ్ కంపెనీ ప్రారంభిస్తాననీ, వెంటనే ఇవంతా కొనేస్తాననీ చెబుతున్నాడు.”

సరిగా అది అలాగే జరిగింది! ఆవేశ సాయంత్రమే అయిదుగురు పెద్ద మనుషులు కంపెనీల రిజిస్ట్రారుక్వేర ఒక జాబు రాశారు. దానిలో తాముక రిమిటెడ్ కంపెనీ పెట్టాలని నిశ్చయించామనీ ఇది సభ్యుల సమాన చాటాలమీద నడపాలనీ బ్లాకులు చెయ్యడమే దాని పరమలక్ష్యమనీ తెలియజేశారు.

ఈ అయిదుగురిలోను మొదటి వాడు థామస్ బ్రాన్; - ఇరిగాడు వరకుడు. రెండోవాడు ఆర్థర్ స్టెట్ - పెరుమోనిన పెద్దమనిషి. మూడోవాడు జేమ్స్ పెల్కర్క్ - చిత్రకారుడు. నాలుగో మనిషి, ఆంధ్రా కోపాన్, - పెట్టుబడి వ్యవహారాలు చూసే అసామీ. అయిదో ఆయన జేమ్స్ రీవ్ - ఒక గొప్ప కళావేత్త.

నిజానికి మన మాన్ ఛాండ్, ఈ ‘మహా కళావేత్త!’

పార్లమెంటులో విజేతయి బహిష్కరణ కాసనం రెండోసారి కర్ర ప్రారంభం కావ

జరిగిన కథ:-

స్పెయిన్ దేశంలో ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా తిరుగుబాటు జరుగుతున్న రోజుల్లో విప్లవకారులు ఇంగ్లాండులో మకాం వేశారు. వాళ్ళని వెళ్ళగొట్టడంకోసం అంగ్ల దేశమంత్రుని పార్లమెంటులో ఒక చట్టం ప్రవేశపెట్టాలని అనుకున్నాడు.

న్యాయపరిరక్షణభారం వహించిన నలుగురు ‘అపూర్వ హంతకులు’ ఆ చట్టం ప్రవేశపెడితే మంత్రుని చంపివేస్తామని బెదిరిస్తూ ఉత్తరం రాశారు. ‘బాకా’పత్రిక ఆ ఉత్తరం నకలు ప్రకటించడంతో ఊరూ పాదా గుప్పుమంది.

పార్లమెంటులో ఈ చట్టం ప్రవేశపెట్టే ముందు ఒకసభ్యునికి ఒక ఉత్తరం అందింది. అది ‘అపూర్వ హంతకులు’ పార్లమెంటు సభ్యులను చట్టం ఆమోదించ జేయవద్దని హెచ్చరిస్తూ రాసిన బెదిరింపు ఉత్తరం! దీనితో పార్లమెంటుసభ్యులలో పెద్ద అల్లకల్లోలం బయలుదేరింది! తరవాత నిజాయితీపరులు నలుగురు రిమిటెడ్ కంపెనీ పెట్టి ఒక పెద్దభవనం అద్దెకు తీసుకుని దానిలో హత్యాసన్నాహాలు ప్రారంభిస్తారు.

“నా గొడుగు ఎక్కడ మర్చిపోయానో జ్ఞాపకం రావడం లేదోయ్” అన్నాడు ఒక ఆసామీ.

“అసలు మర్చిపోయినట్లు ఎలా జ్ఞాపకం వచ్చిందీ?” అన్నాడు రెండో ఆసామీ.

“ఇందాక బాగా వాన కురిసింది కదూ. వాన వెలిశాక గొడుగు ముడి చేద్దామని చెయ్యి ఎత్తితే గొడుగు కనిపించలేదు. అప్పుడు జ్ఞాపకం వచ్చింది,” అన్నాడు మొదటాయన!

దానికి గడువింక అయిదు రోజులే! ఈలోగానే ఈ కొత్త కంపెనీ యజమానులు తమ నూతన భవనంలో గృహప్రవేశం జరుపుకున్నారు. వెంటనే వ్యవహారం ప్రారంభం చేశారు.

తరువాత ఒకనాడు మాన్ డ్రెడ్ మిగిలిన కారితో ఇలాగన్నాడు.

“నేను కొంతకాలంకిందట ఒక చిన్న పనిమోద లండన్ వచ్చాను! అప్పుడిక్కడ రిమిటెడ్ కంపెనీ పేరుతో ఎలాంటి రహస్య వ్యాపారాలైనా సాగిందనమ్య పని గ్రహించేశాను. ‘రిమిటెడ్’ అనే మాటలో ఇక్కడ ఎంతైనా పెద్దమనిషి తరహా కనబడుతుంది. కంపెనీ డైరక్టరుగా రసగానే నలుగురు ‘బ్రహ్మా!’ అంటే ‘బ్రహ్మా!’ అంటారు. నువ్వు ఏమిటి చెయ్యి! ఎవ్వడికీ పిసరం లేనా అనుమానం పుట్టదు.

గోస్వాలెజ్ “ఆరోబరు 1 వ తేదీనించి వెంటనే ఈ కొత్త ప్రతీకారా సమితిలో పని ప్రారంభం అవుతుంది” అని ఒక ప్రకటన ఆ కంపెనీ భవంతి కెదురుగా వేశాడట. దానికొండు “ఉద్యోగాల్లేవు” అని ఇంకో నోటిసు అరికించాడు. ఇంకా కొంచెం కింద “ఉత్తరాలన్నీ మేనేజరు పేరే రాయాలి. ఆయన్ని చూడాలంటే ముందుగా దిరఖాస్తు పెట్టుకుని వారి అనుమతిమీదనే దిర్ఘానికి రావాలి.” అని ముక్తసరిగా ఇంకో ప్రకటన తిరిగించాడు. ఈ కంపెనీ విధిగుమ్మందిగిర పెద్ద ఆర్థికం ఏమీ లేదు. భవంతి నేలమాలిగలో పాడై

పోయిన పాతయంత్రాల విడివిడిభాగాలన్నీ చిందరవందరగా పడిఉన్నాయి. భవంతి లోపలికి వెళ్ళగానే ముందుగా ఒక వైపున కొత్త కంపెనీ ఆఫీసు కనబడుతుంది. మరో వైపున విరిగిపోయిన కుర్చీలు, పాత దస్త్రాలు గుట్టలు గుట్టలుగా పడిఉన్నాయి.

ఇంకా కొన్ని పాతకాలంనాటి వీరు వాల అరలలో అరిగిపోయిన బ్లాకులు, ఏవేవో చిల్లరమల్లర కాగితాలు, రసీదులు, చెత్త, చెదారం మొదలైనవన్నీ కంటబడతాయి.

ఇంతకుపూర్వం ఈ భవంతి మొదటిఅంతస్తులో వర్క్ షాపుండేది. రెండో అంతస్తు సామానులు నిలవచేసుకోడాని కు పయోగించేవారు. ఇక మాడో అంతస్తు మాట. ఇది ఈ భవంతి కంత్రిటిక్ ముఖ్యమైనది. దీనిలో పెద్ద పెద్ద కేమీరాలు, ఆర్గ్రెట్టు అమర్చారు. ఇవన్నీ ఈ వ్యాపారానికి చాలా అవసరం.

ఈ అంతస్తు వెనకభాగంలో మాడు చిన్న గదులున్నాయి. వెనకటి మేనేజరు కుటుంబంతో సహా వీటిలోనే ఉండేవాడు.

ఈ భవంతిలో ప్రవేశించిన రెండు రోజుల తిరవాత, మన ఆపూర్వ మాత కులు, నలుగురు ఒకసారి ఇక్కడ సమావేశ మయ్యారు. బాగా చలి వేస్తోంది. దీనికి అడపా దడపా పడుతున్న వర్షపు జల్లులు కూడా తోడయ్యాయి. అయినా ఆ గదిలో మంతే నెగళ్ళవల్ల చలి అదీ లేకుండా చిరు నెచ్చగా, హాయిగా ఉంది.

ఆ గది అంతా చాలా పరిస్థితిగా ఉంది. మొత్తం కంపెనీకి సంబంధించిన మంచుమంచి కుర్చీలు బల్బులు, మొదలైన పరికరాలన్నీ ఇక్కడే అమర్చారు. నలుగురు ఒక పెద్ద బల్బుచుట్టూరా కూర్చుని మాంచి పసందైన విందు భోజనం ఆరగించారు. కొన్ని కొన్ని తినుబండారాలింకా అక్కడక్కడ మిగిలిపోయాయి.

గోస్వాలెజ్ ఒక చిన్న పుస్తకం దదువుతున్నాడు. అది ఎర్రటి పుస్తకం. బంగారు కళ్ళతోడు పెట్టుకున్నాడు. పాయ్కార్ ఒక మూలగా కూర్చుని ఏదో బొమ్మ గీస్తున్నాడు. మాన్ డ్రెడ్ ఒక పొడుగాటి చుట్ట వెలిగించి ఫోటో తయారీకి సంబంధించిన వస్తువుల కేటలాగు బాగ్రాత్రిగా పరకాయస్తున్నాడు. ఒక్క ధేరి మాత్రం ఏ పని చెయ్యకుండా నెగళ్ళలో బూడిదకేసి మాస్తూ బాగా దిగులుగా, పరధ్యానంగా ఉన్నట్టు కనబడ్డాడు. తన కలవాలయిన ధోరణిలో ఊరికే వేళ్ళటూ ఇటూ కదిలిస్తున్నాడు. అప్పుడప్పుడు నెగళ్ళలో మంటలకేసి చూస్తున్నాడు.

ఈ నలుగురు మధ్యన జరిగిన సంభాషణ

అంత అజరా బాదరాగా సాగుతుండ. అందరు తమతమ గొడవలే ఆలోచించుకుంటూ మొదలు శుద్ధ లేనట్లే వేవో ఇష్టం వచ్చినట్టు మాట్లాడుకుంటున్నారు. ధేరి ఒక్కడే తను చెప్పేదంతా నూటిగా చెప్పుకు పోతున్నాడు. పరధ్యానంగా నెగళ్ళలో మంటలకేసి చూస్తున్న ధేరి తటాలున ఆ ముగిరికేసి తిరిగి—

“నన్నీక్కడ ఇంకా ఎంతకాలం అటే బెట్టదలుచుకున్నాడు?” అన్నాడు. పాయ్కార్ బొమ్మ వెయ్యడం ఆపి, అతనికేసి చూసి—

“ఇది దీవివయం అడగడానికిది మాడో సారి.” అన్నాడు. ధేరి ఒక్కసారిగా, గొంతు స్తాయి హెచ్చించాడు: “అమాటాజే లేదో స్పానిష్ భాషలో మాట్లాడండి. నాకా ఇంగ్లీషు వింటూంటే అరికాలమంట నెత్తి కక్కుతుంది. ఈ భాష మోష నాకేమీ బోస పడడంలేదు. ఇక మీ వ్యవహారం చూచినా అది సరిగా అలాగే ఉంది.”

మాన్ డ్రెడ్ స్వయినదేకిం దక్షిణాది వ్యావహారిక భాషలో మాట్లాడుతూ—“ఈ పని అంతా తెలులేదాకా నువ్వు కొంచెం

**మహిళామణులకు
మహత్తర సేవ**

**అర్ధ శతాబ్దికి పైగా
బేయ్యలుగ్గు అసలుబాని
బేబిభేమ**

**ప్రసిద్ధ
గృహీయ రంగ నివారిణి**

అర్ధ మంటు దిప్తంలీగి మిగిలను

కేసరి కుటీరం లిమిటెడ్

మొదలను 14

తెలుగు జిల్లాలకు, నైజాంకు ఏజంట్లు:
శ్రీ సీతారాం జనరల్ స్టోర్సు,
బెజవాడ, సికింద్రాబాదు.

★ ఆ పూ ర్య హం త కు లు ★

ఓహికపట్టారి. ఆ విషయం నీ కింతకుమునుపే చెప్పాము" అన్నాడు.

ధీర వినుక్కుంటూ మళ్ళీ సెగల్లో నుంటుంటే మొహం రిప్పేసుకుని దురుసుగా ఇలా గన్నాడు:

"ఏమిటో! ఇదంతా నాకు చాలా విసుగా ఉంది. వెనకాల ఎవరూ వెంటాడించకుండా హాయిగా నేనొక్కణ్ణే ఏకాదేశం బాగా అనుకుంటున్నాను. అసలు నా కింటికీ పోవాలని ఉంది! అక్కడ ఎంత స్వంత్రంగా బతికేవాణ్ణి! ఏమయితే నేం! ఇక్కడికి రావడమే ఒక పెద్ద పొరబాటు! ఇప్పుడింక ఏమనుకుంటే మాత్రం ఏం లాభం!"

మాన్ ఫ్రెడ్ ఆ మాటల కింద తొణక్కుండా - "నాకు కొంచెం కిందగానే ఉంది. అయితే అంత పెద్దగా మధనపడవలసివడమీ లేనేలేదు. ఇంక నీవ్యవహారంలో కూడా ఇబ్బంది ఏమీ ఉండదనే అనుకుంటున్నాను" అన్నాడు. ధీర ఒక్క

క్షణం ఏమీ అనకుండా మాట్లాడ కూర్చుని, ఇలా విరుచుకుపడ్డాడు:

"కాకపోయినా ఏమిటీ వ్యవహారం అంతా! ఈ హత్య చెయ్యడం ఎందుకు? ఇదంతా ఎవరికోసం? మీరంతా ఆరాజక వాదులా? దీనివల్ల మీకు వచ్చే లబ్ధి ఎంత? ఇదంతా ఇప్పుడే తేలిపోవాని!" ఈ కొత్త మనిషి వేసిన ప్రశ్న పరంపరకు మిగిలిన ముగ్గురు ఏమీ జరిపలేదు. గోస్వాలెక్ నీలికళ్ళు కొంచెం కుంచించి మెల్లిగా కన్ను గీటాడు. వెంటనే అతని ముఖంమీద సన్నని చిరునవ్వులు పరుగులెత్తాయి. తరువాత ధీర ముఖం కేసి పరిశీలనగా చూస్తూ -

"ఒక్కని చిన్న నుదురు! ఇక ముక్కు చూస్తే తోపేరేసినట్టే ఉంది! మొహం అంత సరిగా ఉలివో మరచినట్టే ఉండే! బాగుంది! మహా బాగుంది!" అని పూర్వకవి ఎవరొ చేసిన ముఖవర్ణన అంత ఏకరువు పెట్టడం మొదలెట్టాడు.

ఆ దగును అణచండి-ఆ గొంతువుండుకు ఉపశమనం కలిగించి మాన్పండి-రొమ్ము, క్వాసకోశ బాధలను వెంటనే తొలగించండి

పెప్స్ పివించండి. **PEPS**

జగద్యుత్పాతి గొంచిన

గొంతు, రొమ్ము బేబెట్టు.

మందు లమ్మేవారి అందరివద్ద లభిస్తాయి.

పెప్స్ బేబెట్టు గొంతు, రొమ్ము బాధోపశమన, నీవో రక పొరములు కంపి. మీరు పెప్స్ ను చప్పించు వపుడు ఈ పొరములు అవిరితాయి, మీ క్వాసద్వారా గొంతుకలోనికి, క్వాసమార్గం, క్వాసకోశంలోనికి కొనిపో బడుతాయి. ఇలా అవి పరాపరి మిమ్ము బాదించే బాగాలను చేరుకుంటాయి. అందుకే పెప్స్ అంత కక్షివంతమై, జగద్యుత్పాతి గొంచినవి. పెప్స్ దగులను అణచివేస్తాయి. గొంతువుండు బాధను ఉపశమింపజేస్తాయి, కఫమును కోనివేసి, క్వాసబాధను పోగొట్టుతాయి. ఇన్ ఫ్లూయెంజా, బ్రోంకైటిస్ చికిత్సకు ఇవి అమోఘమైనవి.

దుద్రాసు సోల్ ఏజెంట్లు. దాదా యి కంపెనీ, పార్కు రౌన్, మద్రాసు-8.

ఇక ధీర ఉండబట్టలేక, తటాలున లోనుంచుని తన మనస్సులో విగబట్టుకున్నదంతా మెల్లిగా పైకి ఫ్యాగ్ కౌడు:

"అసలు వ్యవహారం అనుపాను లేమిటో నాకేమీ తెలియడంలేదు! మీ రిందులో డబ్బు గడించడం లేదనడానికి దాఖలా ఏమిటి? నన్ను కేవలమూడా చదవనివ్వడం లేక! ఒక్కణ్ణి ఏడుల్లో తిరగనివ్వడం లేదు! కాస్త భాష తెలిసిన వాల్లేవల్లోటీ మాట్లాడడానికి నీలు లేదంటున్నారు. నన్ను వట్టి ఫ్రాడికింది జమకట్టేశారు! నిజానికి మీరు ముగ్గురు స్పెయిన్ దేశస్థుల కనబడడమే లేదు! ఆ భాష మాట్లాడినా, మీరు స్పెయిన్ దేశస్థులు కారని నా నమ్మకం! మీరందరు నన్ను చంపేయ్యాలని నిశ్చయించారు. అ చలాగో మాత్రం నాకు తెలియనివ్వడంలేదు!"

మాన్ ఫ్రెడ్ చలుక్కున లేచి నుంచుని ధీర బుజంమీద చెయ్యి వేసి సమాధానం చెప్పాడు. చెబుతూన్నంతసేపు అతని కళ్ళలో దయాదాక్షిణ్యాలు తాండవిస్తూనే ఉన్నాయి. మాన్ ఫ్రెడ్ ఇలా అన్నాడు:

"ఇదిగో ధీర! నువ్వు కొంచెం తమాయిం చాలి. నా మాట విను! మేము డబ్బు కక్కుర్తికోసం హత్యలుచేసే రకం గాదు! ఇది ముమ్మాటికీ నిజం! నీ పక్కని కూర్చున్న వాళ్ళిద్దరు ఎలాంటివాళ్ళో నువ్వె రగవేమో! చెబుతాను విను! ఈ ఇద్దరికీ ఒక్కొక్కరికీ అరవైలక్షల దాకా ఆదాయం వస్తుంది. నా ఆదాయం అంతకన్నా ఎక్కువ! మేమంతా ప్రభుత్వం జరిపే దురన్యాయాల మూలంగా చాలా బాధలు పడ్డాం. హైకోర్టులదాకా వెళ్ళినా చివరికి మా కన్యాయమే జరిగింది. కనకనే మేమీ హత్యలు మొదలెట్టాం. అయితే-అయితే-" అని అల్లాగే ధీరవైపు కొంచెంసేపు తీవ్రంగా చూశాడు. తరువాత ఆ తీవ్రత కొంచెం తగ్గించి ఇల్లాగన్నాడు:-

"ఒకవేళ మాకు నిన్ను చంపవలసిన అవసరం వస్తే - మేము చేసే మొట్టమొదటి హత్య అదేనన్న మాట!"

ధీర గోడకొనుకొని అలాగే నిలబడి ఉన్నాడు. మొహం అంతా కళాయి వేసినట్టేపోయింది. చెప్పబట్టిన ఫులిలాగ రోజుకుంటూ అక్కడ కూర్చున్న అందరికీనీ బాగా అనుమానంగా చూస్తూ అడిగాడు:

"నన్నా? చంపేస్తారా! ఎందుకు? మిగిలినవాళ్ళంతా కేసున్నా పి.మాన్ ఫ్రెడ్ అతని భుజంమీదవేసిన చెయ్యి తీసివేసి -

"అవును నిశ్చే! నీలాంటివాణ్ణి చంప

మావయ్య: ఎందుకురా
ఏడుస్తున్నావు? తప్పు మృ.
అలా ఏడవకూడదు.

మేనల్లుడు: నాకిలాగే
వచ్చు. ఇంకోలా ఏడవలేను.

దానికికే మొదలన్నమాట! న్యాయంకోసం
తప్పు - మే మెప్పుడు - ఎవరిని చంపలేదు!
నిన్ను చంపడం అంటే - అది చాలా
అన్యాయమే!" అన్నాడు.

పాయ్కార్డ్ ధీరీకేసి జాలిగా చూస్తూ -
"మేము ప్రత్యేకంగా నిన్ను ఎన్నుకోవ
డానికి కారణం ఇదే! ఈ వ్యవహా
రంలో ఎప్పుడూ ఏదో మోసం జరుగు
తూనే ఉంటుంది. అందుచేత ఇంతాచేస్తే
నువ్వే నయమని అనుకున్నాము" అన్నాడు.

మాన్ఫ్రెడ్ మళ్ళీ అందుకున్నాడు:
"నేనొకమాట చెబుతున్నాను. జాగ్ర
త్తగా జాపకం పెట్టుకో! నువ్వు మాతో
కలిసిమెలిసి తిరిగి బాగానమ్మకంగా ఉన్నా
వంటే - నీకేమీ పరవాలేదు! పైగా నీకొక
పెద్ద బహుమతికూడా ముడుతుంది. దానితో
నువ్వు బతికిఉన్నంతకాలం హాయిగా కాలు
మీదకాలు వేసుకుని కూర్చోవచ్చును. పైగా
నువ్వు కన్ను వేసిన చిన్నదికూడా నీకు
దక్కుతుంది. తెలిసిందా!"

ధీరీ ఇదంతా విని "అఁ ఇదంతా జరిగిన
చచ్చింది!" అన్నట్టు చూస్తూ, కూర్చు
న్నాడు. అగ్గిపుల్లగీసి సిగరెట్టు వెలిగి
స్తూంటే అతని పేరికా వసుకుతూనే
ఉన్నాయి. మాన్ఫ్రెడ్ తన 'మాట'
ఇంకా అలాగే చెబుతూనే ఉన్నాడు:

"ఈ వేళ్ళనించీ నీకింకా ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యం
ఇవ్వన్నాం. రోజూ నువ్వొక పీకా
రుకు వెళ్లవచ్చును. త్వరలోనే మనమంతా
మళ్ళీ స్పెయిన్ వెళ్ళిపోతున్నాం. కైదులో
ఉన్నప్పుడు నిన్నంత చాలా నెమ్మదైన
వాడని అంటూండేవారు. ఇకముందుకూడా
నువ్వామాట నిలబెట్టుకుంటావని నా ఆశ."

తరవాత మిగిలినముగ్గురు ఇంగ్లీషుభావలో
సంభాషణ మొదలెట్టారు. అందుచేత ధీరీకి
వాళ్ళ మాటాడుకునేది - అతరం కూడా
బోధపడలేదు! వారిలో గోస్సాలెజ్ ఇలా
గన్నాడు:

ఇప్పుడితనికి ఇంగ్లీషువాళ్ళ వేషం వేయం.
కనక ఎవరూ ఇతన్ని అనుమానించరు. మన
కింక ధీరీవయంలో చిక్కమీ ఉండును.

అయితే ఇతనికి రోజూ రోజూ గడ్డంగీసుకోవ
డమంటే కష్టం. కాని ఇది చాలాఅవసరం.
అదృష్టవశాత్తు మనిషి కొంచెం ఎర్రగా
బుర్రగా ఉంటాడు. ఇది చాలా బాగా
ఉపయోగించింది... నే నితన్ని పీ ధు లో
పైవాలెవళ్ళతోను మాట్లాడ నివ్వడం లేదు.
కనకనే మాటి మాటికీ కన్నుబుసు
ముంటున్నాడు."

మాన్ఫ్రెడ్ సంభాషణ ఇంకా తీవ్ర
మైన విషయంలోకి తిప్పి వేస్తూ ఇలా
చెప్పాడు. "ఇంకా రెండు బెదిరింపు ఉత్త
రాలు పంపిస్తున్నాను. అందులో ఒకటి
సరిగా ముజారుకే చేరిపోవాలి. మంత్రి
చాలా గుండెనిబ్బరంఉన్న మనిషిలా కనబడు
తున్నాడు."

"అయితే మన గార్నియా మాటేమిటి?"
మాన్ఫ్రెడ్ ఒక్కసారి పక్కన
వచ్చాడు:

"మొన్న అదివారంనాడు రాత్రి నాకొక
హాలో కనిపించాడు. మానవస్వాతంత్ర్యమీద
ప్రయోగంఉండగా ఉపన్యాసం ఇవ్వన్నాడు.
పాపం చాలా పెద్దవాడైపోయాడు! కాని
ఏమి వాగ్దారణి! ఏదో పెద్ద ఫ్రెంచి విప్లవ
కారుడూ ఉద్బోధిస్తున్నాడు! వేసా
హాలో ఒకవెనక బెంచీమీద కూర్చుని ఆయన
ఉపన్యాసం అంతా వింటున్నాను. వచ్చిన
వాళ్ళలో చాలామంది లండన్ నగరం
తూర్పు పేటల్లో జనమే! వాళ్ళంతా అలా
జకవాదానికి ఆత్మార్పణం చేసేస్తున్నా
మని కోరిలుకోయ్యడానికే అక్కడ గుమి
గూడినట్లున్నారు."

పాయ్కార్డ్ విసుగ్గావేళ్ళతో బల్లమీద
తాటిస్తూ - "అయితేమాన్ఫ్రెడ్! చివరి
కిమీటింగులన్నీ వట్టి వేళాకోళం వ్యవహా
రంలా తయారవుతున్నాయే!" అన్నాడు.
మాన్ఫ్రెడ్ ఒక్కనవ్వునవ్వి చెప్పాడు: "ఈ
వ్యవహారాలు చివరికి ఇల్లాగ వచ్చుంటల్లాగే
తయారౌతాయితే! పాపం గార్నియా
స్పెయిన్ నేకం భవిష్యత్తుతా తన గుప్పిట్లో
పెట్టుకున్నట్లే మాట్లాడతాడుగాని చివరికిది
అంతా హాపుల్లో పని చేసే అమాయలకి
కూడా వట్టి వేళాకోళంగా తయారయింది!"

ఈ సంభాషణ ఇలాగ సాగిపోతూన్నంత
సేపూ ధీరీ గుప్పగుప్పన పొగ వదులుతూనే
ఉన్నాడు. చేతిమీద తల ఆనించి, అప్పు
డప్పుడు నోళ్ళలో పుంటలకేసి చూస్తు
న్నాడు.

"అయితే ఈ వ్యవహారం కొంచెం జాగ్ర
త్తగా ఆలోచిద్దాము. మనం నిశ్చయించు
కోవ్వు ఆఖరిరోజుదాకా ఇక చెయ్యవలసిన
పని ఏమీ లేదన్నమాటేనా?" అని అడి
గాడు గోస్సాలెజ్.

"ఏమీలేదు!"

"ఆ తరవాత?"
"ఆ తరవాత మళ్ళీ భూ వంశం తయారీ
ఉందిగా!"

"ఆ తరవాత?" అని మళ్ళీ అడిగాడు
పాయ్కార్డ్.

"హాలండ్ లో చక్కబెట్టవలసిన వ్యవ
హారం ఇంకోటి ఉంది. కాని అది చాలా
చిన్నపని. పౌచ్చరికలు, గిచ్చరికలు ఏమీ
అక్కరలేదు."

పాయ్కార్డ్ గంభీరగాముఖంపెట్టి సమా
ధానం చెప్పాడు:

"అఁ! అన్నట్టు సమయానికి జాపకం
చేశావు! ఆ హాలండుదేశంలో పని ఇంతకు
పూర్వమే అయిపోవలిసింది! అయితే
అక్కడ ముందుగా ఎవరిపని పట్టించాలి?"

"కొంచెం వ్యవధిఉంటే ముందుగా
మనం అనుకున్న అతిగాడి అంటే చూడ
వచ్చును."

"మరి ధీరీమాట!"

గోస్సాలెజ్ యదాలాభంగా "ఆసంగతి
నేను చూస్తానులే!" అని నవ్వుతూ,
"మనం ఆ అమాయ ఉన్నచోటికి వెడు
తున్నాంగా!" అన్నాడు.

ఈలోగా ధీరీ పదో సిగరెట్టుకూడా
జుక్కునే గట్టిగా విసుక్కుంటూ పుర్చీమీద
బిలికిలబడ్డాడు.

ఇంకలో గోస్సాలెజ్ ఇంకొక సంగతి
చెప్పాడు:

"అన్నట్టు ఇందాకటినించీ మీలో
చెప్పడం మరిచిపోయాను. ఈమధ్య ధీరీ
నేను కలిసి పికారు వెడుతూంటే ఒక
చిన్న చిత్రం జరిగింది.

దోవలో గోడలమీద అంటించిన ప్రక
టనదగ్గర జనం గుంపులుగుంపులుగా గుమి
గూడారు. అంతమంది వాటిదగ్గరకేరడం

రవి ట్రాయ్ లెట్స్

అందమునకు,
ముఖవర్చస్సుకు

పోస్ట్ పేజింట్లు: - రిప్రీమ్యూటర్లు.
డి. నాథ్ రావు & కో., మద్రాసు 21.

★ ఆ పూర్వ హంతకులు ★

మానే అతనికి చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. నేనాసమయంలో ఒక పెద్ద అబద్ధం ఆడేశాను. కాని నాకబద్ధాలాడడం అంటే చాలా అసహ్యం!”

ఇది గొన్నారెక్ చాలా నిజాయితీతో చెప్పినమాట! గొన్నారెక్ అలాగే చెబుతూ - “అయినా ఏం చెయ్యను! ఒక చిన్న కోత కోశాను! అని శుభ్రపంచాలకో, లాటరీలకో సంబంధించినవి దబాయించాను! పాపం ఢేరి నిజమేనని నమ్మాడు!”

ఢేరి ఈ ఆంగ్లసంభాషణలో తనపేరు దొర్లించని గ్రహించుకుని ‘అదేమే ఉంటుందా?’ అన్నట్టుగా వాళ్ల ముగ్గురికేసి చూశాడు.

“పాయ్కార్లు నేనూ కలిసి కొన్ని చిన్న పరిశోధనలు చెయ్యాలి. మేమిద్దరము వెలిపాతున్నాం. నీకు తోడుగా గొన్నారెక్ ఉంటాడతే” అని చెప్పి మాన్ ఢెడ్, పాయ్కార్లు రిద్దరు అక్కడించి వెలిపాయారు! తరవాత వారిద్దరు ఒక ఇరుకుదారమ్మపై కొంత దూరంవెళ్లి ఒక గుమ్మందగ్గర ఆగిపోయారు. దానికి పక్కగా బీగం వేసి బిగించి ఇంకో గుమ్మం ఉంది. అదే స్పడియో. జేబులోంచి ఒక తాళంచెరితీసి మాన్ ఢెడ్ మెల్లిగా తలుపు తెరిచాడు. లోపలికి వెళ్లి స్విచ్చివొక్కాడు. బూజుపట్టిన ఎలక్ట్రిక్ దీపం కొంచెం గుడ్డిగా వెలిగింది. ఎదిఅంతా కొంత గందరగోళంగానే ఉందిగాని, కొన్ని సామానులు జాగ్రత్తగా అమర్చినట్లున్నాయి. రెండు మూడు అలమారులు తుక్కు, దూగరా ఏమీ లేకుండా శుభ్రం చేశారు. వాటిల్లో తళతళలాడే చిన్నచిన్న సీసాల తరసలు మెరుస్తున్నాయి. ప్రతి సీసామీద ప్రత్యేకంగా నెంబర్లు వేశారు. ఆ సీసాల దగ్గరిగా ఒకబల్ల; దానిమీద వేసిన పలచని ఆకుపచ్చ తినాసీమీద అతి సున్నితమైన త్రాసులు, టెప్టుట్యూబులు మొదలైన పరిశోధన సామగ్రి. వాటి పక్కగా చిత్రమైన

రెండు గాజాయంత్రాలు.

పాయ్కార్ ఒక కుర్చీ ఆ బల్లకుదగ్గరపాలాక్కున్నాడు. ఎదురుగా ఉన్న నీటి తొట్టిలోనించి బహుజాగ్రత్తగా ఒక చిన్న గిన్నె పైకెత్తాడు. మాన్ ఢెడ్ పాయ్కార్ వెనకాల నిలుచుని పరిశీలనగా ఆ గిన్నెకేసి చూస్తూ ‘రైకో!’ అన్నాడు. పాయ్కార్ తలవంచి, మరీ పరిశీలనగా ఆ గిన్నెలో ఉన్న పదార్థంచూసి, మాన్ ఢెడ్ అన్న మాటకు, గిన్నెలో కనబడిన దానికి లోలో పల ఎంతో మరిసిపోతూ అన్నాడు:

“అవును! సరిగా పాళ్లన్నీ మనం అనుకున్నట్టుగానే సరిపోయాయి. ఎప్పుడో ఒకప్పుడేని ఉపయోగించేఅదిమ రాకపోదు.”

తరవాత పాయ్కార్ ఆగిన్న భద్రంగా ఆ నీటి తొట్టిలో పెట్టాడు. బల్లకిందనించి కొంచెం మంచు ముక్కపాడితీసి ఆగిన్న చుట్టారా చల్లుతూ “దీన్ని మించిన చిన్న పేలుడు వస్తువేదీ ఇక ప్రపంచంలో ఉండబోదు” అన్నాడు.

వెంటనే అలమారులోనించి ఒక చిన్న సీసా పైకెత్తీసి, చిటికెనవేలితో బిరడా పక్కకి ఒత్తిగించి, తెల్లని రసాయనద్రవ్యం బిందువులా గిన్నెలో చిలుకుతూ—ఇలా అన్నాడు:

“దీనితో మిగిలిన రసాయన పదార్థాలన్నీ టిక్ పాళ్లు బాగా సరిపోతాయి” అని పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచిపెట్టాడు.

తరవాత “నేను అయినదానికి, కాని దానికి కంగారుపడే ఘటాన్ని గాదు. కాని గత రెండురోజులనించీ ఎంత ప్రయత్నించినా ఒకచిన్న కుసుకుకూడా పట్టలేదు!” అన్నాడు.

మాన్ ఢెడ్ జేబురుమాలు ముక్కుదగ్గర పెట్టుకుని “అబ్బా! ఏమి వాసన!” అన్నాడు.

ఆ గిన్నెలోనించి సన్నగాపొగ బయలుదేరింది.

పాయ్కార్ గిన్నెలో ఒక గాజా చువ్వ పెట్టి, మెల్లిగా అది పైకెత్తి “నే నలారటి వన్నీ లక్ష్యపెడతానా!” అన్నాడు.

తరవాత ఆచువ్వ పైకెత్తాడు. దానిచివర భాగంనించి నాలుగైదు ఎర్రని చుక్కలు కాలాయి.

“ఇదిగో! సరిగా అనుకున్నట్టేవచ్చింది!” అన్నాడు.

“అయితే ఇంక దీనిని పేలుడువస్తువనడానికి వీలేదన్నమాట!” అన్నాడు మాన్ ఢెడ్. “కప్పుకోఫీ ఎలాంటిదో ఇది అలాంటిదే!”

పాయ్కార్ ఆచువ్వ గుడ్డతో శుభ్రంగా

తుడిచి, ఆ చిన్న సీసా మళ్ళీ అలమారులో పెట్టి, మాన్ ఢెడ్ కేసి తిరిగి “మరి ఈ తరవాత?” అన్నాడు.

మాన్ ఢెడ్ ఏమీ జవాబు చెప్పలేదు. తరవాత పక్కనేఉన్న ఒక పాత ఇనప పెట్టెతీసి, దానిలోనించి చక్కగా చిత్రక పట్టిన ఒక కర్రపెట్టె తీసి మాన్ ఢెడ్ కు చూపించి, “ఢేరి చాలా మంచిపనివాణని అంటున్నాడు. అదే నిజమయితే సర్ ఫిలిప్ రేమన్ ప్రాణాలు తియ్యడానికిది చక్కని ఎర” అన్నాడు.

పాయ్కార్ పెట్టెలో ఉన్న ఆ వింత వస్తువుకేసి చూస్తూ — “చాలా విచిత్రంగా ఉండే!” అన్నాడు. తరవాత “ఢేరికి తన మూలంగా బయలుదేరిన గందరగోళంసంగతి తెలుసునా?” అని అడిగాడు.

మాన్ ఢెడ్ ఆకర్రపెట్టె మూతవేసి, మళ్ళీ అది జాగ్రత్తగా ఆ ఇనప పెట్టెలో పెట్టి ఇలాగన్నాడు:

“ఢేరికి తను నాలుగో న్యాయ సంగతుడనన్నమాటమాత్రం తెలుసునా?”

మళ్ళీ మెల్లిగా “బహుశః అతనికా విషయం తెలియదనుకుంటాను — వెయ్యి పానులంటే స్పెయిన్ లో 8 వేలన్నమాట! తరవాత తుమాపణకూ దాఉన్నదిగా! ఇంకా ఆపైన అతగాడు కన్నేసిన అమామ్యూ కూడాఉంది!” అన్నాడు కొంచెం లోతుగా ఆలోచిస్తూ.

* * *

రిహార్డర్ బుర్రలో ఒక జాజ్వల్యమైన ఆలోచన మొలకెత్తింది! వెంటనే అది ఎడిటర్ కండ్లకేళాడు. ఆయన రిహార్డర్ కేసి ఎగాదిగా చూసి “భయంలేదు! బాగానే ఉంది!” అన్నాడు. అంటే అది జాజ్వల్య మానంగా ఉన్నదన్నమాట!

“ఈ నలుగురులోను ఇద్దరు విడేకీయులనీ, వాళ్లకి ఇంగ్లీషు అక్షరం ముక్కకూడా తెలియదనీ వా నమ్మకం!”

ఎడిటర్ ఈమాటపై “నాకూ అలాగే అని పిస్తాంది. మహామంచినలహో ఇచ్చావు. ఈవేర్రాల్లే అది వెల్లిపోతుంది” అన్నాడు.

మర్నాడు బాకాపత్రక పోలీసుల ప్రకటన ప్రేంచి, ఇబ్రాయన్, జర్జన్, స్పానిష్ భాషలలోకూడా ప్రకటించి వేసింది.

రిహార్డర్ బుర్రలో మొలకెత్తిన ఆలోచన నాంకురం చివరికి విగంగా చిలవలు, పలవలు వేసి నాలుగు మూలలా అలుముకు పోయింది!

— ఇంకా ఉంది

★

15 జ్యూలై 1955 గి.స.నా.నా. 5/-

అందానికి గల్లం 10 ఎం|| గ్యారంటి. దీనితో ఒక ఫౌన్ టైక కలం ఇవ్వబడును. వెల రు. 5/- వెంటనే ఆర్డరు ఇవ్వండి.

Indian National Traders, (A.P.M.) Shakti Nagar, Delhi

తెదీస్ క్లబ్

మా పూరి తెదీస్ క్లబ్బు సెక్రటరీ పదవి కలెక్టరుగారి భార్య తన కక్కురలేదంటే తప్ప ఇతరులెవరినిగురించి అలోచించకవాదం స్థానిక మహిళలు అనాదిసిద్ధంగా పాటిస్తున్న ఆచారం.

ఈ సారి మాకు కలెక్టరుగా వచ్చిన రాజ శేఖరరావు గారు అసాధారణ వ్యక్తి.

—అంటే ఏమిటో చూచా చిన్న బతుకువాడు. కాలేజీ చదువు ముగించి, 'బి. ఏ. ఎస్.' విద్యచురుకుకు తిలుకుని, ప్రాజెక్టు పూర్తిచేసి ఇల్లే కలెక్టరుఅయి కూర్చున్న వ్యక్తి.

దీనివల్లనే గోష్టి—కాలేజీ అమ్మాయిల్ని, లెక్చర్ల వంటి అర్హులల్ని “ఏకించిన విడిపింపులు,” సమ్మెలు వగైరా

తేదీస్ క్లబ్బు సెక్రటరీ పదవికి అన్నింటా అడ్డురాలయింది.

కలెక్టరుగారి సతీమణి కూడా పెద్దదగువు చదివినది తెలిసేసరికి వీరిది “పేసు పెళ్ళి” అయివుంటుందని క్లబ్బులో అమ్మలక్కలు చాలామంది నిర్ణయించారు.

అయితే ఈ విషయాన్ని జేసినారు, కాదనేవారుకూడా లేకపోలేదు.

కాని, వీరిద్దరికీ “పేసు పెళ్ళి” అయివుంటే నే బాటుంటుందనిమాత్రం క్లబ్బు మెంబర్స్ ఏకగ్రీవాలిప్రాయం.

ఈక్లబ్బు మెంబర్లకు క్లబ్బు వార్షికోత్సవం ఒక పెద్దవేడుక. ముఖ్యంగా వాళ్ళు వందవీసండా ఇళ్లదగ్గర పనిమనుషులున్న పడుచులు, సదవకాశం దొరికిందన్నట్లు ఇక్కడ యిలాటి సందర్భాలలో వాళ్ళు

దాని వెనకగదిలో లైబరీ ఉంది. ఎడమ వైపున మొట్టమొదటి గదిలో ఆటల సామానులు వగైరా దాచివుంచుతారు. దానివెనక గదిలో సింగ్-వాంగ్ టేబులు ఉంది ఆ వెనకది క్లోకరుమ్. వెనక వరండాలో గోడ సాయంత్రం ప్రాట మెంబర్లకేరమ్నా వగైరా ఆకుమంటూ వుంటారు. భవనానికి వెనకదొడ్లో టెన్నిస్ కోర్టు, బేడ్మింటన్ కోర్టు, రింగ్ టెన్నిస్ కోర్టు ఉన్నాయి. భవనానికి చుట్టూ గోడవుంది.

ఇన్ని హంగులున్న క్లబ్బు నిజానికి పెద్దదనే చెప్పాలి. మరి, మాపూరి మహిళలదికీ అటువంటిది.

ఈసారి క్లబ్బు వార్షికోత్సవానికి మెంబర్లంతా మరింత ఉత్సాహంగా పానుకున్నారు. క్లబ్బు భవనాన్నంతా పెళ్ళివారిట్లాగా అలంకరించారు, ఇల్లాళ్ళందరూ చేరి వెనక దొడ్లో అంతా పెద్దపందిరి వేయించి, రకరకాలుగా అలంకరించారు. చక్కనిస్త్రీజీ ఏర్పాటుచేశారు.

అయితే, ఈనాటి కార్యక్రమం—జిల్లా జడ్జిగారమ్మాయి నాట్యం, జిల్లా డాక్టరుగారమ్మాయి వాటకచ్చేరి, గవర్నమెంటు ప్లీడరుగారమ్మాయి వగైరాల నాటకము - ఇత్యాదుల్లో కలెక్టరుగారిచ్చిన అగ్రతీర్మానాను మనకు ముఖ్యం.

ఇలాటి మహిళాభివృద్ధి మాట్లాడే మహాద్భావం ఏవురుఘడికైనా అసలు పట్టలే గానీ, విజృంభించి వేళాకోళానికి దిగకుండా వుండే బుద్ధివుట్టదు. అంగులోనూ కలెక్టరు గారు యువకుడు, విద్యాధికుడుకూడా నేమో - మరింత వాగా రాణించాడు!

ఈసమయంలో ప్రత్యేకతకూడావుంది - ఇది కేవలం క్లబ్బు వార్షికోత్సవమేగాక, క్లబ్బులో “నూయింగ్ నూక్స్” ప్రారం

చెంపటి సచ్చిదానంద శర్మ

లలో చేసిన హంగామా ఏమీ మరిచిపోయే సావకాశం లేకుండానే “శాంతి, భద్రతలు” కావాదవలసిన జిల్లా అధికారి అయిన మిగిసి.

ఇంగువల్లనే అయ్యుండవచ్చు—ఫోటో ఆఫీసర్లు తమ కిందివాళ్ళపై ఏదైనా ఫోటో దులుచేస్తే, కలెక్టరుగారిటీర్లు ఏ పక్షానికి అనుకూలంగానో తెలియనంత మెత్తగా ముంచిస్తాడని ప్రతీతి. ఇంగుకనే ఫోటో ఆఫీసర్లంతా వీలైనప్పుడొకమూలచేరి—కలెక్టరుగారికి కుజ్జతినంపల శ్రవచారణానం కొరవడిందనీ, కేవలం డిగ్రీలుదూచి అందలం ఎక్కించడం వేరుకు పెత్తనం ఇవ్వవలసిన తీర్మానించి, పాతికాలపు కలెక్టరు అందర్నీ ఎలా గడగడ బాడించేవాడో నేమర వేసుకుంటూ వుంటాడు.

—ఇలాటి కలెక్టరుగారికి శిగ్గడే ఆయన భార్య క్రిమతి రాజ శేఖర మనోరమ కూడాను. పది మందిలో ఒకతేగా కలిసి మెలిన త్రిగం తీరికలేకుండా మసలంనే అసలు అవిడకు ఏమీ తోచకేమానని క్లబ్బు మహిళలందరి అనుమానం. ఈ విధంగా ఆమె

వంచుతారు. గోడలకు సున్నాలు కొట్టించడం, తిలుపులకు, దిర్వాజాలకు రంగులు వేయించడం, రంగు కాగితాలతో రకరకాల బుల్బులు కట్టడం - ఇత్యాది అలంకరణలపట్ల స్త్రీలకు సహజంగా ఉండే శ్రద్ధవంతా అక్కడ ద్యోతకంచేస్తారు.

క్లబ్బుభవనం సువిశాలమైనది. మగ్గి పెద్ద హాలు, ఇటూ అటూ మాడేసివంసల గదులున్న పెద్దదాఖా. ముంగు, వెనక వరండాలున్నాయి మగ్గిహాలులో కూర్చుని ప్రతి కలు వగైరాలు చదువుకోడానికి ఏర్పాటు ఉన్నాయి. క్లబ్బులో ఉడివైపు మొట్టమొదటి గదిలో సెక్రటరీగారి ఆఫీసు ఉంది

—అలా చూపట్టు మేరనంతా పరికించడంలో, అల్లంత దూరాన మేడమీది ఒకభాగంలో కావరం వుంటున్న కలెక్టరాఫీసు గుమాస్తా కృష్ణమూర్తిమీద, అతడిభార్య దుర్గమీద మనోరమ చూపులుపడి నిలిచిపోయినై.

భోత్యవసమయం కూడాను. ఈ స్కూలు విర్యాలుయొక్క పూర్వగాథ అంతా తన కళ్ళముందే జరిగివుండడంవల్ల, ఇటువంటి సమయంలో అన్యక్షణానాన్ని అలంకరించడానికి తనకంటే అద్భుతమైన వుండరనే ధీమాతో కలెక్టరుగారు ఇందుకు అంగీకరించాడు:

దీనికి తగ్గట్టుగానే -

“స్త్రీలనుగురించి నాకు చాలావు ఏమీ తెలియదు. ఏమీ తెలియనివాణి వేదిక ఎక్కిస్తే ఎలా కం గారుపడతాడో చూడమని, మీ వినోద కార్యక్రమాల్లో ఒకటిగా నా అన్యక్షణానాన్ని విర్యాలు చేశారనుకుంటాను!” అంటూ కలెక్టరుగారు తన ఉపన్యాసాన్ని ఇలా సాగించాడు: “తలిగా స్త్రీనిగురించి నాకు ఏమైనా తెలుసునని నేను అనుకున్నప్పుటికి ఆ విషయాన్ని చూడమని ఎంతమాత్రం ఒప్పుకోదు. నేనేమీ అధిమా శుభిమా ఎరగనివాణ్ణి నే ఆవిడ నిశ్చితాభిప్రాయం. పోదరిగా స్త్రీనిగురించి నాకు తెలుసునని పొరపాటుగా నైవాఅన్నానంటే, నా అప్ప చెల్లెళ్ళలో ఒక్కరు కూడా సహించరు. ‘నా సంగతి నీకేం తెలుసు’ - అన్న మాటలు వాళ్ళ నోటి నుండి ఎన్నిసార్లు విన్నానో! కుమార్తెగా స్త్రీనిగురించి తెలుసుననే నమ్మకం నాకు ఎప్పుడూ లేదు. చూ అమ్మాయి వేస్తూవుంటే యీక్షప్రశ్నలకు నేనుచెప్పే సమాధానాలు కర్రనవికావని నాకు పూర్తిగా తెలుసు. చూ అమ్మాయి ప్రశ్నలే అర్థం కానివాణ్ణి, ఇంక చాన్నిగురించి నాకు తెలుసునని ఎలా అనుకోను? ఇక పోతే భార్య ఒకతెల్లిగివుంది. ఇదే ముఖ్యవిషయం! భార్యగా నైనా స్త్రీనిగురించి కూలంకషంగా నాకు తెలుసునని ఇటీవలివిరకు గర్విస్తూ వుండేవాణ్ణి. అయితే, ఈ గర్వభంగం ఎలా జరిగిందీ చెప్పితిగ్గనమయం ఇంతకంటే మరీ

కటి వుండదు. ఈ విషయాన్ని మీరుకూడా గ్రహిస్తారు...”

కలెక్టరుగారు తన ప్రసంగాన్ని ఒక్కక్షణంపాటు ఆపుచేసేసరికి సభ్యురాలి (డంతా) గుసగుసలు ప్రారంభించారు.

“మీకు ఏదో హితోపదేశం చేయాలనే ఉద్దేశంతో నేను ఇక్కడికి రావేదు. నాకు ఎవరైనా - ఇలా చెయ్యి, అలా చెయ్యి; ఇది మంచిది, అది మంచిది - అని చెప్పవస్తే చాలా చిరాకు వస్తుంది. నేను చెయ్యవలసిందేదో నన్నే ఎందుకు తెలుసుకోనియ్యవు? నీ చెల్లెడం ఏమిటి? - అని తిరగపడ బుద్ధి వుండుతుంది, అందువల్ల నేను ఆ పని చెయ్యను. ‘ఉపన్యాసం’ మాని జీవితానుభవం చెల్లడిస్తాను. ఇందులో ఒకవేళ ఏదైనా నీతి కనిపిస్తే అది జీవిత స్వభావ నిర్దేమియింది తప్ప కృతక మయింది మాత్రం కాదని నమ్ముండి!” అంటూ కలెక్టరుగారు ప్రారంభించారు -

సభ్యురాలి (డంతా) చేతులు రిక్కించి కూచున్నారు -

అయితే, ఒక్క విషయం: కలెక్టరుగారు చెప్పిన ఉదంతాన్నే మరొక రూపంలో ఈ దిగువ విధంగా చెప్పితే రసవత్తరంగా వుంటుందనుకుంటాను. ఇందువల్ల కథాకథనం చెడిందనుకునే వాళ్ళుంటే తీసుకుంటారు. వాళ్ళయినాకాని, దీని అసలు రూపం ఎలా వుండి వుంటుందో తేలికగానే ఊహించుకోగలరనుకుంటాను.

—ఒక ఆదివారంనాటి సాయం సమయాన కలెక్టరుగారు, ఆయన సతీమణి మేడమిడి బాల్కనీలో కూర్చుని వున్నారు. కూతురు కల్పన తండ్రి వాళ్ళో చేరి ఏవో ఏచ్చి ప్రశ్నలు వేస్తోంది. చాలా వాపిగా వాటన్నిటికీ సమాధానాలు చెప్పడానికి ఆయన ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

“ఆ పక్షులెక్కడికి వెళుతున్నాయి? నాన్నా!” అంది కల్పన ఆకాశంలో ఎగిరిపోతున్న పక్షులకేసి వేలు చూపిస్తూ.

“నాళ్ళింటికమ్మా!” అన్నాడు కలెక్టరుగారు.

“అలా చెడతాయేం? అత్తయ్య వాళ్ళ పూరా వాటికి?”

“అవునమ్మా!”

“రాధాయి ఇప్పుడేం చేస్తూ వుంటాడు నాన్నా!”

“ఏమింది? ఇలాగే పక్షులకేసి చూస్తూ వుంటాడు!”

“నాన్నా నీకు పక్షులభావ వచ్చా?”

“రాదమ్మా!”

గురువు: ఈ ద్రావకంలో ఈ పావలా పడేస్తాను. అది కరుగుతుందో కరగదో చెప్పాలి.

శిష్యుడు: కరగదండి.

గురువు: భేష్. ఎందుకు కరగదు?

శిష్యుడు: కరిగేటట్లయితే మీ రసలు పావలా అందులో వెయ్యరుగా.

“రాధాయి! వచ్చుట నాన్నా!”

“ఎవరు చెప్పారమ్మా నీకు?”

“నాజే చెప్పాడు నాన్నా! తనకి బోరి డన్ని భావలు వచ్చు. మాట్లాడతాడు కూడాను!”

కూతురి అమానుకత్వానికి, మేనల్లుడి ప్రగల్భానికి కలెక్టరుగారు నవ్వుకుని మనోరమ చైత్రు చూచారు.

మనోరమ ఆస రీసంభాషణ నేరూ వివరాలు. ఏదో పరధ్యానంగా అటూ ఇటూ చూస్తోంది. అయితే, నిజానికి ఆమె ప్రత్యేకంగా నీని చూడడం లేదనే చెప్పాలి.

—అలా చూస్తుంటే మేరసంతా పరికించడంలో, అలంత దూరాన మేడమిడి ఒక భాగంలో కొవరం వుంటున్న కలెక్టర్ ఆఫీసు సమాప్తా కృష్ణమూర్తి మీద, అతడి భార్య దుర్గమిద ఆమె చూపులు పడి నిలిచిపోయినై.

కృష్ణమూర్తి తనభార్యను యెందుకో తీవ్రంగా మందలిస్తున్నాడు. దుర్గ అమ్మాయి కంకా కలవలా ఏడుస్తూ మధ్య మధ్య చైట చెంకుతో కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటోంది.

నిజానికి నాళ్ళిద్దరిమధ్య అంత కొంప ముందుకుపోయే సమస్య లేదీ ఉండడానికి బిలులేదనిపిస్తుంది, నాళ్ళిద్దరినీ చూచేవాళ్ళకి. అయినా ఏదో సమస్యలతో సరేమతే మాతాన్నట్లు ఆ యువదంపతులు పడుతూన్న కలవర పాటు చూచేసరికి - మనోరమ, కూడదనుకుంటూనే “సెంటిమెంటల్”గా తయారయింది.

కలెక్టరుగారు ఉపయోగించినమాటే ఇది! మనోరమ విషయంలో ఆయన యీ మాట ఉపయోగిస్తూవుండడం, అందుకు ఆవిడకు కోపం రావడం తరుచు జరుగుతూనే ఉంటుంది. ఈమాట అంటే తన నియేదో తిట్టినంతగా భావపడుతుంది మనోరమ.

మకరధ్వజం మాత్రలు

నేపించినచో మంచినీటి పుష్టి కలుగును. 1 సీసా రూ 10/-లు వి. పి. రూ. 1-4-0. ఎడ్యంస్సు పంపవలెను.

డా॥ రత్నం సన్ మెడికల్ హాల్

మలక పేట బిల్డింగ్స్ - హైదరాబాద్ -2

ఏమీ చేయలేక అంగలార్య వారిని “సెంటి మెంటల్” అంటారని ఆమె భావన. తను అంత అశక్తురాలు కాదని, గుండెవిబ్బరంకల దాన్ని నీ ఆమె వాదిస్తుంది. భర్త యింకా గోటిచేస్తే కంట తడిపెడుతుంది! ఇదంతా కూడా సెంటిమెంటలిజం తప్ప మరేమీ కాదని చెప్పబోయి, చేతకాక, ఎంతచదువు కున్నా అడవాళ్లు అడవాళ్ళే లెమ్మని ఆయన తగ్గి పూరుకుంటాడు!

ఇటువంటితగవే ఇప్పుడు మా తాత్తు గా వాళ్ళిద్దరిమధ్య చెలరేగింది.

“ఇప్పుడు మనం అనుకుంటున్నట్లుగానే వాళ్లుకూడా ఏదో మాటామాటా అనుకుంటూ ఉంటేవుంటారు. అందులో పెద్ద విశేష మేముంది?” అన్నార కలెక్టరుగారు విషయాన్నంతా తేల్చిపెట్టెను.

“కావలసినంత విశేషముంది. మనకు ముక్తకపటమేమీ వాళ్ళకి తెలియదు. చెత్త ప్రైవేట్ కలెక్టర్ ప్రైవేట్ లో చదివినమీదట మనం ప్రతిమనిషిని బాప్తీమార్చం యెగ్గామి సేవన్ చేసి వీడు ‘సెంటిమెంటల్’ అనీ, వాడు ‘ఇంట్రావర్ట్’ అనీ, మరొకడు ‘ఎక్స్ట్రావర్ట్’ అనీ. ఇలాటి ఏదోఒక తెగకింద వాళ్ళనందరినీ జమకట్టి పోతాం. ఇంత పరిక్ష చేసినవాళ్లం మనిషిలో మానవత్వాన్ని మాత్రం గుర్తించం. కాని వాళ్లు అది మాత్రం చేస్తారు — యింత లేదావుంది!” అంది మనోరమ ఉపన్యాసభోరణిలో.

ఇక మాటాడి ప్రయోజనం లేదనుకున్నాడు కలెక్టరుగారు!

ఈ వాగ్వాదంకల్ల దుర్గ కృష్ణమూర్తుల కల్ల మనోరమకు శ్రద్ధ ఎక్కువయింది.

దీనికితోడు —

కల్లం అంటూ ఏ మాత్రం పుచ్చుకో కూడదని కఠోనియమం పాటించిన అదర్బయవకుడు కృష్ణమూర్తి, అలా కల్లంగా ఇచ్చివుండవలసినదాంట్లోకొంత మొత్తాన్ని తన భార్య ఆమె తండ్రివద్దనుంచి తెప్పించ బోయినందుకు గాను ఆమెను దండిస్తూన్న ఘట్టం అది అని తెలిసేసరికి ఆ దంపతులపట్ల మనోరమ అభిమానం మరింత పెరిగింది. అయితే ఇది తరవాత జరిగిన విషయం అనుకోండి!

అసలు దుర్గతో పరిచయం ఏర్పరచుకో దానికే మనోరమ చాలా చాకదక్యం చూపించవలసి వచ్చింది.

ఆ మర్నాడు — కూతురు కల్లనచేత బొమ్మల పెళ్ళికి ఆదరాబాదరా ముహూర్తం పెట్టించి పేరంటానికి సిలిచిరమ్మని పని మనిషిని తోడు ఇచ్చి పంపింది.

“తప్పకుండా రమ్మని అమ్మగారుకూడా చెప్పమన్నారండీ” అని పనిమనిషి చేత చెప్పించింది.

ఈ పేరంటానికి ఎలా వెళ్లాలో తెలియక దుర్గకు ఒక పట్టన కాళ్లు అడలేదు. మరీ కలెక్టరుగారి ఇంట్లో అంత అక్కర జరుగుతూ పిల్లినప్పుడు వెళ్ళక తప్పకుండా? కాని, ఎలా?

తన సాటివాళ్ళతోతప్ప, తనకంటే పె తరగతివాళ్ళతో పూసుకు పూసుకు తిరగాలని తాపత్రయపడే మనిషి కాదు దుర్గ.

అయితే వివిధరకాల వ్యక్తులతో పరిచయం చేసుకొనడంలో ఆరితేరిన మనోరమ తన విషయంలోమాత్రం అంత పెడగా వుండ వనసరంలేదని దుర్గకు నమ్మకం కలిగింది. ఏ విధమైన డాబువర్కాలు ప్రదర్శించ కుండా దుర్గ స్థాయికి దిగి ఆమెకు వైర్యాన్ని కూర్చడానికి పూనుకుంది.

తను డబ్బు ఇబ్బందుల్ని గురించి చెప్పడంతో ఈ పని ప్రారంభించింది.

తను చాలా, బీద ఇంటి అడపడుచుననీ, తన భర్తమాత్రం చాలా ధనవంతుల బిడ్డే అయినప్పటికీ పెద్దవాళ్లు చెప్పినట్లు వినడానికి ఇష్టపడక స్వతంత్రంగా వ్యవహరించి అప్పుచేసి చైచవులు ఇదువుకున్నాడనీ, అప్పు ఇప్పటికీ తీరుస్తున్నామనీ—ఇలా చెప్పుకు వచ్చింది.

“మీకే ఇన్ని ఇబ్బందులుంటే, మా పరిస్థితి ఏమని చెప్పేదండీ!” అంది దుర్గ, చిరు నవ్వు నవ్వుతూ.

ఆ తరువాత ఆట్టే ఎచ్చెట్టు లేకుండానే కలుర్లు సాగినై.

దీనికితోడు, ప్రస్తుతం కల్లన చేస్తూన్న బొమ్మల పెళ్ళికి పేరంటాళ్లుకూడా కావసం వల్ల వాళ్ళిద్దరూ మరింత సన్నిహితులయ్యారు. ఈ రేగింపులు, భోజనాతో బంతులాటలు — ఇత్యాది పెళ్ళి వేడుకలలు, సభతుతమాతూ చిన్న పిల్లకల్లన పెళ్ళితంతు విషయంలో అక్కడక్కడ క్రమంతప్పితే, అనుభవంకల ఈ పేరంటాళ్లు సరిదిద్దవారు. వారికే ఏవైనా సంజీవాల్తోస్తే, ఒకరితో ఒకరు సంప్రదించుకుని, జాపకం తెచ్చుకుని, ఆపైన నవ్వుకునేవారు!

కల్లనపడుతున్న హైరానా అంతా గమనిస్తూ దుర్గ, “ఈ పెళ్ళిసంబంధా లేమిటూ తల్లీ!” అని మనోరమతో “ఏమండీ! మీ అమ్మాయికి త్వరలోనే పెళ్ళిచేస్తాయండీ, నామాటవిని. ఉండండి, నేనే చూస్తాను— ఈపిల్లని ప్రేమతో విసిగించేసే కే - డ్ల అందగాణ్ణి ఒకటి!” అంది.

ఈమాటల్లో ఏదో ప్రత్యేకార్థంవున్నట్లు తోచింది మనోరమకు. దుర్గవైపు అలాగే చూస్తూ వుండిపోయింది మనోరమ.

“ఏమిటి, అలా చూస్తున్నారు?” అంది దుర్గ ఆ మాటల్ని ధరించలేక.

“ఏమీలేదు....” అంది మనోరమ అదరా బాదరాచూపు మరల్చి, తనలో తనే నవ్వు కుంటూ.

అసలువిషయమేమిటో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం ఎక్కువయింది దుర్గకు. ఆ ఆలోచించే దేమిటో చెప్పమని మనోరమ పడేపడే అడగడం మొదలుపెట్టింది.

ఇలా కొంతసేపు వేధించనిచ్చి, “మరి నన్నిలా గుచ్చిగుచ్చి అడుగుతున్నారు. మీకేమీ అభ్యంతరం లేకపోతే, నేనొక విషయం అడుగుతాను చెప్తారా?” అంది మనోరమ.

ఇలా అడగనాకు చేయడంతో, దుర్గ “ఓ, తప్పకుండా!” అనక తప్పిందికాదు.

“మిమ్మల్ని నేను మొట్టమొదటిసారి చూచినప్పటివిషయం గుర్తుకు వచ్చింది. అప్పుడు మీరు, మీ ఆయన ఆ కిటికీనుంచి నిలబడి వున్నారు. మీ ఆయన ఏదో కేక లేస్తున్నారు. మీరు కన్నీరు కాలిస్తున్నారు. ఈ విషయం మిమ్మల్ని అడగా లనుకుంటున్నాను. ఇప్పుడు చెప్పండి!” అంది మనోరమ.

వర్ష గర్భాశయ వ్యాధిలను పూర్తిగా పోగొట్టి ఆరోగ్యమును పంజాగమును కలుగజేయును. అన్ని వోల్లదారణను వీనా రు. 2/8

కృష్ణావేబరేటర, బెజవాడ

లే డీ నె క్ బే

ఇలా తనని ఇరుకున పెట్టి, భార్య భర్తల మధ్య విషయాన్ని గురించి అడగడంతో దుర్గ సిగ్గుతో కుంచించుకుపోయింది. ఒక్క క్షణంపాటు మాత్రం తటపటాయించింది.

“ఓన్! ఇదేకదా! అయితే చెప్తా వినండి” అని చులకనగా అని, “అసలు నూ యింట్లో త గూలకు అర్థం పర్థం వుండవండీ. మొన్నటి గొడవ కూడా అలాటిదే,” అంటూ ఉపోద్ఘాతం మొదలు పెట్టి ఇలా తేల్చింది: “తను ఊరికి నేల వదిలి సాము చేస్తానంటారండీ. ఒక్కమాట చెప్పండి—తను డబ్బు ఇబ్బందుల్లో వుండి, నూ నాన్న డబ్బు సర్దిగలిగి వున్నప్పుడు

ఆయన దగ్గర్నుంచి తీసుకుంటే తప్పా? అందులో తనకు కట్టుంగా ఇచ్చి వుండా ల్సిన డబ్బే వుంది కూడాను. నూ నాన్న బాగా వున్నవాడుకాక పోయినప్పటికీ ఒక పాటి స్థితిమంతుడు. నూ అక్కయ్య పెళ్లికి నూ నాన్న మూడువేలు కట్టు మిచ్చాడు. అలాగే నా పెళ్లిలో కూడా ఇస్తా మన్నాడు. కాని తను ససేమిరా వలకాడ న్నారు. పోనీ నాకు నగలకింద ఇస్తామంటే, పెళ్లికి పూర్వం ఏమి వున్నాయో అని తప్ప కొత్తగా ఏమీ పెట్టడానికి వల కాదన్నారూ! తనకైనా డిగ్రీ కాకితం తప్ప వదిల ఆస్తి ఏమీలేదు. వచ్చే జీతం డబ్బులు

చాలా నానా ఇబ్బంది పడుతున్నాం గనక, అప్పుగానైనా నూ నాన్న దగ్గర తీసుకోండి, తరవాత చేతనైతే తీసుకురూ గాని—అంటే, తీర్పులేని స్థితిలో అప్పు చెయ్యరాదు అందులో నూ నూమదిగ్గర అసలే కూడదు—అంటారు!...”

అయితే ఈ విషయాన్ని ఇంకా కొంచెం విడమర్చి చెప్పాలి—పెద్ద పిల్లకు కట్టుం ఇచ్చి చిన్న పిల్లకు ఇవ్వక పోవడం, చిన్న పిల్లను అన్యాయం చేయడమని భావించాడు దుర్గ తండ్రి శివభామయ్యగారు. తన భర్తకి కట్టుం రాకపోవడంవల్ల తన బావగారికి జరిగిన మర్యాదలో కొంత తన భర్తకు కొరవడినట్లు ఆధునిక యువ లే అయినప్పటికీ దుర్గ కూడా అంతరాంతరంలో అప్పు

నాలుగు మందులు

వైద్యునియొక్క ఔషధయోగమువలె

ANACIN

WILL NOT UPSET THE STOMACH

DOES NOT HARM THE HEART

FOR HEADACHE, COLIC, FEVER, TOOTHACHE, & MUSCULAR PAIN

TRADE MARK REGISTERED

DOSE: 1 TABLET WITH WATER. REPEAT ONE TABLET IN THREE HOURS IF NEEDED.

CONTENTS: 2 TABLETS

Manufactured in India by: GEOFFREY HANNERS & COMPANY LIMITED, MAGNET HOUSE, DOUGALL ROAD, BOMBAY.

Whitehall Pharmaceutical Company, N.

INDIA 1949

1. క్విన్సెస్: అధిక శక్తి నిచ్చు మరియు జ్వరవివారణ మొనర్చు గుణాలకు ప్రఖ్యాతి గాంచినది, జ్వరాన్ని తగ్గించడంలో మిక్కిలి శక్తిగలది.

2. కపిన్: బలహీనానికి మరియు చిక్కిపోయినందులకు తగిన ఔషధమని విరివిగా వాడబడుచున్నది.

3. ఏనాసిటిన్: తీవ్రమైన బాధా వివారణ జ్వర వివారణయని త్యాగించినది.

4. అసిటైల్ సాలిసిలిక్ ఆసిడ్: తలనొప్పి, మరియు అలాటి బాధలను పోగొట్టుటకు మిగుల ఉపయోగకరమైనది.

ఈ నాలుగు మందులు వరిగ్గా వైద్యునియొక్క ఔషధయోగము వలె వనిచేయును. 'అనాసిన్' గుండెకు హాని కలిగించదు లేక కడుపును అవకతవక చేయదు. నొప్పి, తలనొప్పి జలుబులు, వస్తువెప్పు మరియు కంఠరాల నొప్పలనుండి శిరుంగ సురక్షితమైన మరియు ఊతమైన విముక్తికొరకు ఎల్లప్పుడూ 'అనాసిన్' వే వాడండి.

లక్షలాది మందికి బాధావిముక్తిని కలిగించును

“బాబీ నీకు ఎన్ని అంకె లొచ్చునో చెప్పురా”

“ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు, ఐదు, ఆరు, ఏడు... ఎనిమిది, తొమ్మిది, పది...”

“థేష్. తరవాత?”

“జాకీ, మదాం, రాజు, ఆను.”

డబ్బుదూ అనుకోకపోలేదు! కిరాయియ్య గారు కూతురుతో ఇలా అన్నాడు: “కట్నం తాలుకు సామ్యంతా మీ కొనసేపు ధీమాగా చాచి వుంచుతాను తిరి! మీకు ఏ మాత్రం డబ్బు అవసరంగా వున్నా నరే, మాట మాత్రం తెలియచెయ్యి... అతగాడివన్నీ అర్థంలేని పట్టుధల్లు!”

ఈ మాటలు ఆధారంగా తీసుకుని తను చేసిన తప్పిదమేమిటో దుర్గ ఇలా చెప్పింది: “ఈ మధ్య డబ్బుకు మరి ఇబ్బందిగావుండి మా నాన్నకు ఉత్తరం రాకానండీ! అది ఆయన చేతికి చిక్కింది! దాన్ని దగ్గరికి తెచ్చి, ఇది మీ నాన్నకు డబ్బు పంపమని రాసిన ఉత్తరం అవునో కాదో నిజం చెప్పమని పెద్ద ఒట్టు పెట్టారు. ఇంక ఏం చెయ్యమో బోనీ ఒప్పుకోకుండా ఉండ లేకపోయాను. ఇలాటిపని యిక ఎన్నడూ చెయ్యమని నాచేత పెద్ద వొట్టు పెట్టిందా! ... ఏమండీ, నేనుచేసింది అంత తప్పుపనా? నానాన్న డబ్బే పనికిరాదా?”

అయితే అలాగా దుర్గ వేసి ఈ ప్రశ్నతో, అంతవరకూ దీర్ఘాలోచనలోవున్న మనోరమ స్పృహలోకి వచ్చింది. యేమి సమాధానం చెప్పాలో పాలుపోక, ఒక క్షణంపాటు తలపటాయించి, వెలితి గానవిధి ఇలా అంది:

“కట్నాలు వుచ్చుకోకూడని నేనూ అంటాను కాని, మీలాగా డబ్బు యిబ్బం దుల్లోవుండి, అవతలవాళ్ళు సహాయం చెయ్యి గలిగివున్నప్పుడు, అప్పుగూడా మాత్రం వుచ్చుకోవచ్చుననే నా అభిప్రాయం. అప్పు వుచ్చుకు నేలప్పుడు తీర్చగలమా లేదా అన్న మీహంసకంటే, తీరుద్దామనే సదుద్దేశం ఉండటమే ముఖ్యం...”

తను చెప్పిదిల్లుకున్నంత సంక్లిష్టకరముగా సమాధానం చెప్పలేకపోయాననిపించింది మనోరమకు.

దుర్గకు బాధకలిగించే యీ విషయాన్ని మార్చాలనీ, ఆమెతో పరిచయం యింతటితో ఆగిపోకుండా మాడాలనీ మనోరమ

ఉపాయాలు ఆలోచించడం మొదలుపెట్టింది. తనదగ్గరవున్న ఎంతయినానీ, నిట్టింగ్ ఫుస్తకాలు మొదలైన సరంజామా అంతా తెచ్చి పడేసి అందులో ముఖ్యంగా కొన్ని కొన్ని కుట్టిమాడమని దుర్గ చేతికిచ్చింది. దుర్గ మెదలకుండా వాటిని ఇవతల పెట్టుకుంది.

వాటిపట్ల వీనిధమైన ఆసక్తి ఆమెలో జనించినట్లు మనోరమకు కనిపించలేదు. మనోరమ మనస్సు చివుక్కుమంది.

ఆ తరువాతి కొంతసేపు ఇద్దరూ కులాసాగా కాలక్షేపం చేశారు కాని మనోరమను ఆబాధ చెన్నాడుతూనే ఉంది. అసలీ కుట్టుసరంజామా అంతా ఎందుకు బయటికి తీశానా అని లోలో పల విచారించడం మొదలుపెట్టింది. ఇవన్నీ ఖర్చునో కూడిన సరదాలనీ, ఇటువంటివాటికి ఆమెను పురికొల్పడం ఆమెను ఇబ్బందిపెట్టడం అయ్యిందని నొచ్చుకుంది.

దుర్గ వెళ్ళినతరవాత చాలాసేపటి వరకూ ఏమిటో అలాగే సరధ్యానంగా కూర్చుండి పోయింది మనోరమ.

మర్నాడు ఉదయన ఆమె వొక కొత్త విషయాన్ని కనిపెట్టింది —

తనకెందుకో కొంచెం పెందరాజే నిద్ర మెలకువవచ్చింది. లేచి అటూ ఇటూ చూస్తుండేసరికి దుర్గ ఆ కనుచీకటి మరుగున గబగబా గుమ్మంలో నీళ్ళుచల్లి ముగ్గు వేసుకుంటోంది. ఆశ్చర్యంతో ఆటూవై పే మాన్తూ ఉండిపోయింది. బహుశా పని మనిషి వచ్చివుండదని సర్ది చెప్పకుంది.

తరువాతి దొడ్లో మొహం కడుక్కుంటున్నప్పుడు, పనిమనిషిని అడిగితే, “నర్సమ్మను మాన్పించేశారంటమా! పనిమనిషి అక్కరలేదన్నారంట. అదివాకు చెప్పి వారం రోజులాయె!” అంది.

పాపం దుర్గ చెయ్యరానిపనులు, చెయ్య

లేనిపనులు అన్నీ చెయ్యవలసి వచ్చినట్లు బాధపడింది మనోరమ.

కలెక్టరుగారు సాయంత్రం ఆఫీసుమంచి వచ్చి తీరికగా కూర్చుని పిచ్చాపాటి మాటాడుతున్న సమయంలో ఈ ప్రస్తావన వచ్చింది. ఆయనకు తన గౌరవమేదో దెబ్బ తిన్నట్లనిపించింది మనోరమచెప్పే మాటల వల్ల.

“సమాస్తాల జీతాలు తక్కువగా వున్నాయని నేనూ ఒప్పుకుంటానుగాని, ఇళ్ళ దగ్గర పనిమనుషుల్ని పెట్టుకొనడానికి వీలు లేనంత తక్కువగా వున్నాయంటే మాత్రం ఒప్పుకోను” అన్నారు కలెక్టరుగారు.

“మరి వాళ్ళు పనిమనిషిని తీసేసినమాట వాస్తవమేగదా!” అంది మనోరమ.

“బహుశా వాళ్ళు దుబారామనుషులై వుండాలి” అన్నారు కలెక్టరుగారు.

“ఖర్చు తగ్గించుకోవాలంటే పనిమనిషి నే మాన్పించుకోవలసిన స్థితిలో వున్నవాళ్ళు దుబారాగా ఏంచేస్తారండీ!”

కలెక్టరుగారు సమాధానానికి ఒక క్షణం పాటు తలపటాయించవలసి వచ్చింది. చివరికి ఇలా తప్పుకున్నారు: “ఆ పనులన్నీ ఇంతకాలమూ పనిమనిషి చేసిందికదా, మరి దానిమీద సానుభూతి చూపవేం? పాపం ఆ పనైనా చేసుకునే వీలులేకుండా దాని నిష్పాకు పని మాన్పించారాయె!”

మనోరమ ఆలోచనలో పడ్డది. నిజమే, తనకు పనిమనిషిమీద ఆపాటి సానుభూతి ఎందుకు కలగలేదు? ఎంత ఆలోచించినా మనోరమకు సమాధానం లభించలేదు. నర సమృద్ధి ఇబ్బందులు నిజంగా ఎక్కువైనవే. నర్సమ్మను మించి ఇబ్బందులు కలెక్టరుగారు వాళ్ళకూడా వుండేవుంటారు. మరి వాళ్ళ మాటో!

ఒకక్షణానికి తెప్పరిల్లింది మనోరమ. తనధర్త తననేదో అగాధంలోకి తోసేశా

రు. 5 లకు పార్కర్ కలము

ప్రపంచ ప్రసిద్ధిపొందిన పార్కర్ ఫౌంటెన్ కలము రు. 5/-లకు ఎక్కడైనా పొందగలరా? లేదు. ఎక్కడా లభ్యంకాదు. అయితే, మా విశిష్ట తయారీ ఫౌంటెన్ కలముల అమృతమును జోరుగా పాగటానికిగాను, 1,000 పార్కర్ జూనియర్ సరికొత్తరకం ఫౌంటెన్ కలములను ఒక్కొక్కటి రు. 5/-ల ధరకు, యివ్వతలచి యున్నాము. మీరు యీ అవకాశాన్ని వదులుకోకుండా వినియోగింపతలచుకొంటే, నేడే ఆర్డరు చేయండి.

ప్యాకింగు, పోస్టేజీ రు. 1/4 అదనంగా అవుతుంది.

మరా:—ఏ స్క్రీముక్రింద ఈ ఏర్పాటు జరగటం లేదు.

ఆర్డరు చేసిన వెంటనే కలము ఫస్టు చేయబడును.

JOLLISONS - Post Box No. 1044, Delhi (P)

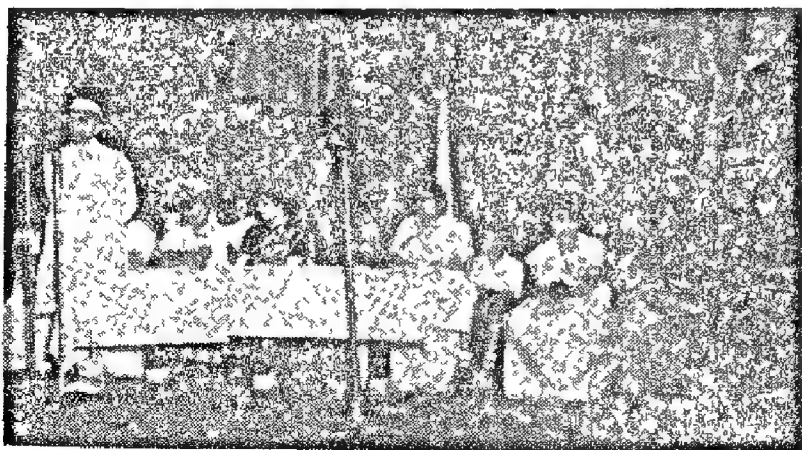
ఈవారం ముఖచిత్రం

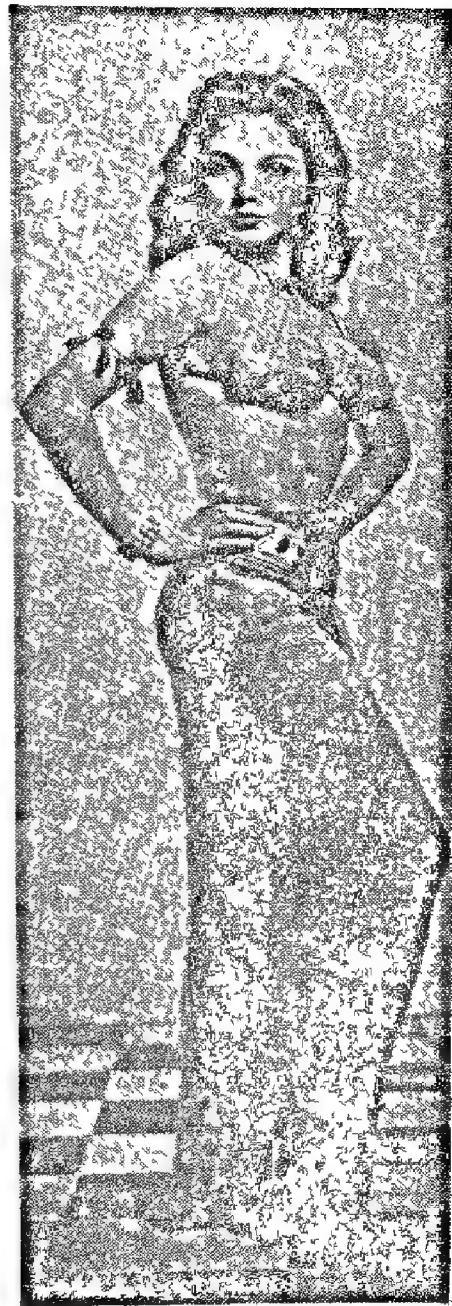
ఈవారం ముఖచిత్ర తార
సుచిత్రానేక.

బ్రిసుల్ రాయ్ చిత్రం 'దేవదాస్'లో
పార్వతిగా సటిస్తున్న బెంగాలీ
తార సుచిత్రానేక. ఈమె సటిం
చిన తొలిచిత్రం కాక్షి. అందులో
ప్రధాన భూమికనే నిర్వహించింది.
ఆ చిత్రంతో, ఆమె తారాపథా
న్నందుకొంది. ఈమె సటించిన
చిత్రాలన్నీ బాక్సాఫీస్ చిత్రా
లయ్యాయి. ఈమె ఇంతవరకూ
నిర్వహించినవన్నీ ౫౦ లో ర మై న
భూమికలే. ఇటువంటి భూమిక
లంటే ఆమె కు అభిమానం.
సుచిత్రానేక శాంతినికేతన్ లో
విద్యాభ్యాసం చేసింది. వివాహిత.
నాలుగేళ్ళ కుమార్తె ఉంది.

'దేవదాస్' ఈమె సటించిన
మొట్టమొదటి హిందీ చిత్రం

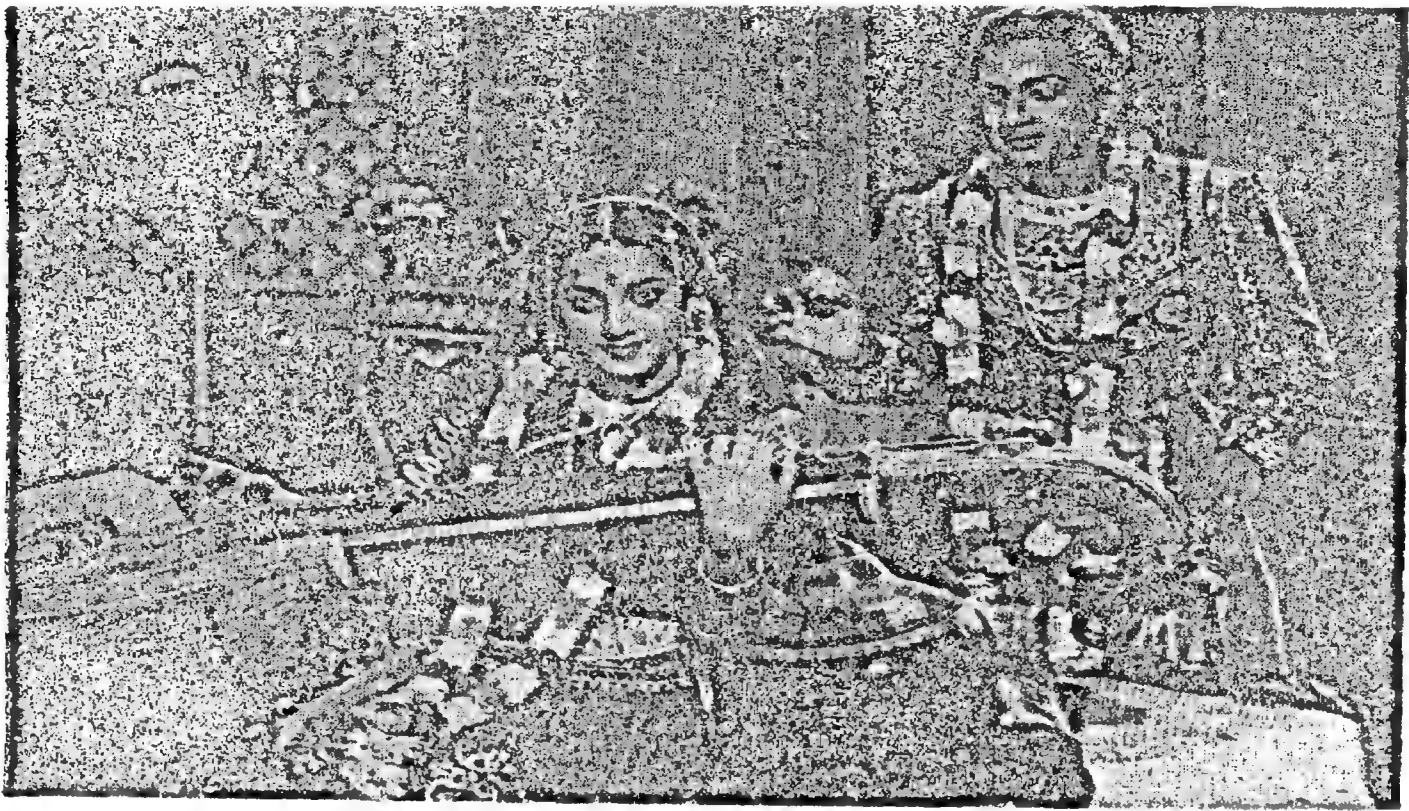

బాంబాయి మహిళామండలి ఏర్పాటుచేసిన బాలచలన చిత్రోత్స
వానికి ముఖ్యమంత్రి శ్రీ మురారీ దేశాయ్ డిసెంబరు 4 న ప్రారం
భోత్సవం చేశారు. (ఎడమనుండి మూడవవారు): మహిళామండలి
అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి మినాక్షి భాగ్లే. 80 వేలమంది బాలికలు
ఉత్సవంలో పాల్గొన్నారు.

వార్నర్ బ్రదర్స్ సినిమాస్కోప్
చిత్రం 'లాండ్ ఆఫ్ ది ఫోజాస్'
లో సటించిన కొత్తతార
కోన్ కాలిన్.

ఎ. వి. ఎం. వారి 'నాగులచవితి'లో జమున, కొత్తనటుడు మోహన్.
 ప్రతిభావారి 'ఏది నిజం?'లో వంగర, రమణారెడ్డి.

సి నీ తా ర జా న కి.

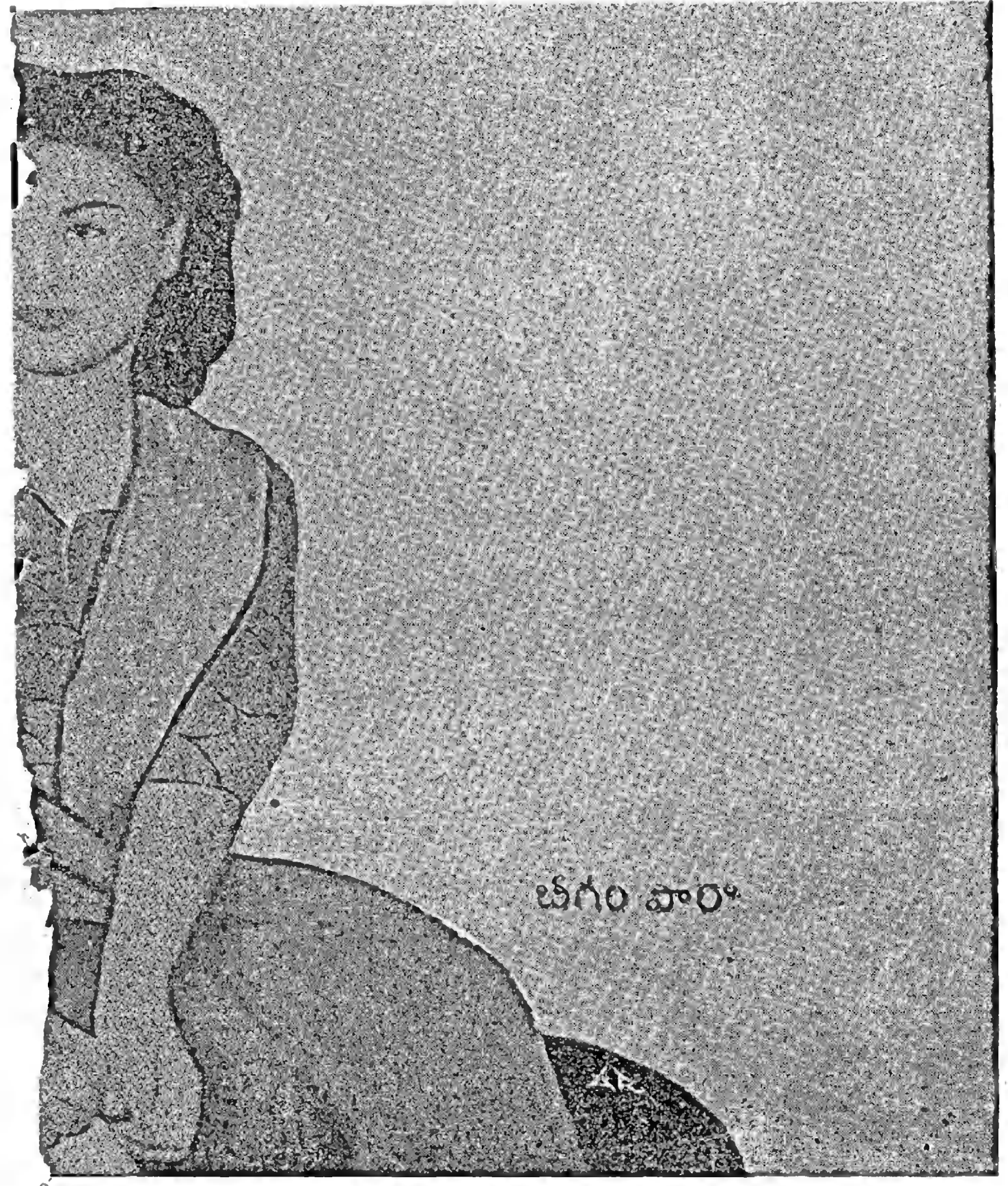
ఆంధ్ర - వాఠపత్రిక

28.12.55

29

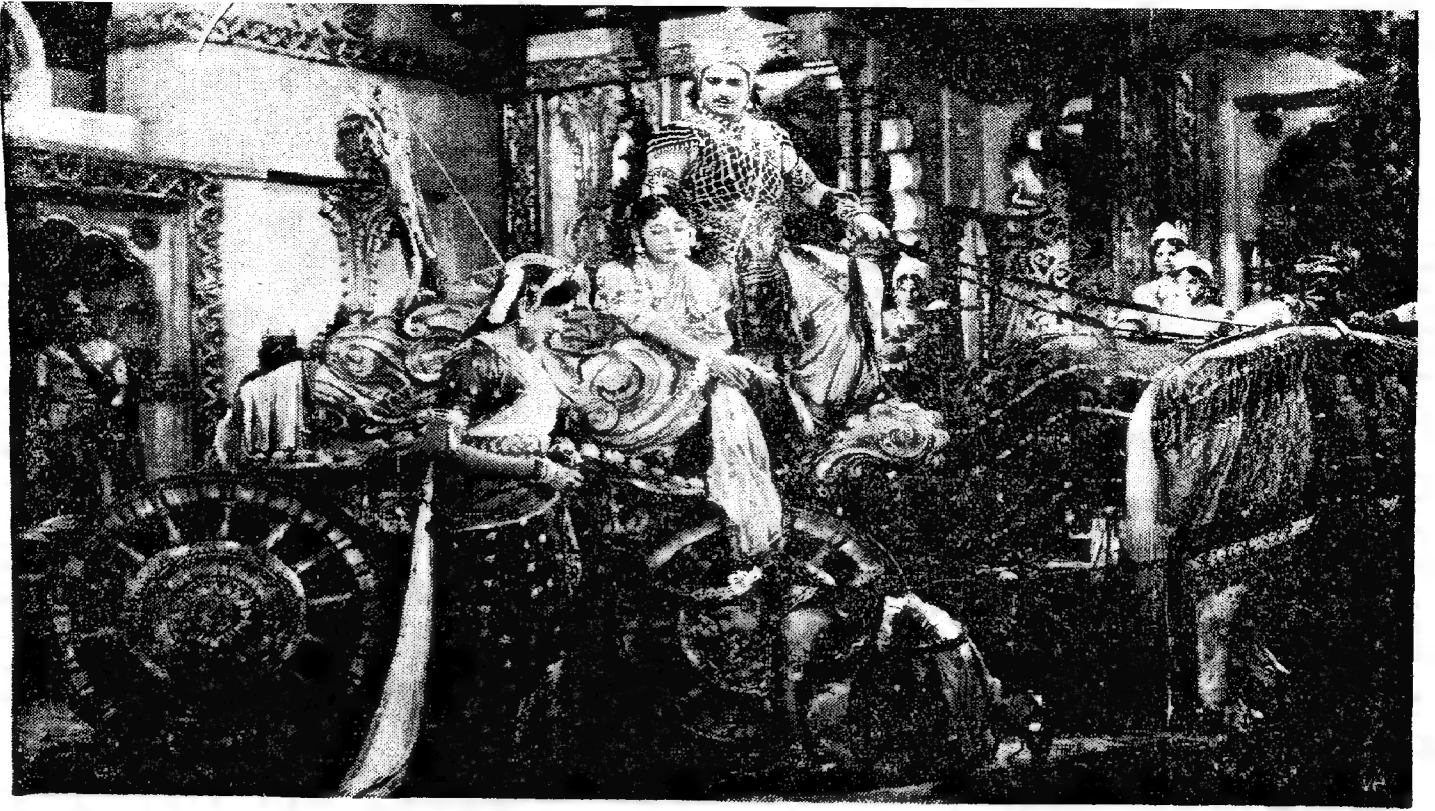

ಚಗಂ ಪಾಂ

విమల్ రాయ్ నిర్మించిన హిందీ “దేవదాసు”లో దేవదాసుగా డిలీప్ కుమార్.

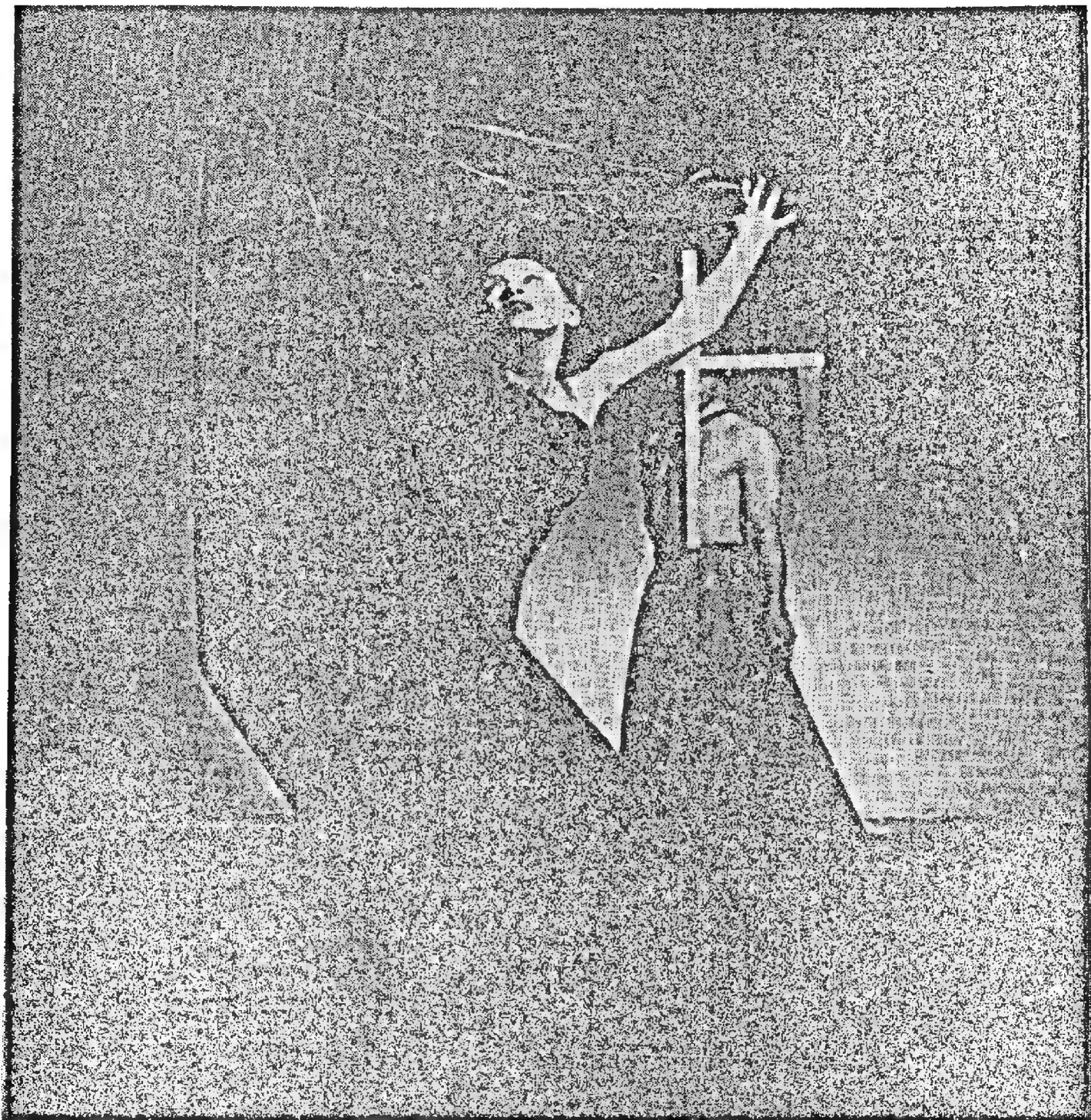

౧. ఐ. పిక్చర్స్ వారి 'ఏ కావళి'లో త్రిలోక్ తపూర్, ముహసిద్దాస్, సులోచన.

* * *
 బిస్మిల్లాక్ వారి అరబ్బీ చిత్రం 'అబే హమూద్'లో హన్స్ నటుడు రామావతారం, ప్రేమనాథ్, వడ్డతిలిశాస్త్రి.

జనవరి 14 నుండి మన దేశంలో పర్యటించునున్న సుప్రసిద్ధ అమెరికన్ బేలారినా మార్నాగహం. బాంబాయి కలకత్తా, మద్రాసు మొదలైన నగరాలలో ఈమె 'బాలే' ప్రదర్శనలు ఇస్తుంది. నిరంతరాన్వేషణను చిత్రించే 'డార్ మెన్' అనే బాలేలో ఒక భంగిమను ఈచిత్రంలో చూడవచ్చు.

‘మీరా గాలిబ్’ కు రాష్ట్రపతి సువర్ణ పతకం తెలుగు చిత్రాలలో “పెద్ద మనుషులు” కు రజత పతకం

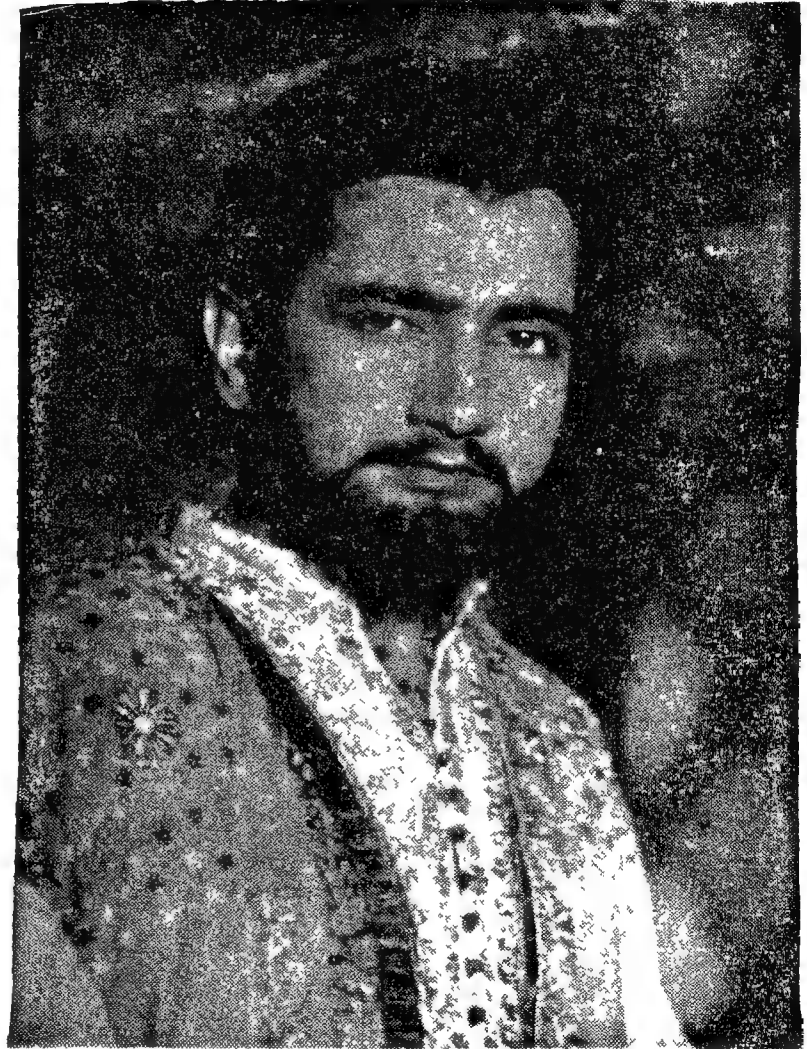
దేశం మొత్తంమీద 1954 వ సంవత్సరంలో నిర్మించబడ్డ చిత్రాలలో మినర్వా మూవిటోన్ హిందీచిత్రం ‘మీరా గాలిబ్’కు రాష్ట్రపతి సువర్ణ పతకం ఇవ్వాలని, ప్రభుత్వం నియమించిన కేంద్రసంఘం నిశ్చయించారు. దాక్య మెంటరీలో కేంద్ర సమాచార, ప్రసారశాఖ ఫిలింస్ డివిజన్ నిర్మించిన ‘స్పిరిట్ ఆఫ్ ది లాం’ అనే చిత్రానికి సువర్ణ పతకం లభించింది. పిల్లల చిత్రాలలో, ప్రధానమంత్రి పేరిట ఇచ్చే సువర్ణ పతకంగాని, ప్రశంసా పత్రంగాని అందుకోతగ్గ చిత్రం ఒక్కటికూడా లేదు.

ప్రాంతీయ చిత్రాలలో ఉత్తమ తెలుగు చిత్రంగా ఎన్నిక అయిన ‘వాహినీవారి’ ‘పెద్దమనుషులు’కు రాష్ట్రపతి రజతపతకం ఇవ్వ నిశ్చయించారు. శేషనల్ ఆర్ట్ థియేటర్స్ వారి ‘తోడుకొంగలు,’ భరణివారి ‘విప్లవారాయణ’ చిత్రాలకు ప్రశంసా పత్రాలిచ్చి గౌరవిస్తున్నారు. బహుమతి ప్రదానం ఈ నెల 21 న.

అఖిల భారత స్థాయిలో ప్రశంసా పత్రాలందుకొంటున్న రెండు చిత్రాలలో ఒకటి చింద్రగా ప్రాక్షక్ న్నవారి మలయాళ చిత్రం నీలకుయిల్ ; రెండవది హిలేన్ చౌవరి ప్రాక్షక్ న్న హిందీచిత్రం ‘బిరాజ్ బహు’ దాక్య మెంటరీలో ఫిలింస్ డివిజన్ నిర్మించిన దార్జిలింగ్, గోడౌన్ రిజర్ అనే రెండు చిత్రాలకు అఖిలభారత ప్రశంసా పత్రాలు ఇవ్వ నిశ్చయించారు.

ఉత్తమ చిత్రాలను గుర్తించి, వాటి నిర్మాతలను గౌరవించడం ద్వారా చలన చిత్రకళ సర్వలోముఖాభివృద్ధికి దోహదం చేయాలన్న సంకల్పంతో భారత ప్రభుత్వం గత సంవత్సరం ఈ బహుమతులను ఏర్పాటు చేశారు. ఈ ఏడాది ప్రాంతీయ చిత్రాలలో ఉత్తమ చిత్రాలకు రజత పతకాలు, తెలువాటి ఎన్నుతగినవాటికి ప్రశంసా పత్రాలు ఇవ్వ నిశ్చయించారు.

ఈ సంవత్సరం ఉత్తమ చిత్రాలు నిర్ణయించిన కేంద్ర సంఘానికి బీహారు గవర్నరు శ్రీ ఆర్. ఆర్. దివాకర్ అధ్యక్షుడు. మూడు ప్రాంతీయ సంఘాల అధ్యక్షులు శ్రీ టి. ఎం. నారాయణస్వామి పిళ్ళై

1954 వ సంవత్సరానికి ఉత్తమచిత్రంగా ఎన్నిక అయి రాష్ట్రపతి సువర్ణ పతకం అందుకొంటున్న మినర్వామూవిటోన్ చిత్రం మీరా గాలిబ్ లో గాలిబ్ భూమిక నిర్వహించిన భరత్ భూషణ్.

(మద్రాసు) శ్రీ ఎం. డి. భట్ (జాంబాయి) ప్రొ|| ఎన్. కె. సిద్ధాంత (కలకత్తా) కూడా ఇందులో ఉన్నారు. ఫిలిం పరిశ్రమ తరఫున శ్రీయుతులు ఎస్. ఎస్. వాసన్, వి. శాంతారాం, ఆర్థేందు ముఖర్జీ ఉన్నారు. శ్రీ మతులు కమలాదేవి చటోపా

ధ్యాయ, లీలావతీ మున్షీ. ఆచార్య రాజప్రోలు సుబ్బారావు, సయిద్ నదౌలా ప్రభృతులు సభ్యులు.

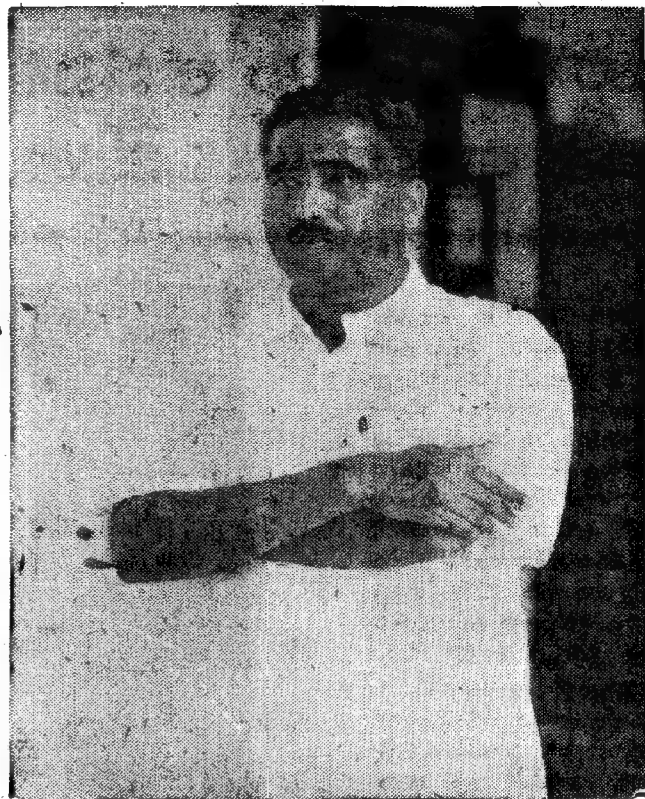
రాష్ట్రపతి సువర్ణ పతకం అందుకొంటున్న ‘మీరా గాలిబ్’కు హిందీ చిత్రాలలో ఉత్తమ చిత్రంగా రజత పతకం లభి

‘మీరా గాలిబ్’కు సువర పతకం

మన్నది ఇంగులో అమరకవి గాలిబ్ పాత్రను భారత్ భూషణ్ నిర్వహించాడు. బొంబాయి ప్రాంతీయ సంఘం ఈ చిత్రానికి ప్రశంసాపత్రాలు లభిస్తున్నాయి. మరాఠీ చిత్రాలలో ‘మహాత్మా ఫూలే’ తం గా లీ చిత్రాలలో ‘చాలేశ్ కార్’లకు రజత పతకాలు లభిస్తున్నాయి.

మద్రాసు ప్రాంతీయ సంఘం రజత పతకానికి సిఫార్సు చేసిన ‘పెద్దమనుషులు’ వాహినీ చిత్రం. దర్శకుడు శ్రీ కె. వి. రెడ్డి. ప్రశంసాపత్రం లంఘకుంటున్న వాటిలో ఒకటి నేవనల్ ఆర్ట్స్ థియేటర్స్ వారి ‘తోగు దొంగలు’. దర్శకుడు శ్రీ యోగానంద్. రెండవది భరణీవారి ‘విప్లవ నారాయణ’ — దర్శకుడు శ్రీ రామకృష్ణ.

మద్రాసు ప్రాంతీయ సంఘం చూచిన మిగతా తెలుగు చిత్రాలు మిస్సమ్మ, అమర సంకేతం, అంతా మనవాళ్లే. ఈ ప్రాంతీయ సంఘం అధ్యక్షుడు శ్రీ టి. ఎం. నారాయణ స్వామిపిల్లే. శ్రీయుతులు ఆర్. బి. రామకృష్ణారాజు, రాయప్రోలు సుబ్బారావు, ఎ. రామయ్య, కె. రామనాథ్, డా॥ జగద రాజన్, డా॥ అయ్యప్పన్, శ్రీమతి ఎస్. మంజుభాషిణి సభ్యులు.

ఉత్తమ తెలుగు చిత్రంగా నిర్ణయంపబడిన “పెద్దమనుషులు”
దర్శకుడు శ్రీ కె. వి. రెడ్డి.

ధర్మానక చిత్రాలు తీయటంలో సిద్ధ మవుతున్న ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఖ్యాతినందిన అమెరికన్ దర్శకుడు ఆల్ ఫ్రెడ్ హిచ్ కాక్. ఈయన ఈ నెల మొదటి వారంలో మనదేశం వచ్చారు.

స్ట్రాఫాండ్, నోల్స్ రియస్, పార్డెన్ కాన్, రోడ్, స్ట్రెంజర్స్ ఆన్ ఎ తెయిన్, రియర్ విండో ఈయన చిత్రాలలో పేరెన్నిక గన్నవి. ఇటీవలి చిత్రం ‘టు క్యాచ్ ఎ లిఫ్’

సినిమా వార్తలు

వాహినీ ప్రొడక్షన్స్ పేరిట బొమ్మలూరి బ్రదర్స్ నిర్మిస్తున్న ‘భాగ్యరేఖ’ చిత్రానికి పాటల రికార్డింగ్ పూర్తి కావచ్చింది. ఈ చిత్రంలో జమునను నాయకగా తీసుకున్నారు. దర్శకుడు శ్రీ బి. ఎన్. రెడ్డి. కవి దేవులపల్లి కృష్ణకృష్ణ.

లలితా ఫిలిమ్స్ చిత్రం ‘చరణదాసి’ శ్రీ తాతినేని ప్రకాశరావు దర్శకత్వం వున్నదిగా తయారవుతోంది. ఎన్. టి. రామారావు, నాగేశ్వరరావు, రంగారావు, రేలంగి, చదలవాడ, సావిత్రి, జానకి, నూర్యకాంతం నటిస్తున్నారు. సంగీతం శ్రీ రాజేశ్వరరావు.

విజయవాడ తమిళంలో తీసిన ‘గుణ సుందరి’ చిత్రం ఈ నెల 16 న విడుదల అయింది. ఇంగులో గుణసుందరిగా సావిత్రి నటించింది. విజయ వారి తరువాతి చిత్రం ‘శిశిరేఖా పరిణయం’ నిర్మాణం త్వరితగతినే

సాగుతుంది. కాబోతున్నది. దర్శకుడు శ్రీ కె. వి. రెడ్డి. సంగీతం ఖంటసాల.

‘టింగరంగా’ నిర్మాత శ్రీ కేశవదలం చెట్టిచూర్ మహా ప్రొడక్షన్స్ పేరిట ‘శ్రీ గారి మహాత్మ్యం’ నిర్మిస్తున్నారు. ఎన్. టి. రామారావు, రంగారావు, ముక్కామల, శ్రీరంజని, నూర్యకాంతం, నూర్యకళ నటిస్తున్నారు. దర్శకుడు యోగానంద్. సంగీతం: ఓగిరాల, రాజు.

విక్రం ప్రొడక్షన్స్ ‘తెనాలి రామ కృష్ణ’కు సంబంధించిన కొన్ని దర్శితాత్మక దృశ్యాలు తీసే నిమిత్తం దర్శకుడు శ్రీ బి. ఎన్. రంగా నాగేశ్వరరావు, జమునలను వెంటబెట్టుకొని ఈ నెల 14 న హంపి వెళ్లారు. 17 వ తేదీవరకూ, అక్కడ కళకు సంబంధించిన సన్నివేశాలు చిత్రించారు. ఈ చిత్రం విడుదల జనవరి మొదటివారంలో కాని జరుగకపోవచ్చునని తెలుస్తోంది.

ఎ. వి. ఎం. వారు తీస్తున్న ‘నాగుల చింతి’ జనవరి 7 విడుదల కాబోతోంది. ‘ఆదర్శ సతి’ అన్న పేరుతో ఈ చిత్రాన్ని

కన్నడంలో కూడా తీస్తున్నారు. జమున, జానకి, రఘురామయ్య, మోహన్, నాగేంద్రావు నటిస్తున్న ఈ చిత్రానికి శ్రీ చిత్రపు నారాయణమూర్తి దర్శకుడు.

ఫిలింస్టాన్ పర్వ చిత్రంలో

జమున

సినితార జమున త్వరలోనే ఫిలింస్టాన్ గారు నిర్మించే శ్రీ వాకలర్ చిత్రంగా నటించనున్నది తెలుస్తోంది. దక్షిణభారత దేశంనుండి ప్రతిభగల వర్తమాన నటిని హిందీ చలనచిత్రరంగంలో ప్రవేశపెట్టాలన్న సంకల్పంతో ఫిలింస్టాన్ వారు జమునను సంప్రతించారట. జమున ప్రస్తుతం ఇక్కడ ఆరు చిత్రాలలో ఉంది. వాటిలో జూపిటర్ వారి సంతోషం ఈ నెల విడుదల అయింది. విక్రమ్ వారి తేనాలిండుకృష్ణ, ఎ. వి. ఎం. వారి నాగులదవితీ వచ్చే నెల విడుదల అవుతాయి. వాహినీ వారి 'భాగ్య కేళి'లో మొన్ననే బుక్ అయింది.

శోచనీయం

పిల్లలకోసం తీసిన చిత్రాలలో ఉత్తమమైన దానికి ప్రధానమంత్రి పేరిట ఒక సువర్ణ పతకం యిచ్చి గౌరవించాలని ప్రభుత్వం సంకల్పించారు. తీరా యాపాటికి వచ్చిన చిత్రాలు మాడగా, యాపతకాన్ని గాని, కనిసం ప్రశంసాపత్రాన్ని గాని అందుకోడానికి అర్హతగల చిత్రం ఒక్కటి కూడా కనిపించలేదు. అందుకని ఆ బహుమతి నేనికే ఇవ్వమంటూ ఊరుకోవలసివచ్చింది. ఇది చాలా శోచనీయం.

రెండేళ్లుగా, పిల్లలచిత్రాలు తీయాలనే ఉద్దేశంతో, తీస్తామనే అభిభావణలూ, హామీలూ వినబడుతూనే ఉన్నాయి కాని, కనబడచిత్రం ఏదీలేదు. నిర్మాతల గిల్లు సభ్యులు చేసిన వాగ్దానాలలో ఒక్కటి కూడా కార్యరూపం దాల్చలేదు. ఈ నెల 4 వ తేదీనుండి పదిరోజులపాటు బొంబాయిలో బాల చలనచిత్రోత్సవం

జరిగింది. 17 సినిమాహాలులలో దాదాపు 70 చిత్రాలు చూపించారు. ఈ 70 లో భారతీయ చిత్రం ఒక్కటే. అదైనా పాత చిత్రం 'పాంపొమ్'. మిగతా వన్నీ విదేశాల చిత్రాలు.

ఈ శోచనీయ పరిస్థితికి రెండు కారణాలు చెబుతున్నాను. ఒకటి కథలు లేకపోవడం. మనకున్న అపార కథా సాగరం పస్వినియోగం చేసుకోవడానికి లాభకుంలే ఈ మాట అనుకోవలసిన అవసరం ఉండదు. కార్టూన్ చిత్రాలకూ, మామూలు చిత్రాలకు కూడా కొవలసిన కథలు పుష్కలంగా ఉన్నాయి.

ఇక రెండవది, ఈ చిత్రాలు గిట్టుబాటు కావన్న విషయం. ఇది మాత్రం నిజమే. కేవలం పిల్లలకై చిత్రాలు నిర్మిస్తే, అవి, పెద్ద పెద్ద సెట్టింగులు, నృత్యసంగీతాలు వుండే పెద్దచిత్రాల పోటీకి తట్టుకుంటాయా అన్నది అనుమానాస్పదమే. నిర్మాతలూ, ఎగ్జిజి

“బద్దా సలూమత్” లో నృత్యవిశ్వాస్, బి. ఎమ్. వ్యాస్.

బొంబాయి సినిమా లేపు

బె. ఎం. పి. సి. ఎ. అధ్యక్షుడవని స్వీకరించినవాడు శ్రీ ఎస్. కె. పాటిల్, తమ ముఖ్యులత్వం దేశంలోని చలనచిత్ర నిర్మాతలందరినీ ఒక తాటిమీదకు లేవడమేనని చెప్పారు. ఈనాటికి అది సిద్ధించి నిర్మాతలసంఘం రూపం దాల్చుబోతున్నది. ఈవిషయంలో కృషిచేసిన మరొక వ్యక్తి శ్రీ ఎస్. ఎస్. వాసన్, కొత్త సంఘానికి నియమనిబంధనావళి ముసాయిదా తయారు చేసి దక్షిణభారతచలనచిత్రసంస్థ, బెంగాల్ ఫిలిం నిర్మాతల సంఘం, బొంబాయిలో నిర్మాతల గిట్టు సభ్యుల పరిశీలనకు పంపించారు. ఈసంఘంలో సభ్యత్వానికి దసుము

సినిమా వార్తలు

టర్నాకూడా ఈ విషయంలో జంకడానికి ఇదే కారణం.

ప్రభుత్వం ఈ సాక బాధకాలను గ్రహించి, బాలచలనచిత్రసంస్థ ఒకటి నెల తొల్పింది. సమర్థుడైన నిర్మాతలను ఆహ్వానించి, వారిద్వారా యీ సంస్థ తరపున చిత్రాలు నిర్మింపజేయడానికి నిశ్చయించింది. కాథూన్ చిత్రాలనిర్మాణానికి ఫిలింస్ డివిజన్లో ప్రత్యేక కాఖకూడా ఏర్పాటు చేస్తున్నది. అయితే, కేవలం ప్రభుత్వమే పిల్లల చిత్రాలునిర్మిస్తే ఏడాదికి ఎన్నో చిత్రాలు తయారుకావు. ఈ చిత్రాలకొరత తీరదు. చలనచిత్రపరిశ్రమలో పిటిసికూడా ఒక ముఖ్యవిభాగంగా గుర్తించి, నిర్మాతలూ దర్శకులూ స్వయంగా పూనుకొంటేనే ఈ చిత్రాలు పుష్కలంగా తయారవడానికి పిలు ఉంటుంది. అందువల్ల ఆర్థికసహాయంతో ఊరుకోక, నిర్మాతలు స్వయంగా తయారుచేసే చిత్రాలను దేశవ్యాప్తంగా ప్రదర్శించడానికి ప్రభుత్వం మార్గాలు ఆలోచించాలి. ఈ విషయంలో కట్టుదిట్టమైన ఏర్పాట్లు చేయగలిగితే నిర్మాతలజంతు బోతుంది.

పిల్లలచిత్రాలుతీస్తే, మాచి ఆదరించేవార్లు కొల్లలుగా ఉన్నారనడానికి నిదర్శనం బొంబాయిలో జరిగిన బాల చలన చిత్రోత్సవం. 17 హాలులలో అక్కడ 70 చిత్రాలు ప్రదర్శించారు.

పాటినిమాచి ఆనందించిన బాల బాలి కలు 80 వేలమంది.

ఏడాదికి వెయ్యి రూపాయలు ఉండాలని ప్రస్తుతానికి నిశ్చయించారు.

కొంతమంది నిర్మాతలు ఇది చాలా ఎక్కువ అని అంటున్నారు కాని, లక్షల కొద్దీ ఖర్చుచేసే నిర్మాతలు ఈ రుసుము కట్టడానికి వెనుకంజ వేయడం అర్హతమని, ఆమాత్రం స్తోమతు లేకపోతే నిర్మాత కావడం ఏమిటనీ నిర్వాహకులు వాదిస్తున్నారు. మొత్తానికి ఈ రూపేదా చలన చిత్ర నిర్మాతలంతా ఒకే సంఘం గా ఏర్పడి, పరిశ్రమ సాక బాధకాలను ముక్తకంఠంతో ప్రభుత్వానికి చెప్పడానికి అత కాళం ఏర్పడడం ముదావహం. చలనచిత్ర పరిశ్రమ పరిశ్రమలో దీనికి విజృంభణ ఉంటుంది.

పరిధి ఉన్న ప్రఖ్యాతిలేక చిన్న తారలుగా పిలువబడే నటీనటులందరినీ ఒక సంఘంగా ఏర్పాటుచేసి, వారి అగణాట్లకు అడ్డకట్ట వేసి చిరస్మరణీయుడైన సబీన్ యాజ్జర్ గతివారం వాతావుగా మరణించారు. ఈయన కృషి ఫలితంగా చిన్న తారలందరికీ, వారివారి కక్షిసామర్థ్యాలనుబట్టి వేతనాలు ఏర్పాటు అయ్యాయి. చిన్న చూపు చూడబడే ఈ నటీనటులనుజేత్యము, కళకళవంటినారు తారావధాని కర్తారు. సబీన్ యాజ్జర్ లోగడ 'జంబుకా తేటా' అనే చిత్రంలో ప్రధానభూమిక నిర్వహించారు. దీనిమీదను, ఆయన చిన్న తారల సముద్ధరణకీ కృషిచేస్తూ వచ్చారు.

బొంబాయిలో గత వారం మూడు కోటి చిత్రాలు సీమ, నాటా, ఆక్-ఎ-హయాత్ విడుదల అయ్యాయి. డాగ్, పరిత తీసిన అమయ చక్రవర్తి 'సీమ' చిత్రాన్ని నిర్మించారు. రచన, దర్శకత్వం కూడా ఆయనే నిర్వహించారు. సమాజంలో అన్యాయాలకు గురి అయి, ఎదురు తిరిగిన అనాధ కథ. ఆమె మనోవేదనను అర్థం చేసుకుని, సానుభూతితో ఆదరించిన ఒక యువకుడివల్ల ఆమె జీవితంలో సవాధ్యాయం ప్రారంభం అవుతుంది. 'అనాధ' భూమిక నిర్వహించిన నూతన్ సమర్థ చాలా ప్రతిభావంతంగా నటించింది. కొన్ని కొన్ని సమావేశాలలో ఆమె తీరు తెస్తులు, అంద చందాలు, ఒకనాటి ప్రముఖతార కోధివా

సమర్థుడు గుర్తుకు తెస్తాయి. సంగీతం అంతంత మాత్రంగా ఉంది.

డి. ఎస్. మధూక్ దర్శకత్వాన మధుకాల నిర్మించిన చిత్రం 'నాటా' మధ్యరకం చిత్రం. మధుబాల, ఆమెపోడరి 'చందలో' అభిభట్లాచార్య నటించారు. తెచ్చిపెట్టినట్లు సాగిన నటన, చిరిపికనం, పాడించేపాటగా సాగిన దర్శకత్వం చిత్రాన్ని ఈస్టికి తెచ్చాయని పిస్తుంది. దర్శకుడే కథకూడా వ్రాశారు. అదీ పిటికి తగ్గులుగానే నడచింది. సంగీతం ఇంపుగా నేవుంది కాని అమోఘంగా లేదు.

ఆక్-ఎ-హయాత్ అరబ్బీకథ. ఫిల్మ్ ఫౌన్ నిర్మించిన ఈ చిత్రానికి దర్శకుడు రామన్ లాల్ దేశాయ్; కళకళ, టేమ్ నాన్, స్టూర్తివిశ్వాస్, అమిత నటించారు. ఈ చిత్రంలో సంగీతం శేకరకౌలబాణీలు కలసి ఫలానా అని చెప్పడానికి పిలువేసిందిగా ఉంది. నృత్యాలు, కత్తియడ్డాలు పుష్కలంగా ఉన్నాయి. సామాన్య ప్రేక్షకులను ఈచిత్రం భాగా ఆకర్షిస్తుంది.

“పథేర్ పాంచాలి”

ప్రసిద్ధ బెంగాలీ చిత్రం “పథేర్ పాంచాలి” ని ఈనెల 18 వ తేదీన జెమీన్ స్టూడియోలో చూసే అవకాశం గలిగింది. ఈ ప్రత్యేక ప్రదర్శనాన్ని వీవీ టెక్నీషియన్ల సంఘం వారు ఏర్పాట్లు చేశారు. విభూతి భూషణ్ తిండ్కోపాధ్యాయనవల ఆధారంగా ఈచిత్రం నిర్మించబడ్డది. నవల ఎంత గొప్పదో ఈచిత్రం కూడా అంతగొప్పదనిపిస్తుంది. ఇంత నిర్మాణగ్రామైన, వాస్తవికత వాదాపు ఏచిత్రంలోనూ, కనీసం ఏ భారతీయ చిత్రంలోనూ చూడలేదు. జీవితం ఎంత క్రూరంగా మానవులమీద ధాడి చేస్తుందో, ఈ చిత్రం కూడా ప్రేక్షకులను అంతక్రూరంగా తన ప్రభావానికిలోను చెనుకుంటుంది. బెంగాలీ గ్రామాల్లోని మానవజీవితంలోని సుఖదుఃఖాలను, జడప్రకృతిలోని సౌకుమార్య, రాక్షసత్వాలను మేళవించి అరెండింటిలోని ఏకత్వాన్ని నిరూపించడంలో దర్శకుడు అద్భుతంగా విజయం పొందాడు. దర్శకుడు పరిశ్రమలో రాయ్కీ, కామెరామాన్, తదితర టెక్నీషియన్లకి మాత్రమేకాక, నటీనటులకు కూడా సినిమాలో పనిచేయడం ఇదే మొదటి సారట. (ఒక్కనటుడు మాత్రమే తెరకు పరిచితుడట.) అయినా పిరందరు ఇంత ప్రతిభావంతమైన చిత్రం నిర్మించడం చాల గొప్ప విషయం. పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం ఈచిత్రానికి ధనసహాయం చేయడం కూడా ప్రశంసింపదగిన విషయం.

ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గన్న చిత్రకారిణి

వృద్ధాప్యములో ఆవయవాలన్నీ స్వాధీనములో ఉండటమే గొప్ప అదృష్టము. బుద్ధి నిశితముగా ఉండి పనిచేయగలగటము అంతకంటే విశేషమైనది. అది వైజ్ఞానికముగాగాని కళాత్మకముగాగాని పురోగమించటము అపూర్వాంశము.

సాధారణముగా వయసుమల్లిన స్త్రీలకు ఆశయాలు ఆశయా వ్యక్తిగతమైనవి, సాంసారికమైనవి ఉంటాయి. చాలామందికి గృహకృత్యాలలోను మనుషులలోను కాలక్షేపము. కొంతమంది ఆధ్యాత్మికచింతతో దైవభక్తితో పురాణకాలక్షేపము చేస్తూఉంటారు. ఈ స్త్రీల నామధేయము చరిత్రలో కెక్కినవి ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగాంచినవి చాలాఅరుదు.

95 సంవత్సరాల ముదుసలి ఏనామేరీ మోజన్ ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగాంచిన చిత్రకారిణి. దాదాపు 1200 వేల చిత్రాలను చిత్రించింది. అవన్నీ, ప్రదర్శనాలలో అలంకరింపబడి, మ్యూజియములలో ప్రదర్శింపబడినవి. వాటిపల్ల ఆమెకు ఆర్థికలాభమే కాకుండా విశేషమైన కీర్తి లభించింది.

బాల్యమునుండి చిత్రకళయందు ఆమెకు అభివాసము ఆసక్తి ఉన్నప్పటికీ, బిడ్డలు

పెద్దవారైన తరువాతగాని దానిలో కృషి చేయవలెనను బలమైనకొరిక కలుగలేదు. కాని అప్పటికే అంతపట్టుదలతో కృషిచేయటము జరుగలేదు. ఆమె 77 సంవత్సరాల వయసున, తనకు చిత్రకళయందున్న అభిరుచికొద్దీ కృషి చేసి కృతకృత్యురాలు అయినది.

ఏనామేరీమోజన్ ఆ బ్రహ్మము లింకన్ పెసిడెంటుగా ఎన్నుకొనబడిన సంవత్సరములో, 1880 సెప్టెంబరు 7 తేదీన ఆమె రికా నేషనులో జన్మించింది. ఆమె పూర్వము స్కాట్ లాండ్, ఐర్లెండునుండి అమెరికాకు వలసవచ్చినవారు. న్యూయార్క్ రాష్ట్రములోనే స్థిరనివాస మేర్పరచుకొన్నారు.

తల్లికన్న పదిమంది సంతానములో మేరీ ఒకరే. తండ్రి ఆమెకు విద్య చెప్పించవలెనని ఎంత ఉత్సాహపడినప్పటికీ, ఆ రికచింతతో తల్లి ఆమెను పనిలో ప్రవేశపెట్టి

ఇల్లందుల సరస్వతీదేవి

వలసవచ్చినది. ఈ కారణముచేత, ఆమె తన 12-వ ఏట, జీవనోపాధికారకు పని చేయటానికి నియమింపబడ్డది. చూడు పూటలా కంట చేయటము నేర్చుకున్నది. చేతి కుట్టుతో దుస్తులను తయారుచేయటము గృహకృత్యాలను నిర్వహించటము చక్కగా అలవరచుకున్నది. యజమానురాలి కోరికపై అప్పుడప్పుడు మతగ్రంథమైన బైబులును వదుత వలసవచ్చేది. తన కర్తవ్యము కాకపోయినా కూడబలకుకొని చదువుకూవుండేది.

మేరీ పనిచేస్తున్నచోట మోజన్ కూడా పనిచేయటానికి నియమింపబడ్డాడు. తీరిక సమయాలలో ఇద్దరూ సమావేశమయి ఇష్టాగోష్ఠి జరుపుకుంటూ ఉండేవారు. ఆమెతో కొంత సరిదయమైనతరువాత, ఆమె రుచిగా వంటచేయగలవని, విధేయత విశ్వాసమూగల నేవకురాలనీ ఆతడు గ్రహించాడు. ఆమె కూడా, అతడు సమృద్ధయైనతన ఆత్మ గౌరవము కలవాడనీ తెలిసికొన్నది. ఇద్దరికీ పరస్పరమూ ఆకర్షణకలగటానికి, అది ప్రేమగా పరిణమించటానికి ఎక్కువ కాలము పట్టలేదు. వర నిర్ణయములో తలదండటము అంతగా పట్టించుకోలేదు. ధనవంతుడు కావలెనన్న పట్టింపు వారికి లేదు. మేరీ

★ చోళీ డిజైను ★

పై బొమ్మలోని చోళీ డిజైను వివరాలు ఈ క్రింద ఇవ్వబడినవి. ఈ డిజైనులో మూడు కుట్లు వస్తాయి. 1. ముద్దకుట్టు. 2. గొలుసు కుట్టు. 3. కాడకుట్టు.

ఎర్ర రంగు చోళీకి ఈ క్రింది రంగుదారాలు ఉపయోగిస్తే బాగుంటుంది.

చిలకబొమ్మలో నిలుపు గీతలు వేసి, భాగంలంతా చిలకాకుపచ్చ రంగు దారంతో ముద్దకుట్టు వేసి నింపాలి. కల్లా, చిలకలమధ్య ఉన్న రలుపు డిజైను నల్లదారంతో గొలుసుకుట్టు వేసి నింపితే బాగుం

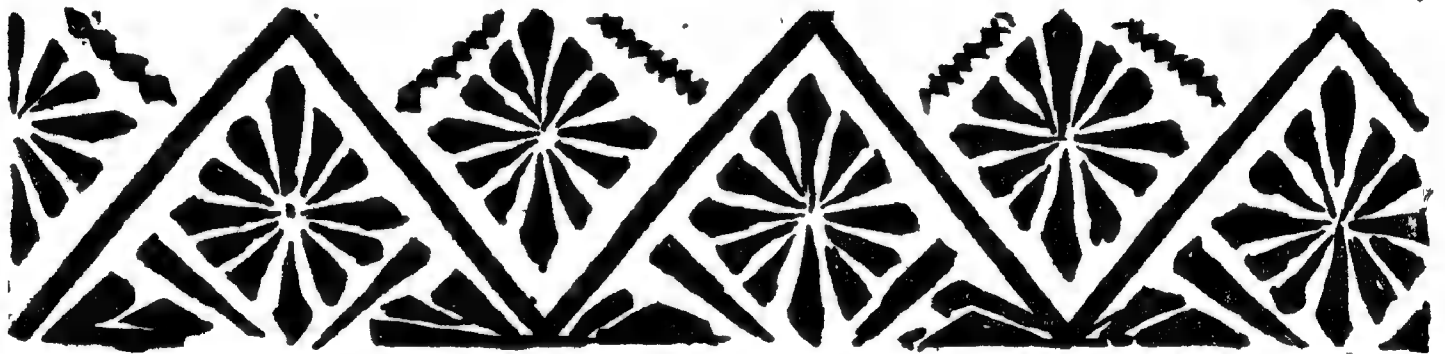
టుంది. వాటిపైన ఉన్న ముక్కోణాలకి ముదర పసుపుదారంతో కాడకుట్టు వేసుకోవాలి. ముక్కుకి, రెక్కల మధ్య తెలుపుతో శ్రావ్ దారం నవ్వుతుంది. ముద్దకుట్టుతో ఏటిని నింపాలి. మెడకి నడుముకి ఉన్న ఫటకాలకి తెల్లదారంతో గొలుసుకుట్టు వేసుకోవాలి. చిలకల ముక్కులకి ప్రేలాడీ ఆకులు ముదరాకు పచ్చదారంతో కాడకుట్టు కుట్టాలి. కింద పువ్వులు తెల్లదారంతో ముద్దకుట్టు వేసి నింపుకోవాలి.

రెండోవరసలంతా లేతనీలంతో ముద్దకుట్టు వేసుకుంటాపోవాలి.

మూడోవరసకూడా ముద్దకుట్టు వేసుకోవాలి. నల్లదారం బాగా నవ్వుతుంది.

మూడు వరసలకీ మధ్య ఉన్న గీతలు పసుపుదారంతో కాడకుట్టు కుడితే బాగుంటుంది. ఈ గీతలు అక్కర్లేదనుకుంటే వదిలేసుకోవచ్చు.

ఒకటవ, మూడవ వరసల వెడల్పు ఒకటిన్నర అంగుళం చొప్పున ఉండాలి. మధ్య వరస అంగుళం వెడల్పు. ఈ డిజైనుకి, చోళీ చేతులు మోచేతులవరకూ ఉండడం అవసరం.

పక్కపేజీ బొమ్మలోని చోళీడికైన్ కు ఎనలార్బి మెంట్.

★ ప్రపంచప్రఖ్యాతిగన్న చిత్రకారిణి ★

కూడా, శివలము రూపానికి ధనానికి ప్రాధాన్యించి వ్యక్తి కాదు. ఆమెతో పాటు ఆమె తిరిదండ్రులు కూడా సహజ గుణసంపదనూ వంశముర్యాదనూ గ్రహించి వ్యక్తులు కనుక ఆమెకు మోజెన్ తో వివాహము చేయటానికి నిశ్చయించారు. 1887 నవంబరులో వీరిద్దరికీ వివాహము జరిగింది.

వివాహానంతరము మోజెన్ దంపతులు వర్జీనియా రాష్ట్రములో నూరు యొకరాల పొలము కొలుకు తీసుకొని సాగుజడిచేస్తూ అక్కడి నివాస మేర్పరచుకున్నారు. పొలముపని చేయటానికి ఇద్దరూ అలవాటు పడ్డారు. పశువులనూ కోళ్ళనూ కూడా

పెంచుతూ, వాటి వ్యారా భవార్జన చేస్తూ ఉండేవారు. 1895 వరకూ ఆ దంపతులకు నలుగురు బిడ్డలు జన్మించారు. అక్షరాభ్యాసము పాఠశాలకు వశేవరకూ పిల్లలు తరిచేరిక్రంద ఇంట్లో అవీ యివీ అందిస్తూ ఉండేవారు. ఇంటిపని పొలముపని చేసుకుంటూ అన్ని వేళలా పనిలో నిమగ్నురాలయిన మేరీకి బిడ్డలను సరిగా పెంచటానికికూడా సమయము ఉండేదికాదు; కాని ఆమె ఏమరేది కాదు. ఎంత తీరిక లేకపోయినా ఆమెలో ఉత్సాహమూ కళానైపుణ్యమూ ఎప్పుడూ పొంగులువారుతూ ఉండేవి. ఆమెకు

1896 లో ట్రామాటోనో తయారుచేసిన బంటకానికి ప్రథమ బహుమానము లభించింది.

మేరీ మోజెన్ కు బాల్యమునుండి స్వతంత్రాభిప్రాయాలు ఉండేవి. అవి ఆమెతో పాటు పెరుగుతూ వచ్చాయి. ఆమెకు స్వతంత్రతీవ్రవనముమీద అభిమానము. తాను స్వయముగా కృషిచేసి సంపాదించునూ, వసించవలెనని ఆమె పట్టుదల. పాలీసుండి వెన్న తీసి అమృతము చేస్తూఉండేది. ఉర్ల గడ్డను వక్రాలుగా తిరిగి వేయించి అమ్మిం చుతూ ఉండేది.

వాళ్ళకు క్రిస్మస్ పెద్దపండుగ. ఆపండు గకు గృహాలంకరణ చేయటము మొదలు పెట్టింది మేరీ మోజెన్. నలుగురూ కలిసి

★ ప్రపంచప్రఖ్యాతిగన్న చిత్రకారిణి ★

జూన్ 18 గది, కంటికి ఇంపుగా ఉండాలని రంగురంగుల కాగితాలతో గోడలన్నీ అలంకరిస్తున్నది. ఒక గోడకు ఆ కాగితము అరగజములోపుగా తక్కువ బద్దది. పాపముమేకు అప్పటికప్పుడు తెప్పించి అంటించే వ్యవధి లేకపోయినది. ఒక దశ సరికాగితము మీద రెండురకాల ప్రకృతిదృశ్యాలను చిత్రించి గోడకు అంటించింది. ఆ చిత్రాన్ని కండుగనాడు యింటికివచ్చిన మిత్రులందరూ ఎంతో మెచ్చుకొన్నారు. మొదటినుండి ఆమె క్రిస్టన్ కార్టల్ పైన చిన్న చిన్న చిత్రాలను వేస్తూఉండేది. ఇది ఆమె మొదటి పెద్ద చిత్రము.

మేరికి చిత్రలేఖనములో ఆసక్తి ఉన్నదనిగానీ, ఆమె కృషి చేస్తున్నదనిగానీ ఆమె పెనిమిటికి తెలియదు. తెలియకపోవటానికి కారణము ఆ కళయందు అతడికి అభిరుచి గౌరవము లేకపోవటమే. ఆ కారణముచేతనే ఇంట్లో కనబడచిత్రాలనుగురించిన వివరాలను తెలిసికోలేదు. అతడి జీవితములో అంత్యకాలము సమాపించేముందర - (1927 లో) అతడు మరణించాడు) దానికి రెండుమూడుసంవత్సరాలకు పూర్వము, ఒక పర్యాయము బలమిది కాగితాలలో ఒక అపూర్వమైనచిత్రము అతడిని ఆకర్షించింది. వెంటనే మేరిని పిలిచి 'ఎవరు గీశాడు?' అని అడిగాడు. ఆమె ఎంతోసేపు సంతయించింది నిజము చెప్పటానికి. చివరకు అతడి బలవంతముమీద నిజము చెప్పక తప్పిందికాదు. ఆ దినమే ఆమె తనజీవితములో పర్యవసానముకున్నది. అప్పటినుండి ఆమె చిత్రాలు అతడి మన్ననలకూ మెచ్చుకోళ్ళకూ పాత్రమైనాయి.

మేరి మోజెస్ ఫుట్టిన యింట్లో, ఏ మూల చూసినా—ఏ గోడ చూసినా చిత్రాలే. ఆమె చిల్లెళ్లందరూ చిత్ర లేఖనములో తగుమాత్రముగా నైపుణ్యము సంపాదించుకొన్నవారే. మేరి బాల్యములో వడ్రంగుల వద్ద ఉండే రంగునుద్దముక్కను సంపాదించి కాగితాలమీద చిత్రాలను గీస్తూ ఉండేది. ఈ ఆసక్తి ఆమెకు జీవితోత్తర భాగములో విరామము లభించినకొద్దీ పునరుజ్వలమై అనేక ఉత్తమ చిత్రాలుగా రూపొందింది. కొన్ని చిత్రాలను ఆమె స్వీయ చేసిన తరువాత విక్రయకాలకు పంపవలసినదని ఆమె మిత్రులు సన్నిహితులు సలహా యిచ్చారు. ఒక ప్రదర్శనానికి ఆమె కొన్ని చిత్రాలను ఇతర వస్తువులను పంపగా ఆ చిత్రాలకు తప్ప మిగతవాటికి బహుమానము వచ్చింది. తన చిత్రాలకు బహుమానము రాలేదని ఆమె కించ పడలేదు. ఇనుమడించిన ఉత్సాహముతో ఆసక్తితో చిత్రరచన చేస్తూ ఉండేది. ఒక పర్యాయము ఒక ఇంజనీరు ఆమె చిత్రాలను చూడటము తలపించింది. మనుమలను ఎత్తిన ముసలమ్మ చిత్రకళానైపుణ్యము అతడికి విస్మయాన్ని కలిగించింది. వెంటనే పది చిత్రాలను ఖరీదు చేశాడు. వాటి నన్నిటిని న్యూయార్కు పట్టణములో జరిగిన ప్రదర్శనములో పెట్టాడు. ఆమె చిత్రాలలో మూడింటిని మ్యూజియములో (Museum of Modern Art Exhibition) ప్రదర్శనకు పెట్టాడు. చిత్రకారిణి పేరు విసగానే ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా ప్రదర్శనము చూడటానికి బయలుదేరారు.

1941 లో సేరక్యూల్లో జరుగు ప్రదర్శనానికి ఆమె చిత్రాలను పంపవలసినదిగా నిర్దేశములు జారినాయి. ఆమె తన చిత్రాలలో మూడింటిని ఏరిపంపింది. ప్రదర్శనానికి కొడుకుబలవంతముమీద ఆమె వెళ్లింది. ఆమె పంపిన మూడు చిత్రాలలో ఒక దానికి న్యూయార్కు రాష్ట్ర బహుమతి లభించింది. అది మొదలు ఆమె చిత్రాల ప్రఖ్యాతి దేశ దేశాలలో మారుమోగ వారంభించింది.

ఆమె తైలవర్ణ చిత్రాలను కూడా వేస్తూ ఉండేది. బాల్యములో ఆమె తన చిత్రాలకు ద్రాక్షపండ్ల రసము పూసి ఆనందిస్తూ ఉండేది. తైలవర్ణ చిత్రాలను రచించేటప్పుడు ఎప్పటికప్పుడు 'ఈ చిత్రము ఆఖరుది' అనుకొని ఒకదాని తరువాత ఒకటి పూర్తిచేస్తూ ఉండేది. ఆ తరువాత రంగులు కుంచెలు అమలైనవి లభిస్తున్న కొద్దీ ఆమె చిత్రాలు ఉత్తమ స్థాయికి చేరుతూ ఉండేవి. రంగులలో ఆమెకు ముదురు రంగులు సంతోషాన్ని కలిగించేవి. ఆమె కంటికి అవి మనోహరముగా ఉండేవి. ప్రకృతిలోని రంగులను వాటి నీలను ఆమె జాగ్రత్తగా పరిశీలించేది. కొంతసేపు కళ్ళు మూసుకొని, మనస్సులో ప్రతిబింబమును చిత్రాన్ని చిత్రించేది.

న్యూయార్కు పట్టణములో ఆమె 'డాక్టర్' పట్టము నిచ్చింది. 1951 లో మూర్ ఇన్ స్టిట్యూట్ వారు లలితకళలలో 'డాక్టర్' పట్ట ప్రదానము చేశారు.

రేడియో కార్యక్రమములో మొదటిసారి పాల్గొన్నప్పుడు ఆమెను ఇంటర్వ్యూ చేసి నది జేన్ హార్లే (Gene Horley) "మీ కంటుపంటి చిత్రాలు యిష్టము?" అని ఆయన ప్రశ్నించగా "నాకు చారిత్రికమయిన దృశ్యాలనూ మనోహరమైన దృశ్యాలను చిత్రించాలని అభిలాష. ఈ నాలకంటే, నా జాపకాల ననుసరించే నా చిత్రలేఖనము ఉంటుంది" అని ఆమె సమాధానమిచ్చింది. "మీ చిత్రాలు ప్రసిద్ధి కెక్కినప్పుడు—ముఖ్యముగా క్రిస్టన్ కార్టల్ మీద మీ చిత్రాలు అచ్చయినప్పుడు మీ రేమని భావించారు? మనసు సంతోషముతో నింపబోలేదా?" అని ప్రశ్నించితే ఆమె నవ్వి "నేను నా కీర్తిని గురించి ఎక్కువగా ఆలోచించను. ముందు ఏ చిత్రాన్ని వేయాలి అన్న ఆలోచనలతో నామనసు కొట్టుకొని పోతూ ఉంటుంది. కీర్తిపతిష్టలను గురించి ఆలోచించటానికి తగిన విరామము వుండదు" అన్నది.

న్యూయార్కు పట్టణానికి 200 మైళ్ళ దూరాన ఈగల్ టెక్సాస్ లోవున్న ఆమె ఇంటికి వెళ్లి దర్శించే ప్రతి జర్నలిస్టూ 'ఇంత వయసులోకూడా ఉత్సాహముతో ఉల్లాసకరముగా ఎట్లా ఉండగలుగుతున్నారని ప్రశ్నిస్తూ ఉంటారట. 'నాకు ముందు చూపే గాని వెనుక చూపులేదు. కనుకనే ఉత్సాహముతో ధైర్యముతో పురోగమించగలుగుతున్నాను' అని సమాధానమిస్తూ ఉంటుందట.

ఈమె పేరు ప్రఖ్యాతులు విని అమెరికా అధ్యక్షుడైన ట్రూమను ఆమెకు బహుమాన ప్రదానము చేశాడు. ఆయనసతి ఆమెను తమయింటికి తేనీటివిందుకు ఆహ్వానించింది. ఆవిందు జరుగుతూ ఉండగా పెద్ద గాలివాన వచ్చింది. మేరిమోజెస్ వృద్ధురాలు కనుక మేఘగర్జనలకు భయపడుతుండేమోనని ట్రూమను ఆమెకు ధైర్యముగలిపే సంభాషణ మొదలు పెట్టాడు. 'కొని ఆయన మాట్లాడుతూఉంటే ఆమెకు తన కుమారునితో మాట్లాడుతున్నట్లుగా లోచింది. ఆయనను పియానో వాయిదవలసిందిగా కోరింది. ఆయన సంతోషముతో వాయిదవటము మొదలు పెట్టాడు. విందు జరిగిననాడు గాలివానసమయములో వీరిద్దరూ ఈ విధముగా తల్లికొడుకులవలె కాలక్షేపము చేశారు.

ఆమెకు 90 సంవత్సరాల వయసున 1950 లో 'గ్రాండ్ మామోజెస్' (Grandma Moses) అను అద్భుత చిత్రము తయారుచేయబడినది. 1949 లో రిస్పెక్టేబుల్ కళాకాల 'డాక్టర్' పట్టము నిచ్చింది. 1951 లో మూర్ ఇన్ స్టిట్యూట్ వారు లలితకళలలో 'డాక్టర్' పట్ట ప్రదానము చేశారు.

స్టన్ డెక్స్
గడ్డ, దురదలు, పుండ్లు మొ...
చర్మవ్యాధులకు విశ్వాసనము
ప్రీవెంటివ్ క్రెమిక్స్ & డ్రగ్స్
అమెరికా. మద్రాసు-30.

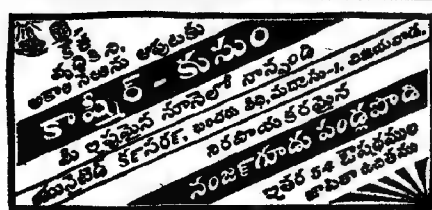
నిరాడంబరముగా ఉన్న ఆ గృహములో, చిత్రరచనకై ప్రత్యేకముగా ఒక గది నిర్మింప బడ్డది కాని ఆమె దానిని ఎక్కువగా ఉపయోగించదు. బాల్యదశలో మేనల్లి బహుశరించిన ఆ చిన్న బల్లమీదనే చిత్రరచనలు సాగిస్తూ ఉంటుంది. ఆ బల్లముందర మాడుమూలగా కూర్చుంటేగాని ఆమెకు చిత్రరచనా ధోరణి కలుగదట.

ఆమె 95 సంవత్సరాల ముదుసలి అయినప్పటికీ 70 సంవత్సరాల వయసు గలదిగా కనబడుతుందట. ముఖముమీద ముడతలు ఎక్కువ కనబడవు. దేహము కురచగా ఉన్నప్పటికీ మృదుముగా తీర్చిదిద్దినట్లున్న ఆమె విగ్రహము ఇంకా కోమలముగా ఆకర్షణీయముగా కనబడుతుందట. దనుత్కారముగా పోష్యసంభాషణలుచేస్తూ అందరినీ నవ్విస్తూ ఉంటుందట. “చిత్రరచన గాకు అభిమాన విషయము. ఉబుసుబాని కాలక్షేపముగా పైకి కనబడినా, జీవితములో లోపించిన ఆనందాన్ని సంతోషాన్ని ఉత్సాహాన్ని వాకు కలిగిస్తున్నది. కనుక నేనాకు చిత్రరచన మరింత ఆభిమానమైనది” అని ఆమె తనను చూసి విస్మయ పడిన వారికి సమాధానమిస్తూ ఉంటుందట.

‘ఈమె చిత్రరచనలో పురాతనభావాలు ఉట్టిపడుతూఉంటాయి. ఆమెరికా వానపద జీవితాలకు ఈమె చిత్రాలు ప్రతిబింబాలని పిస్తాయి. రచనావిధానములో కూడా ప్రాచీనత కనబడుతుంది’ అని ఆమె చిత్రాలను చూడగానే స్ఫురిస్తుంది కాని ఆ కారణాల వల్లనే ఆ చిత్రాలకు ఘనత వచ్చిందని ప్రముఖుల అభిప్రాయము. కనుకనే విశ్వనాథనముగా కనబడతాయని అందరి నిర్ణయము.

అంతగా విద్యావంతురాలుకాని 95 సంవత్సరాల మేరీ మోజెన్ తన 77 వ ఏటి నుంచీ కృషిచేసి నేటి చిత్రకారులలో నేటి అని ఎక్కువ అనిపించుకోగలిగింది?

‘జీవితములో సాధించవలసిన అంశాలు చాలా ఉన్నాయి. తనకు ఉత్పలభివ్యక్తు ముందు ఉన్నది - ఇంకా కాలము మించిపోతేదు - యావనదశ జీవితములో ఒక భాగము మాత్రమే నన్ను భావముతో ఆమె పురోగమించగలిగినదని స్పష్టమవుతున్నది.

అంధ్ర - వాతపత్రిక

మదాం సన్యత్ సేన్

ఈ కెల 16 వ తేదీన మైనానుండి కొత్త అరిధి ఒకరు భారతదేశం వచ్చారు. ఈ అరిధి పేరు నూంగ్-చింగ్-లింగ్. ఈమె మైనా విప్లవమూలపురుషుల్లో ఒకరైన డా॥ సన్యత్ సేన్ భార్య. భారతదేశంవల్ల మైనా స్నేహాన్ని, మహృద్భావాన్ని తెల్లడించడానికి ఈమె మనదేశం వచ్చింది. రెండు మాడు భారాలపాటు ఈమె మనదేశంలో పర్యటిస్తుంది.

ఆమెరికాలో విద్య నభ్యసించిన ఈమె డా॥ సన్యత్ సేన్ వద్ద కార్యదర్శినిగా పని చేసింది. 1915 లో ఇరువురూ వివాహం చేసుకున్నారు. 1921 లో డా॥ సన్యత్ సేన్ కి దళాధిపతులు కొండవ చుక్క చేయడానికి ప్రయత్నించిన తరుణంలో ఆమె ధైర్యంగా పనిచేసి మైఖిం, కమ్మగమ్మి, భర్తను కాంటన్ నగరంనుండి తప్పించింది. 1925 లో భర్త చనిపోయినప్పటినుండి

ఆమె మైనా ప్రజా విక్షోభానికి ప్రముఖపాత్ర వహించింది.

1949 లో ఈమె నవమైనా రిపబ్లికన్ ఉపాధ్యక్షురాలుగా ఎన్నిక అయింది. 1950 లో ఆమె ప్రపంచకాంతి మండలిలో సభ్యురాలై స్థానిక కాంతి బహుమానం పొందింది. 1954 లో మైనా ప్రజా ప్రతినిధుల సభకు ఎన్నుకోబడింది. ఈ సభ తాలూకు స్థాయి సంఘానికి ఉపాధ్యక్షురాలుగా కూడా ఎన్నుకోబడింది.

మైనా ప్రజావిప్లవానికి దోహదంచేస్తూ ఈమె ముఖ్యమైన సిద్ధాంతాలను, మూలాలను అనేకం ప్రతిపాదించింది. సిద్ధాంత విషయకమైన ఈమె వ్యాసాలన్నీ “స్వీచల్ ఫర్ న్యూనైజా” (నవమైనా కొరకు సంఘర్షణ) అనే పుస్తకంగా ప్రచురింపబడ్డాయి.

(గతసంచిక తరువాయి)

క్రమం పోయి మంచంమీద పడింది. చాలా సేపాకే ఉండిపోయింది. రఘు ఇలా చేస్తాడని ఆమె కలలో నైనా ఉహించలేక పోయింది. ఉదారభావాలూ, సంస్కృతీ కల వ్యక్తి అనుకుంది. ఏ మగవాడైనా ఇంటే కాబోయి! అడవారితో స్నేహమనేది మగ వారికొక పై తెర కాబోయి. తనపట్ల ఎంతో గౌరవం ప్రదర్శించిన రఘుయే ఇలా చేశాడంటే మిగతావార్యులూ చెప్పేదేమిటి? ఇటువంటివారేమధ్య తాను నిరాశంక జీవితం నిడవగలదా? ఇప్పటికే తనమీద వదంతులు బయలుదేరాయి. తనమీద రఘు చేయబోయిన ప్రయత్నం సంగతికూడా తెలిస్తే ఏమన్నా ఉందా? మెరుపు వెలుతురులో తమ గుణ రేఖ చూచారేమో. వీధిలో తా మిద్దరే ఉన్నాడు. ఎవరేనా చూసిఉంటేవచ్చు. చూస్తే కాదుచిచ్చులా వ్యాపించిపోతుంది వార్త. ఇదివరకటి అనుమానాల వల్లేదా రఘు భార్య వెళ్ళిపోయింది ఇప్పుడీ సంగతి తెలిస్తే ఆమె అనుమానాలన్నీ ఋజువైనట్లే కదూ. తనదోషం లేకపోయినా తనదే వంటాడు దోషం కాని రఘు దవడు. తనవల్లే అతను వెడిపోయాడంటాడు. మళ్ళీ తననే తిట్టుకుంటుంది. తనవల్లే ఆమె సంసారాని కీ బాంలు వచ్చాయనుకుంటుంది. పోనీ తను నిక్కళ్ళంబురాలు అని చెప్పకుండుకు తమ స్నేహాన్ని కలుషితం చేయబూనినది రఘు కాని తనుకాదని చెప్పగలదా? చెప్పినా ఎవరేనా నమ్ముతారా? ఈ పరిస్థితి ఉహించుకుంటే ఆమె కేమి పోచలేదు. ముందు తన భవిష్యత్తుకూడా ఏమవుతుందో! తన మీద ఇంతకుముందున్న అపవాదే తన భవిష్యత్తుకొక ప్రమాదకర విషయంగా పరిణమించవచ్చు. కాని తనమీదనున్న వదంతిని ఋజువుపరచడానికి తగిన ఆధార మెవరూ చూపలేరుకదా అనే ధైర్యంతో తలెత్తుకొని తిరిగింది. ఇప్పుడీనాటి సంఘటనల ముందు తనకు వివాహమే జరగకుండా పోతుండేమో. వివాహం కాకపోయినా ఫర

వారదని తాననుకోవడంలేనే - బ్రహ్మచారి జీవా జీవితం గడపాలని ఏ మాత్రమూ కోరడంలేదే. తాను తన ఆశయాలూ, అభిలాషలూ నిలుపుకోవాలనుకుందికాని తనకు వివాహం కావాలనీ, భర్త అనురాగం పొందాలనీ, తీయని కలలు కంటూనే. ఇప్పుడేది అపాధ్యం గా కనిపిస్తోంది. కల కల నీ ఉండేపోయేటట్లుంది. తన దురదృష్టం కాకపోతే తానావ్వంలా రఘు నిలబడ చెట్టుక్రిందకే పోవాలా? రఘు ఉన్నాడని తెలిస్తే అటు పోకపోను. మహిళా సంఘంలో మీటింగు అంటే పని కట్టుకొని పోయింది. రఘు చేతుల్లో పసింది! ఈ మనోవేదనతో కుమిలిపోతూ ఆరాత్రి అన్నం వండుకోనే లేదు. అలాగే పడుకుంది. బయట చినుకు బాగా తిగిపోయింది. వీధి దీపాలు కూడా తిరిగివెరిగాయి. ఇంటిఆవిడ కమల వచ్చిందో లేదో చూడమని ఒకమారు వచ్చింది. కమల పడుకోవడం చూచి “ఏమిటమ్మా అలా ఉన్నావు? జ్వర మేమైనా వచ్చిందా యేమిటి?” అని అడిగింది. కమల వెళ్ళి తలుపుతీసి “జ్వరంలేదండీ, ఊరికే తల నొప్పిగావుంటే పడుకున్నానండీ” అంది. “అదేమిటమ్మా కాస్త మండినా రాసుకోక పోయావు” అంటూ హడావుడిగాపోయి ఆపుతాంజనం తెచ్చి కమల వద్దంటున్నా ఆమె మొగానికి రుద్దింది. “ఎల్లాగోల్లా లేచి కొంచెం ఎంగిలిపడమ్మా. వంట చేసుకున్నావారేదా? లేకపోతే మాయింట్లో అన్నం తెచ్చిపెట్టాను, తిందువుగాని” అని ఆవిడ అడుగుతూంటే కమల “నా కాకలి బొత్తిగా లేదండీ. అందువల్ల వంట చేసుకోలేను. మీరేమీ కంగారు పడకండి. ప్రార్థనకు మమూలగానే ఉంటాను” అని అవిడను పంపివేసి, తలుపు గడియవేసి వచ్చి పడుకుంది. మళ్ళీ కొంతసేపటికి తలుపు చప్పుడైంది. కమలకు విసుగుపుట్టింది. ఈ యింటావిడకొండుకు తనకోడల? ఈ పెద్ద కాలపు చాదస్తపుమనుషు లిలాగే ఉంటారనుకొని కాస్తేపు పలకకుండాఉంటే అనితే

తిరిగిపోతుందని పక్కమీదనుంచి కదలలేను. కాని తలుపుకొట్టడం యెక్కువైంది. “కమలా! అని లేక వినిపించింది. ఆ లేకకు కమల అదరిపడి లేచింది. ఎవరూఅన్నయ్యో! తనమొగం చూడవన్న అన్నయ్య ఇక్కడికి కలవచ్చాడు? కమల ఒక్క వురుగునో పోయి తలుపుతీసింది. అన్నయ్యో! “అమ్మాయి అప్పుడే పడుకున్నావా, యెంత సేపటికీ తలుపు తీశావుకాదు. కులానాగా వుంటున్నావా? ఇందాక నే వద్దును. దిక్కుచూరిన వ్వం ఆపివేసింది. వర్గం వెలిసిన తరువాత రిక్త చేయించుకొని వచ్చాను” అంటూ ఏమీ విగోధం లేనట్లే చేయి వుట్టిపడేటట్లే మాట్లాడుతూ గోపాలం లోపలికి వచ్చాడు. “ఇప్పుడే నిద్రపట్టిందన్నయ్యా, అంగుళిని వంటనే లేక వినిపించుకోలేను” అంది కమల ఒకవైపు తనమొగం చూడకన్న అన్నయ్య వచ్చాడన్న సంతోషం పొందుతూండగా, ఒకవైపు ఎంగుకువచ్చాడా అన్న సందేహం పీడిస్తూండగా “నిసంచీ యిక్కడ పెట్టకో అన్నయ్యా, ఇప్పుడే వంటచేస్తాను” అని వంటప్రయత్నం చేయబోయింది కమల. “నీవన్నంతిన్నావా, అమ్మా” అని అడిగాడు గోపాలం. “తిన్నావన్నయ్యా” అంది కమల నిజం చెప్పి అతని ప్రశ్న తెగుకోవడం ఇష్టం లేక. “నాకొక్క తెకేకాదూ, వండుకు తిన్నాను. పది నిమిషాలలో వంటచేస్తావన్నయ్యా” అంది. “ఎంగుకులే పోనీ, ఇంత రాత్రివేళ మళ్ళీ వంట ప్రయత్నం చేయడం. కాస్త మజ్జిగవుంటే ఇయ్యి, రాగి పడుకుంటాను” అన్నాడు గోపాలం. “అలా పిలులేద”ని చెప్పి కమల త్వరగా వంటయింట్లోకి పోయి, వంటచేసింది. పావు గంటకు అప్పుగారికి విస్తరివేసి వడ్డించింది. గోపాలం గబగబా కాట్టూ చేతులు కడుగుకొని, సంచితానుంచి పట్టుపడక తీసుకొని కట్టుకొని వచ్చి, విస్తరివగ్గర కూర్చున్నాడు. కమల వెయ్యికోనే నిలబడింది. ఇంటావిడ మళ్ళీ అటువచ్చి కమల అన్నగారిని చూసి వెనక్కి తప్పుకోబోయింది. కమలే చెప్పింది:

“నూ అన్నయ్యనండి” అని. ఇంటారిడ కొంచెం ముందుకు వచ్చి తలుపు పక్కగా నిలబడి “చాలా సంతోషమయ్యింది, చాలా కాలానికి వచ్చారు. ఇంటి వద్ద అంతా ఖులాసాగానే ఉన్నారని తెలిసింది బాబూ” అంది. “అలా ఉన్నారండి” అని గోపాలం చెల్లెలికేసి చూశాడు ఎవరిమే అన్నట్లు. “నూ ఇంటారిడ అన్నయ్య, చాలా మంచి వారు” అని పరిచయం చేసింది కమల. ఇంటారిడ “ఈమూల మీ అమ్మాయి తిండి తిన లేదు, మీరేనా చెప్పితినిపించండి, బాబూ” అంది. “అనేమిటమ్మాయి, యిం దా కా తిన్నానని చెప్పావే? నిజమే నమకున్నాను. ఎందుకు తినలేదు? ఒంట్లో ఏమైనా బద్ధ కంగా ఉందా?” అని అడిగాడు గోపాలం అన్నం కలవడం మానివేసి. “యీ నేరే కొంచెం తలనొప్పిగావుంది. అందువల్ల తిన లేదు. నీమనస్సు బాధపెట్టడం మొదలవుతుంది అలా చెప్పాను” అంది కమల. “కాదమ్మ, తలనొప్పివస్తే అన్నం తినడానికే? తినకపోతే తేడిచేసి మరికొస్త ఎక్కువవుతుంది, రా ఇటు కూర్చో, నీకు కూడా వడ్డించుకో” అని బలవంతంచేశాడు అన్నగారు. “వద్దన్నయ్య” అంది కమల. “నువ్వు తినకపోతే నేనూ తినన”న్నాడు గోపాలం విస్తరి తీసి వేయబోతూ. కమల ఇక తప్పనిసేరై అతని పక్కనే తినకూ వడ్డించుకుంది. ఇద్దరూ భోజనం చేయసాగారు. అన్నగారి ప్రేమ చూసి పొంగిపోసాగింది చెల్లెలు. అన్నయ్య ఆనాడు ఏదో బాధమీద అని ఉంటాడా మాటలు. నిజంగా ద్వేషంమీద అనిఉండదు అనుకుంది. అన్నా చెల్లెళ్ళు ప్రక్కప్రక్కన కూర్చొని తింటూంటే ఇంటారిడకు ముచ్చటవేసి “అన్నా చెల్లెళ్ళంటే ఇలా ఉండాలి. మిమ్మల్ని చూస్తే నాకెంతో ముచ్చటగా ఉంది. మీ అమ్మాయి కమల చాలా మంచిపిల్ల బాబూ. కాస్త అదదమంటే మిడిసిపడిపోయే ఈరోజుల్లో ఇలాంటి తల్లిని చూడడం బహు అరుదండి. నాజ్వలంలో నాకేక దిక్కె బ్రతికించింది. మీ అమ్మాయి చేసిన సేవ ఎన్నడూ మరచిపోను. మీ యిద్దరినీ చూస్తూంటే నాకెంతో ఆనందంగా ఉందండి” అంది ఊరుకోలేక. గోపాలం నవ్వి ఊరుకున్నాడు. కమలకూడా సంతోషంతో ఏమీ మాట్లాడ లేకపోయింది. అన్నగారి రాక ఎందుకా అన్న సందేహం లోపల, పీకుకూనే ఉంది. కాని అతని ఆప్యాయత చూసి పొంగి పోతోంది. ఏదో ఒంటరిగా బ్రతకగలమని ఒక కోపక్షణంలో ధీమాగా అనుకున్నా, ఆ త్రియంటే పొందే ఆనందం ఎన్నటికీ కాదనలేం. ఇంటిసంగతులన్నీ అడిగింది కమల. అన్నీ వివరంగా చెప్పాడు గోపాలం.

యే వయస్సులోనైనా
యే పరిస్థితులలో
నైనా సరే.

పెప్టోడెన్ట్
“బెస్ట్”ను
నేవించి
దగ్గును
అరికట్టండి

అందరి కెమిస్టలవద్ద దొరుకును

యెలెఫా లిమిటెడ్, షాన్, రైజెస్ ప్లస్,
స్విస్ కస్టమ్ టెలిఫోన్, వీటికో
షన్ చేసే వ్యవస్థచే, భారత దేశములో
తయారుచేయువారు.

ఇన్ఫ లిమిటెడ్,
బోస్టన్ బాక్స్, నెంబర్ 1041 బోంబే

శిల్పాలు వేరువేరుగా ఎలా ఉన్నదీ, ఏమి చెప్పన్నదీ, భార్య ఎలా ఉన్నదీ అన్నీ విప్పాడు. కాని అసలు తనువచ్చిన ఉద్దేశ్యమేమిటోమాత్రం ఇంకా ముచిందలేదు. ఊహో ఏదో పనిమీదవచ్చాడో, లేక తన కోసమే వచ్చాడో! ఇది తలచుకునేసరికి ఆమె గుండె దడదడ కొట్టకొనిపోగింది. గోపాలం వి ప్రదిగగరమంచి లేచాడు. కమల లేచి కంటింటో అంతా సర్దుకొని వచ్చింది. అన్నగారికి పక్కపరచింది. తను నేలమీద చాప పరచుకుంది. గోపాలం పక్కమీదకు వాలుతూ మళ్ళీ లేచి "అన్నట్లు అమ్మాయి నీకు చెప్పడం మరచాను. నీ స్నేహితుగా అంటేనే నాగమణి - "

సిరోలిన్

మీ దగ్గుకి

కారణము

నిర్మూలము చేస్తుంది

— మీ దగ్గుటను

ఆపుది

మాత్రమే కాదు

సిరోలిన్ మీకు దగ్గును కరిగించే ఆహాయకరమైన రోగ క్రమంను నిర్మూలిస్తుంది

దగ్గుకు నిరసాయ మైన కుటుంబ వైషమము

VT-1276

"ఊ - నాగమణి ఏమిటి?" అంది కమల తొందరగా.

"ఆ నాగమణి పాపం చనిపోయిందమ్మా" అన్నాడు గోపాలం మెల్లగా.

కమల అలాగే చాపమీద కూలబడి పోయింది. కొంత సేపుమాట్లాడలేకపోయింది. "ఏమిటో నాగమణి చనిపోయిందా?" అని తిరిగి ప్రశ్నించింది. "ఎప్పుడు చనిపోయిందన్నయ్యా? ఏం వచ్చింది?" అంది గొంతుక పెకలించుకొని.

"ఏమిటవచ్చిందమ్మా. ఒంటిమీద కిరస నాయిలుపోసుకొని అంటించుకొని వచ్చి పోయింది."

కమల ఆ పాదమ ప్రకమూ కంపించి పోయింది. నాగమణి కిరసనాయిలు మంటలలో కాలిపోతున్నట్లు కళ్ళముందు కనిపించసాగింది. కమల కళ్ళనుంచి కన్నీరు ధారకట్టింది. గోపాలమే కొంతసేపాగి మెల్లగా చెప్పాడు: "ఆ పిల్లకు పెళ్ళి కాలేదుకదా? చదువు బాగా రాలేదు. అన్ని పాఠ్యల్లోనూ తప్పిందటకదా. ఇటు ఇంట్లో గడవటమే కష్టంగా ఉంది. తల్లి తండ్రి బెంగ పెట్టే వుంటారు. ఎదిగిన ఆడ పిల్లను ఇంట్లో పెట్టుకు వున్నందుకు ఇరుగు పొరుగులంతా మాటలనడం మొదలు పెట్టారు. పాపం ఏమీ ఎరగని ఆ అమ్మాయి మీద ఎవళ్ళో చెడవలు ఏవో పుట్టించారు కూడాను. దానాదీనా ఆ అమ్మాయికి అభిమానం వచ్చిందికాబోలు. ఒకరోజు ఇంట్లో ఎవరూ లేనిసమయంచూసుకొని బట్టలనిండా కిరసనాయిలు పోసుకొని అంటించుకుంది - అంత గుండె నిబ్బరం ఎలా వచ్చిందో కాని. తల్లిదండ్రులూ, అన్నగార్లూ ఇంటికి వచ్చేసరికి అంతా అయిపోనేలయిపోయింది. తల్లి తండ్రి కంటికి మంటికిగా ఏడుస్తున్నారు."

కమల నోట మాట పెగలడంలేదు. గోపాలం ముందమీదకు ఒదిగి "ఈ లోకంలో ఇలాంటివన్నో రోజూ జరుగుతూనే ఉంటాయమ్మా. ఎన్నో ఆత్మహత్యలూ, ప్రమాదాలూ జరుగుతూనే ఉంటాయి. ఎంతమంది ఎన్ని కష్టాలు తడుతున్నారో. మనకు కష్టాలు వచ్చినప్పుడు మన మనుకుంటాం భగవంతుడు మనకేక అన్యాయం చేశాడని. కాని ప్రతివాడికీ ఏవో బాధలూ కష్టాలూ ఉంటూనే ఉంటాయమ్మా. కొందరివంతు కేవలం కష్టాలే ఉంటాయమ్మా. వారెంత మంచిగా ఉన్నా వారి నదృష్టం చేరదమ్మా. అయినా ఏరాళ్ళ చెందికూడదు. ఎన్నికష్టాలు వచ్చినా సహిస్తూ ముందుకు పోవలసిందే. లోకం మనకేమీ ఈయకపోయినా లోకానికే మనం కొంతిచ్చి సంతోషపడాలి."

అంటూ ప్రతి భారతీయుడికీ కులభమే సమాజమైనదీ అయిన వేదాంత భోరణ్లో కొంతసేపు ప్రసంగించి మెల్లగా కన్ను మూకాడు గోపాలం.

కాని కమలకు నిద్ర రాలేదు; కిరస నాయిల్ మంటలలో కాలిపోతున్న నాగమణి కళ్ళముందాడ సాగింది. నాగమణి ఎవరినీ పల్లెత్తుమాట అనేదికాదు. ఎవరెంతో గలి చేసినా పడి ఉరుకునేది. ఆమెను చూసి జాలిపడనివా రుండేవారుకాదు. పెళ్ళి సమస్య ఆమెకూ ఆమె తల్లి దండ్రులకూ కూడా భయంకరరూపం దాల్చింది. నాగమణి నల్లగా ఉండేది. అందువల్ల నంబం ధాలు ఎక్కలేదు. ఎందరో వచ్చి చూసేవారు. పెనిలితిచి చక్కా పోయేవారు. నాగమణి అనాకారి ఎంతమాత్రం కాదు. పరికించి చూస్తే ఆమె మొగంలో ఒక తీరు ఉందనీ, కళ్ళలో ఒక వెలుగు ఉందనీ, శరీరంలో ఒక సౌష్ఠవం ఉందనీ, అన్నిటికన్నా హృదయంలోకి దిగిచూస్తే అంత లేని అమృతసరస్సు ఉందనీ, ఎవరికైనా తెలియజస్తుంది. కాని చిన్న కథలూ, ఏకాంకిలూ, ఖండి కావ్యాలూ దాటి సాహిత్యమంటే అంతగా శ్రద్ధలేని ఈ రోజుల్లో, ఆ చిన్న కథలేనా చదివడానికీ ఓపికా తీరికా లేని ఈ రోజుల్లో పైపై మెరుగులే ఎవరైనా చూడ గలుగుతారు కాని నల్లని మొగంలో తీరు కనిపెట్టేందుకూ, హృదయంలోని అమృతం తిరిచి చూసేందుకూ ఎవరి కోరిక ఉంటుంది? నాగమణి పెన్సిలూరమవుతూనే వచ్చింది. చదువులు చూసేనా ఇష్టపడతారోమోసని అందులో ప్రవేశ పెట్టాడు తండ్రి. అదీ ఫలించలేదు. చదువు సాగలేదు. చివరికి అగ్నే కంఠ్య మునుకుంది. నాగమణినిగురించి ఆలోచనలలో అంతకుముందు రఘు చేసిన ప్రయత్నం సంగతి కూడా మరచిపోయింది. తెల్లవారు జామున నిద్ర పట్టింది. మరొక గంటకు లేచి పోయింది. అప్పటికే గోపాలం లేచి కాల కృత్యాల తీర్చుకొని స్నానం చేసి కూర్చున్నాడు. కమలకు మళ్ళీ జ్ఞాపకం వచ్చింది రాత్రి సంఘటన. అన్నయ్యకు తెలిస్తే! కమలకి అన్నగారి కళ్ళలోకి చూడడానికి ధైర్యం చాలలేదు. అన్నయ్య దీనికి వచ్చినట్లు? ఇంతవరకూ చెప్పలేదు అని సందేహిస్తూనే త్వరగా స్నానం చేసివచ్చి కొంచెం ఉప్పా కాఫీ తయారు చేసి అన్నగారిని పిలిచింది. అన్నగారు వచ్చి కూర్చున్నాడు. ఉప్పా చూసి అతని ప్రాణంలేచి వచ్చినట్లయింది. ఆటలో లింటున్నాడు. లింటూ చెల్లెలికేసి ఒకసారి చూసి మళ్ళీ తన నేటుకేసి చూస్తూ అన్నాడు: "అమ్మయ్యా, నేను వచ్చిందెందుకో నీకు తెలిస్తే ఉంటుంది కదూ." కమలకు మళ్ళీ గుండె

మేస్తారు ఓ అబ్బాయిని నుంచోమని ఒక ప్రశ్న అడిగాడు: “నేనీ రోజున స్థూలుకు వస్తుండగా ఒకడు ఒకగాడిదను బాదుతూండడం చూశాను. నేను అడ్డవడి గాడిదను వినిపించాను. దీన్ని ఏమంటారో చెప్పు.”

కుర్రాడు సందేహిస్తూ వమాధానముచ్చాడు: “తోటి వారిపై జాలి కలిగియుండుట అందురు.”

వెగంగా కొట్టుకోసాగింది. తాను భయపడ్డనే నిజమయ్యేట్లుంది. అయినా వ్యర్థాశ్రయ “తెలియదన్నయ్యో” అంది. “నీ పెళ్ళి విషయమే మాట్లాడడానికి వచ్చావన్నా” అని కొంతసేపాగి మళ్ళీ అన్నాడు: “నీకు వెంటనే కోపం వస్తుంది. కానీ నిన్ను బలవంతం చేయడానికి గానీ, దెబరించడానికి గానీ రాలేదమ్మా నేను. ఆనాడు నిన్ను ఇంటోనుంచి పంపివేసినందుకే తరువాత ఎంతగానో బాధపడ్డాను. అంతకు ముందే నన్ను దైనా నిన్ను మాటలన్నానా? అటువంటిది ఆనాడు చిరాకుతో నిన్ను కోపపడ్డావన్నా. అమ్మా నాన్నా నిన్ను నా చేతిలో విడిచి పెట్టి వెళ్ళారు. తమ్ముడివైనా చెల్లెలివైనా నీ వొకతే నాకు. అలాంటి నిన్ను ఇంట్లో నుంచి తరిమివేసానంటే అమ్మా వాన్నా వాళ్ళకి అపచారం చేసినట్లుని దుఃఖించానమ్మా. అందుకే మళ్ళీ ఒకమారు వచ్చి చూసి మెల్లగా చెప్పి వెళ్ళామని వచ్చాను. నేన్నీ మీ బలవంతం చేయను. నీవు కొదన్నా కోపగించుకోను. నీ భావాలు నే నిప్పు డర్థం చేసుకోగలవన్నా. కనేకమైన కోరికలుంటాయి. అవి తీర్చడానికి నాకు ఎంతో ఇష్టమేనమ్మా. నా ఒక్కగానొక్క చెల్లెలికే చక్కని వరుడు లభించాలనీ, ఇద్దరూ సుఖంగా ఉండాలనీ నాకు ఎంతో ఉబలాటంగానే ఉందమ్మా. కానీ ఈ రోజున కట్నాలింతగా పెరిగిపోయిన ఈ రోజున, మర్యాదలేని లెక్కలోకి తీసుకోబడని ఈ రోజుల్లో కోరికలు తీరుతాయా అమ్మా? ఆకలు ఫలిస్తాయా? అడపిల్ల మెడలో పున్న పడితే చాలుననే తలచిందాం లెందరో ఉన్నారు. అందులోనూ నా పరిస్థితి నీకు తెలియనిదా? ఏదో గుట్టుగా ఉంచుకుండా

మనుకున్నానుకాని పీకలమీదకు వచ్చిన తరువాత కూడా ఇక వాచడ మెలా సాధ్యమవుతుంది? పోనీ నా చదువేనా సరిగా సాగలేదు, ఈ వ్యాపారం ఎత్తివేసి ఏ ఉద్యోగంలోనైనా ప్రవేశిద్దామంటే, చదువుకువారికే దొరకడంలేదు ఉద్యోగాలు. నాకు దొరుకుతాయా? ఏంచేయను తల్లీ, పిల్లలూ నేనూ ముష్టితుకునే స్థితి వచ్చింది. అందుకే నిజం దాచకుండా చెబుతున్నానమ్మా! ఈ రాజారావుసంబంధమంటే నే నెంతో ఆశపడ్డాను. అంత ఆస్తిగలవాడు, నాకు కిప్పుక అసరా ఈయగలడని ఆశపడ్డాను. మీ వదిల అతనిచేత పెట్టుబడి పెట్టిందగలనంది. అందుకే పిల్లలూ నేనూ పీదిన బడనక్కలేకుండానే గౌరవంగానే బ్రతికగలుగుతామేమోనన్న ఆశ కలిగిందమ్మాయి. అతను జననత్యా లండిగిన ఏ ముసలివాడో ముక్కాడో అయితే ఎంత సహాయం చేస్తానన్నా నీలాంటి రత్నాన్ని తీసుకువెళ్ళి ఇన్వెస్టానికి ఒప్పుకోక పోయి ఉండును. కానీ నిజానికి రాజారావు పెద్ద వయస్సువాడు కాడు. పడుచువాడే. అందగాడుకూడా. నీవు చూసి చాలాకాల మయింది కాబట్టి నీకు జ్ఞాపకం ఉండదు, కానీ అతను చాలా అందగాడని అందరికీ తెలిసిందే. అతనికి దుర్వ్యసనాలున్న మాట నిజం. సరియైన ఆలనా పాలనా లేక ఆలా తయారయ్యాడు. కానీ నీవెంత తెలివైనదానివి, చదువుకున్నదానివి అతనిని పరియైన దారిలో పెట్టగలవనే విశ్వాసం నాకుందమ్మా. సరియైన భార్యఉంటే అతని దుర్వ్యసనాలు లవేపోతాయి. దుర్వ్యసనాలు పోతే అతనంతటి మంచినరుడు మరొకడు దొరకడమ్మా. అందుకే నీవు తప్పక అతన్ని ఉంచుకుంచి నైకి లాగగలవనే నాకు నమ్మక ముంది. కాబట్టి అతని సంబంధంగురించి నీ కింతగా చెప్పకున్నావన్నా. ఇందులో నా స్వార్థం నేను చూసుకుంటున్నాను. నిజమే అమ్మాయి. దాచవలసిన పనిలేదు. నీవు నీ స్వార్థమూ చూసుకోవచ్చు. కానీ అన్నీ ఆలోచించి నీవు అతన్ని మమ్మర్నీ కూడా ఉద్ధరిస్తావనే ఆశతోనే ఇంతదూరం వచ్చావన్నా. ఏమంటావు?” అన్నాడు.

కమల అలానే నిలబడి పోయింది. మనస్సులో అనేక ఆలోచనలు అల్లకల్లాలుగా లేచాయి. మళ్ళీ అడిగాడు గోపాలం. కమల తిరస్కరించలేదు. “నన్ను ఆలోచించుకో నీయి, అన్నయ్యా” అంది. ఆలోచించుకో, అమ్మా. జాగ్రత్తగా మెల్లగానే ఆలోచించి చెప్పు. దీనిమీద నీకేం బలవంతం లేదని చెప్పుకున్నాను కదూ. నీవు చేసుకోవన్నా కోపగించి వెళ్ళిపోను. ఉన్న ఒక్క చెల్లెలి నీ వదలుకోలేను. మెల్లగానే ఆలోచించు

అమ్మాయి. నేను చేసిన దానికి కృతజ్ఞతగా ఈ సంబంధానికి ఒప్పుకోమని కూడా అనవచ్చు. నిన్ను ఇంతవరకు పెంచి చదివించానంటే నా గొప్పేమీలేదు. అది నా విధి మాత్రమే. చేత నెసంతవరకూ నెరవేర్చాను. నీ బ్రతుకు నీవు బ్రతుకుతున్నప్పుడు నిన్ను తిడి చేయడానికి నాకేమీ అధికారం లేదు కూడా. అన్నగా అన్ని పరిస్థితులూ నీ ముందు పెట్టున్నాను. నీవు అతన్ని పూర్తిగా మార్చ గలుగుతావనే నాకు పూర్తి నమ్మకముంది. ఆలోచించి చెప్పుమ్మా” అని లేచి చేయి కడుగుకొని “సరే అమ్మాయి నేను బెజవాడ వచ్చి చాలా కాల మయింది కాబట్టి ఒకసారి ఊర్లోకి వెళ్ళి వస్తాను. నీవు నా కోసం కనిపెట్టుకు కూర్చోవద్దు. తాళించే ఇంటావిడికిచ్చి వెళ్ళు. నేను తరువాత వచ్చి పెట్టుకుంటాను” అన్నాడు. చొక్కా తోడుగుకొని ఖండువా వేసుకొని సంచీ తీసుకున్నాడు. “మరి బజారులోకి వెళ్లిరానా?” అన్నాడు. వెళ్ళి రమ్మంది కమల. గోపాలం నిలబడి చొక్కా బుజంమీద నున్న చిరుగు ఖండు వా మెడత క్రింద కప్పి వేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. కానీ ఖండువా మెడతలో నే చిరుగుంది. గెండు చిరుగులూ కనబడకుండా చేయాలని తంటాలు పడుతున్నాడు. కమల చూసింది. “ఇంకో చొక్కా తోడుగు కొని వెళ్ళరాదా, అన్నయ్యా” అంది. “అదీ ఇలాగే ఉండవచ్చు, ఇంతకన్న చిరుగులు కూడాను” అన్నాడు. “అయితే ఒక్క నిమిషం ఉండన్నయ్యా” అని లోపలికి వచ్చి, నూదీదారం తీసుకువచ్చి చొక్కా, ఖండువాలు జాగ్రత్తగా కట్టి యిచ్చింది. అవి వేసుకొని “వెళ్ళవస్తానమ్మా” అంటూ మెల్లగా నడచివెళ్ళున్నాడు. రికావాడొకడతనిదగ్గరకు వచ్చి “అయ్యా, రికా వాలా? అని అడిగాడు. అక్కణ్ణి దని చెప్పి నడక నే వెళ్ళిపోయాడు గోపాలం. చొక్కా కుట్టుతున్నప్పుడు కమల అతని చెప్పలకేసి చూసింది. చెప్పలుకూడా అరిగి పోయి ఉన్నాయి. పంప ఉల్లిపారలా ఉంది. అన్నగారి మొగం కూడా గమనించింది. లోతుకుపోయిన కళ్ళు, సొల్ల దశదలూ, బయటపడ్డ బొమికలూ చూస్తే భయం

నారసింహ లేహ్యము

బంగారుతో చేసినది. మహామ విశ్వాక, విస్ఫుట్ర మొదలగువాటి హరించిబంతుసుర క్షుద్ధివికలిగించును. 20కు. డబ్బి రూ.4. పోస్టే అలె. పి.సి.పి.అండ్ కో, “అయ్యేదనమాణం” పెరిడేపి, నెల్లూరుజిల్లా.

వేస్తోంది. అన్నయ్య ఎంత చిక్కిపోయాడు! దూరంగా మెల్లగా అడుగులు వేసుకుంటూ వెళ్తున్న అన్నగారికేనే చూస్తూ కొంతసేపు నిలబడింది కమల. ఒకనొకప్పుడు అన్నయ్య ఎంతపుష్టిగా, ఎంత బాగుండేవాడు. వాన్న బ్రతికివున్నప్పుడు ఎంత సరదాగా ఉండే వాడు. నాటకాలలో వేషాలుకూడా వేసే వాడు. అందులోనూ ప్రేమ పాత్రలు వేసి ఎంతో మెప్పించేవాడు. అటువంటి అన్నయ్య ఇలా అయిపోయాడు! ఇతను ఒకనొకప్పుడు చంద్రమతి, దమయంతి, సావిత్రి వేషాలు వేశాడంటే ఇప్పుడెవరు నమ్ముతారు? ఈ మొగమేమిటి ఆ పాత్రలు వేయడమేమిటి అనుకుంటారు. కాలమూ,

పరిస్థితులూ ఎంతమాన్యు తీసుకువస్తాయి! అన్నగారి చినిగిపోయిన చొక్కా, ఖండువా, అరిగిపోయిన చెప్పులు, చప్పీ దవ్వలు, లోతుకళ్ళు, ఉపాహూసి ప్రాణం లేచినచ్చినట్లయిన అతనిమాటూ జ్ఞాపకం చేసుకునేసరికి కమలహృదయం అన్నగారంటే విపరీతమైన జాలీ, ప్రేమతో నిండిపోయింది. పాపం, అన్నయ్య నిజంగా ఎంత బాధపడుతున్నాడో. అన్నయ్య కోసం తానీత్యాగించేయాలా?

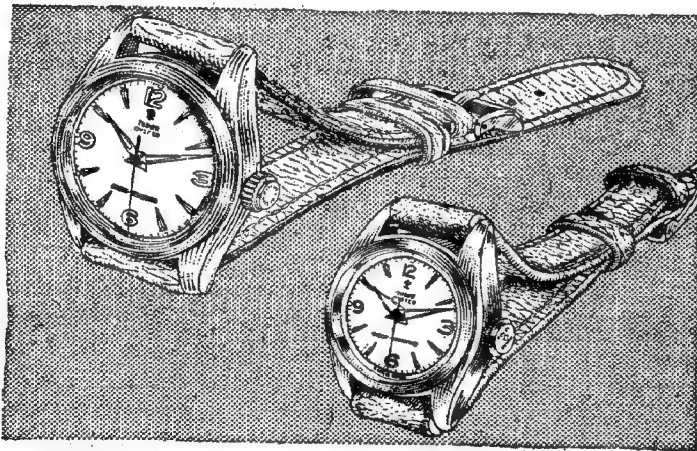
వెంటనే ఆమెకు రఘుచేసిన పని జ్ఞాపకం వచ్చింది. రఘు ఎంతో నమ్మకంగా మెలగించినట్లే పనికి పూనుకున్నాడు. అతనే ఇలాంటిపని చేస్తే మిగిలినవారిస్వభావాలూ

“మీ రచనలు ఈమధ్య మరీ చప్పగా ఉంటున్నాయండీ. ఇంకా వేడివేడిగా రాయాలి మీరు” అని ఒకాయన కథలు రాసే స్నేహితుడితో అన్నాడు.

“ఏం చేస్తే బావుంటుందో మీరే చెప్పండి” అన్నాడు కథకుడు కొంచెం హేళనగా.

“కుంపట్లో పడెయ్యడం ఒకటే మార్గమనుకుంటాను” అని గంభీరంగా నలహాయిచ్చాడు ఆ మిత్రుడు.

రెండూ వాటర్ పూప్ వాచీలు— మరియు అవి రోలెక్స్ తయారే

మగవారికి బాగుండేది ట్యూడర్. దాని వాటర్ పూప్ కేసు రోమన్స్ అతి ఖచ్చితముగ నడచే 17 జూయలుల యంత్రమును దుమ్ము, మలినము మరియు నీటినుండి మరక్షితముగా మంచును. బయట పనిగల ఆడవారికి ట్యూడర్ ఆయిస్టర్ మేము నిపాద్యు చేస్తాము. ఇది సంవత్సరములకరిది పనిచేయును. మా వర్తనున్న అన్ని రకముల ట్యూడర్ వాచీలు వచ్చి చూడండి. రాలేకపోతే మీకు ఉచితముగ క్యాటలాగు పంపుటకు పంకోషిస్తాము.

ట్యూడర్
వాచీలు
జేసేవా. స్విట్జర్లాండ్ లో
తయారైనవి

రషీయా ఇండియాలో ఏకైక డిస్ట్రిబ్యూటరు:
మెస్సర్స్ పి. ఆర్. అండ్ సన్స్ లిమిటెడ్.

మోంట్ రోడ్, మద్రాసు

R 735

ఉంటాయో. అలాంటివారిమధ్య తాను తన గౌరవం, వ్యవసాయం నిలబెట్టుకోగలరా? తనకు వచ్చినవ్యక్తితో వివాహమువుతుందా? వివాహం కాకుండా తానుండిపోవలసిందేనా? వెంటనే మళ్ళీ వాగమణి జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆమె జీవితంలో ఆనందం పొందలేకపోయింది. నిరాశ కావాలి అయిపోయింది. ఆమె తన జీవితంకూడా చిరికిపోయిన స్వప్నంలా అయిపోతుందేమో. ఆకలు ఫణించే అద్భుతం తనకు లేదేమో. తనకు లేకపోతే లేకపోనీ ఇతిగతేనా తన వల్ల గుఱుం పొందేటట్లుచేసే తన జీవితం కొంతవరకూ సఫలమయ్యినట్లేకదా? రాజారావును పెళ్ళాడవలసిందేనా. రాజారావు మాట తలచుకునేసరికి ఆమెకు మళ్ళీ గుండె దిడ వస్తోంది. కాని అన్నగారు చెప్పినట్లు అతను అందగాడేనేమో. తానతనిని చిన్నతనంలో చూసింది. అప్పటి కతని మొండి భార్య బ్రతికే ఉంది. అప్పటికే అతనిని గురించి అందరూ చెప్పుకుంటూఉండడం వల్ల అతనింటే ఒక భయమేర్పడి అతన్ని సరిగా చూడనేలేకపోయింది. అతను అందగాడేలే కాక మృత్యు భయమో! అతన్ని తాను మార్చగలదా? అన్నయ్య మార్చగల వంటున్నాడు. తనంతి చదువుకున్నది మార్చలేదా? ఏమో మార్చగలదేమో! ఏమో మార్చలేదేమో! తేలిసి ఉంటే ఒకరు చెప్పినది విననివాళ్ళ నెడలైనా మార్చగలరా? అటువంటివాడేమో ఈ రాజారావు. మార్చలేకపోతే! మార్చితే—తన జీవితం, అందరి జీవితం గుఱుమయం కావచ్చు. ఈ పాచిక వేయవలసిందేమో? మళ్ళీ కిరవ

పిచ్చానుపత్రాని సరదాగా
చూట్టానికి వచ్చిన ఒకావిడ
అక్కడ ఒక స్త్రీని చూసి
ఆస్పత్రి అధికారిని అడిగింది:
“ఆ మనిషిని అలా నేర్వచ్చుగా
వదిలేశారే? చూడండి.
నన్ను ఎలా గుడ్లు రిమి
చూస్తోందో?”

“ఏం చెయ్యమంటారు?
నిన్నహాయిష్టే”

“ఏం, మీరు అదుపులో
పెట్టలేరా? ఇక్కడి మని
షేగా?”

“ఆవిడ ఇక్కడి మనిషీ
కాదు, అదుపులోనూ పెట్ట
లేను. ఆమె నా భార్యలేండి.”

నాయిలు నుంటలలో నాగమణి, చిరిగిన
నొక్కతో, చిక్కిన మొగంతో అన్న
గాధ, అన్నగారి పిల్లలూ, రఘు, కుపా
నులో అరిచి చేతులూ అన్న కళ్ళనుండు
దృశ్యం తరువాత దృశ్యంగా కదలి పోతు
న్నాయి. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒకటి రెండు
దృశ్యాలు కలిసిపోతున్నాయి. దృశ్యాలన్నీ
ఒక్కమారు పరుగిడుతున్నాయి కనులకేమీ
పాలుపోవడంలేదు. ఆ పై న లో చిమ్మ
కున్న పడవలా అయిందామె మనస్సు.
అలాగే భోజనంచేసి అఫీసుకు వెళ్ళింది.

రఘు స్నానంకేసి చూసింది. రఘు లేచు.
తను చేసిన పనికి సిగ్గుపల్లి ఆచేళి రాలేక
పోయి ఉంటాడనుకుంది. కమలకు అఫీ
సులో వాళ్ళు తనను గురించే చెప్పకుంటున్న
ట్లుగా, తనను అనుమానంగా చూస్తున్న
ట్లుగా అనిపించింది. వాళ్ళకేసి చూడ
కుండా తన స్నానానికి పోయి కూర్చుంది.
పని చేస్తూనే ఉందికాని ఆమె మనస్సులో
నాగమణి, అన్నగారు, రఘు మెలకుటూ
ఉన్నాయి. వాళ్ళకు సంబంధించిన
దృశ్యాలూ కలుగుతూనే ఉన్నాయి. తాను
త్యాగం చేయవలసిందేనా? తాను మాత్రం
జీవితంలో ఆనందం పొందడానికి, ఆ
యోలు సిద్ధింప చేసుకోడానికి,
ఆకలు ఫలింప చేసుకోడానికి

ప్రయత్నంచేయకూడదా? అన్న భయంతో
తలసిందేనా, రీపెన్ చేశా మే నేజరు దగ్గరికి
పోయి మాట్లాడితచ్చింది. సాయంత్రం పని
ముగించుకొని ఇంటికి బయలుదేరింది. అన్న
గారిమాట బాపకంవచ్చి, ప్రక్కనున్న
మంచి హోటలులో నేతితో తానగా చేసిన
జిల్లెనీ, మైమూర్ పాక్, మిక్స్చర్ పాట్లాలు
కట్టించుకొని తీసుకువెళ్ళింది. అన్నగారు
ఇంటిదగ్గర ఉన్నాడు. ఇల్లెలి మొగంకేసి
అసక్తితో, అదుర్తాతో చూస్తున్నాడు.
కమల దగ్గరకు వెళ్ళి పాట్లాలని చేతిలో పెట్టి
తనమంది. “నీవు తీసుకువచ్చావా?” అని
అడిగాడు గోపాలం. “నా కక్కల్లేదులే
అన్నయ్యా, నేనింతకుముందే టిఫిన్ తీసు
కున్నాన”ని బాంకి కమల లోపలకు
పోయింది. గోపాలం పాట్లాలు విప్పి తనదం
మొదలు పెట్టాడు. జిహ్వ లేచివచ్చింది.
కాని ఇల్లెలిజవాబుకోసం నిరీక్షిస్తున్నాడు.
అడగడమా మానడమా అనే సందేహంలో
పడిపోయాడు. ఇంతలో కమల మామూలు
వీర కట్టుకొనివచ్చి “అన్నయ్యా నీవువెళ్ళి
‘ఏర్పాటు చేయవచ్చు’ అంది. గోపాలం
ఎగిరి లేచి నోటిలో పెట్టుకున్న జిల్లెముక్క
అలాగే ఉంచుకొని పెద్దకళ్ళతో అలాగే
ఉండి పోయాడు. కొంతసేపటికి మాట
తెచ్చుకొని “ఉద్యోగానికి రాతే నా మా
ఇచ్చేవావా?” అని అడిగాడు. “ఇంకా
లేదన్నయ్యా. వాళ్ళకు కొత్తమనిషి దొర

కాలిగదా. ఇంత అకస్మాత్తుగా విడిచి వెళ్ళి
పోతే బాగుండు. అందువల్ల ఇంకొకవారం
ఉండివస్తాను. నీ వీల్ పున ఏర్పాటుచేసుకో
వచ్చున్నయ్యా” అంది. గోపాలం పాట్లాలు
బల్లమీద పెట్టిచేసి “ఇవి యిప్పుడు నాకు
సయించడం లేదన్నా, నీవుతను” అన్నాడు.
“నాకక్కరలేదు. తరువాత ఎవరికేనా
ఇస్తాను. అలాగే వుండు” అంది కమల.
గోపాలం “ఎంతఅమ్మాయి, ఇప్పుడే బండికి
వెళ్ళిపోతాను. ఇంకా బండి బయలుదేరేం
దుకు అరగంట మైముంది. వెళ్ళి పట్టుకుం
టాను” అని త్వర త్వరగా సంచీ సర్దుకు
న్నాడు. కమల పెట్టితెచ్చి యాదైయాపా
యలు తీసి “ఇవి తీసుకోఅన్నయ్యా, కొన్ని
చిల్లరఖర్చుల కక్కరవస్తాయి. ఇవే నాదగ్గర
మిగిలాయి” అని అన్నగారిచేతిలో పెట్టి
పోయింది. గోపాలం రద్దినీ త్రోసి నేయ
పోయాడు. “కాదు తీసుకువెళ్ళున్నయ్యా”
అని బలవంతంగా అతనిచేతిలో పెట్టింది.
గోపాలం ఇల్లెలి కళ్ళల్లోకి దీర్ఘంగా చూసి
“వెళ్ళివస్తామన్నా, వారం రోజులలో
వచ్చేయి” అని గొడుగు వుచ్చుకొని త్వర
త్వరగా వడిచి వెళ్ళిపోయాడు. కమల
అతనికేసి చూస్తూ పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచి
వంటశాలలో పరికి పోయి నుండమీద
పడిపోయింది.

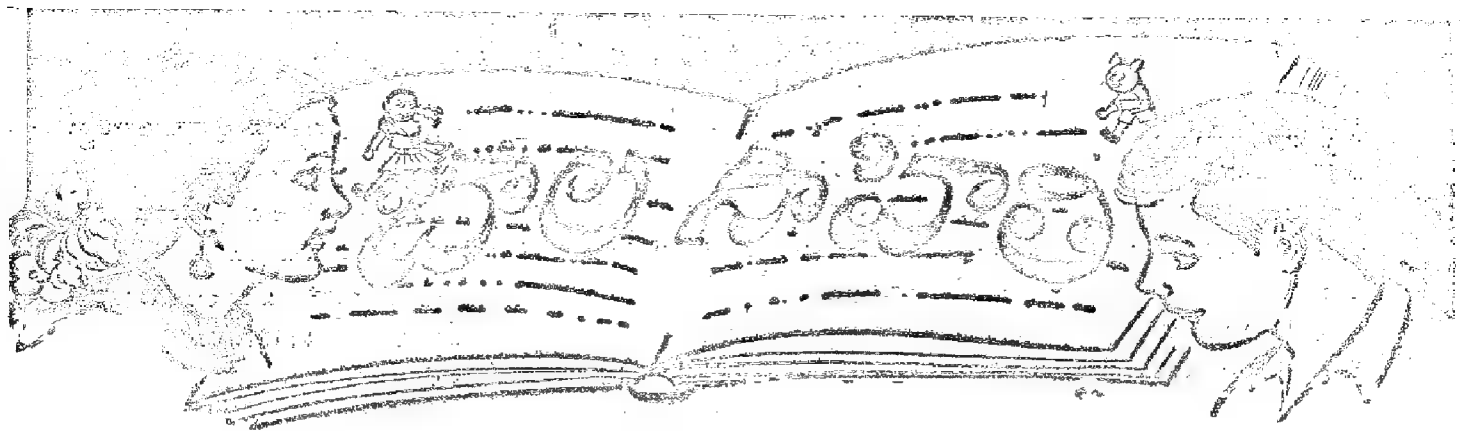
(ఇంకా వుంది)

అమ్మ ఇట్లు దెప్పచున్నది...

ద్యూమెక్స్ కాలవ్యవధిని
తగ్గించును ఎందుకనగా
అది బాల సులభంగా
ముగ్గులు యేర్పడకుండా
కరగిపోవును. మరి
సులభంగా కరుగుట
అనగా సులభంగా
జీర్ణమగుటకూడ-
వద్యూమెక్స్
బిడ్డనైనా
అడిగిండ్...

వారికి ద్యూమెక్స్ ను యిల్లి వారెట్టు పెరుగుదుకో చూడండి!

బాగా తెల్లవారింది. బళ్ళో గంట గంగణా మ్రోసింది. పిల్లలంతా ఆడుకుంటూ పాడుకుంటూ, పెంగుపెంగున గంతులేస్తూ, సంతోషంగా పోతున్నారు బళ్ళోకి.

సూర్యంమాత్రం కాళ్ళనుంచీ తలదాకా దుప్పటి తన్ని పట్టి దొంగ గురకపెట్టి నిద్రపోతున్నాడు. బళ్ళోకి పోతే పంతులుగారు నిన్న చెప్పిన పాఠంలో ప్రశ్నలు నేస్తారు. జవాబు చెప్పలేకపోతే వీపు చిట్టిపోతుంది.

అమ్మడు గబగబా పారం చదువుకుపోతున్నది

“మంచిపిల్లవాడు పెదలకడనే లేచి పలుదోమి స్నానము చేయును. చక్కగా పాఠములు చదివి వేళకు బడికిపోవును”

సూర్యానికి కోసం వచ్చింది.

“అబ్బా, పాడుగోల! చెవికింద వీమిలేరాద! అనతలకు పోతావా బోవా? వీపు పగులుతుంది”

“ఓనా నన్నాయ్, ‘అడుసు

త్రొక్కనేల, కాలు కడుగనేల?’ పారంరాకపోతే ... మరే ... వీపు పగులుతుందనే చెప్పారు పంతులుగారు.”

“అమ్మడిపని మా తమ్మక్కగా ఉండే” అంటూ సూర్యం ఒక్క దూకుతోవచ్చి, అమ్మడివీపు వంచి, దబదబా నాలుగుబాది, పోయి

వి. వి. యల్.
నరసింహారావు

దుప్పటి కప్పకొని, గురకపెట్టడం ప్రారంభించాడు.

పడమటింట్లో కాఫీ కలుపుతున్న అమ్మ యిదంతా కనిపెడుతూనే వుంది. ఒక్క అడుగులో చకచకా మెల్లలోకి వచ్చింది. సూర్యం వీపుమీద అయిదు వేళ్లు వాతలుదేలాయి. నిద్రమైకం వదిలి సూర్యం ఉలిక్కిపడి లేచాడు. హడావిడిగా ముఖం కడుక్కొని

కొంచెం కాఫీ పుచ్చుకొని అమ్మడి పెనకాల బడికి బయల్దేరాడు.

“అమ్మడా, దోవలో అన్నాయి

”అది కాదమ్మా, శ్రీచుక్కా పెట్టేటప్పుడు పంతులుగారు రెప్పడా నాకే ‘శ్రీ’ పెడతారని అన్నాయికి కోపమమ్మా, అందుకే నన్నురికే కొడతాడు.”

“నా బంగారు తల్లీ, ఇంటికొచ్చి నాతో చెప్పు, నేనున్నానుగా” అంటూ అమ్మ ఇంట్లోకి పోయింది. నిన్నేమైనా అంటే పంతులుగారితో చెప్పు...” అమ్మణి ముద్దుపెట్టుకొని చెప్పిందమ్మ.

సూర్యం అమ్మడివంక గుడ్లురిమి చూచాడు.

పందిరిగుంజకు కట్టేసిన ఆవు దూడ, తల్లిదగ్గర పాలు దాగడానికి మెళ్ళోతాడు అంటూ ఇంటా లాక్కుంటూ మెల్లిగా సూర్యం చొక్కా కాస్తా నమిలేసింది.

బుజ్జాయంటే సూర్యానికి ఎంతో నరదా. మెళ్ళోతాడు వివ్వదీసి

అడవి నాటిక నేల

కాలు కడుగనేల

బుజ్జాయి మెడ తన నందిట్లో ఇరికించుకొని బజార్లోకి వచ్చాడు. ముందు అమ్మదూ, వెనక సూర్యం, సూర్యం నందిట్లో బుల్లిబుజ్జాయి అందాల మెడ.

తెల్లిదగ్గరకు పోవాలని బుజ్జాయి తెగ పెనుగులాడుతూ ఉంది. సూర్యం దాన్ని బడిదాకా తీసుకొచ్చాడు బలవంతంగా. అమ్మడు వద్దని చెబుతూనే ఉంది. ఉన్నట్టుండి బుజ్జాయి ఒక్క పెద్ద గంతేసి, సూర్యం చేతి పట్టువిడిపించుకొని, దుముక్కుంటూ పోయింది. ఆ విసు రావుకోలేక సూర్యం బడి పక్కగానడ్చి పైడు కాలువలో పోయి పడ్డాడు. అమ్మడికి భయమేసింది.

బళ్లో కుర్చీలో కూర్చొని కిటికీ చువ్వల్లోనుంచి చూస్తున్న పంతులు గారికి ఇదంతా చక్కగా కనిపిస్తూనే ఉంది. “వాణ్ణిలా పడలాక్కు రండిరా!” అంటూ ఇద్దరు కుత్తాళ్ళ వంక చూచాడు.

రేగిపోయిన జట్టుతో, దోక్కు పోయిన మోకాళ్ళతో, బురదగొట్టు కున్న గుడ్డల్తో, పొర్లిపొర్లివచ్చే ఏడుపుతో సూర్యం పంతులుగారి ముందు హాజరయ్యాడు.

“మాడల్లే ఏడు చదువుతున్నాడు చాలదూ! దాన్నొకదాన్ని వెంట బెట్టుకొచ్చాడు” పంతులుగారు గద్దించారు.

సూర్యం బావురుమని పెద్దగా ఏడ్చాడు.

“వెధవ! అడుసు తొక్కడ మెందుకు, కాలు కడుక్కోవడ మెంధుకు?”

పంతులుగారు నిన్నటి పాఠమే అడుగుతున్నారనుకొన్నాడు

సూర్యం.

“పంతులుగారండీ, ఒక్కసారే చదివానండీ, పాఠం నోటికి రాలేదండీ” సూర్యం తల గోక్కుంటూ అన్నాడు.

“నీ కు వస్తుందని నేననుకున్నానా? వెళ్ళి బురద కడుక్కురా, బాక్సెనలో నీళ్లున్నయ్”

పిల్లలంతా రొదగా గందరగోళంగా చదవడం ప్రారంభించారు పాఠం. “తనకుగాని పనికి పోరాదు. పోయినచో ప్రమాదము తప్పదు. మాలపుకోతలో కాలుపెట్టి మేకూడ దీసినకోరి మరణించెను. అడుసు త్రొక్కునపుడే విచారింపవలయును. కాలు కడుగుకొనునపుడు విచారించి ప్రయోజనములేదు”

కాళ్లు చేతులు కడుక్కొని వస్తున్న సూర్యంవంక పిల్లలంతా నవ్వుతూ చూచారు. అందరినీ నమిలేద్దామన్నంత కోపం వచ్చింది సూర్యానికి. ముక్కు చివరదాకా జారిన కళ్లజోడు అద్దాలమీదుగా పంతులుగారి వాడిచూపులు సూర్యం కళ్ళల్లోకొచ్చి గుచ్చుకున్నాయి. పిల్లిలాగాపోయి సూర్యం అమ్మడి పక్కన ముడుచు కూర్చున్నాడు.

“ఓరోయ్ సూరీ, అడుసు అంటే ఏమిటిరా?” పంతులుగారు ప్రశ్నించారు.

సూర్యం “జబా బకదించవా” అన్నట్లు అమ్మడివంక జాలిగా చూచాడు.

“ఏరా సూరీ, లేచి నిలబడు” ఖంగునమోగింది పంతులుగారి పెద్ద గొంతు. అమ్మడి గుండె తరుక్కు పోయింది. “అడునంటే బుర

దన్నాయ్, చెప్ప” మెల్లిగా, సూర్యం వైపుకు జరిగి చెప్పింది.

సూర్యానికి అమ్మడిమీద పట్టరాని కోపం వచ్చింది.

“బురదలో పడ్డానని ఎగతాళి చేస్తావటే, ఇంటికి పద, నీ పని చెప్తా”

“ఏమిటిరా సూరీ, ననుగుతున్నావ్?” మళ్ళీ మోగింది పంతులుగారి పెద్దగొంతు. సూర్యం ఒక నిమిషం ఆలోచించాడు.

“ఆ...ఆ...అడునంటే...అడునంటే...అరికండీ” అంటూ పండెం గలుచుకున్నట్లు గర్వంగా చూచాడు అమ్మడివంక.

“రిండిపోతు వెధవ, అంతకంటే ఏమి తెలుస్తుంది నీకు,” వెనక్కి తిప్పివున్న సూరీ నున్నని పల్చని వేళ్ళమీద పంతులుగారి రూళ్ళకట్టటకటకా మోగింది. సూర్యం కెవ్వన కేకపెట్టాడు. అమ్మడికళ్ళలో గిట్టున తిరిగాయ్ నీళ్లు.

ఒక్క ఊణంలో బడంతా నిశ్శబ్దం.

“నెక్స్ట్, తర్వాత ఎవడురా, పద్యం అప్పజెప్పు”

కృష్ణబాబు హుమారుగా లేచి

పంచతంత్రం
బొమ్మల కథల పుస్తకం
మొదటి భాగం
(మిత్రభేదం, మిత్రలాభం)
కర్త: డి. శ్రీ
విశ్వాత్మల ఐరసింహమూర్తి
వెల: రూ. 1-8-0
అంధ్రగంధమాల మద్రాసు.

మీ పిల్లల దుస్తులకు ప్రఖ్యాతి గాంచిన డ్రాప్స్ వాల్ కానండి

శిల్ప గా, సౌఖ్యముగా ఉంది. దేహమునకు గారి అదేలా ఉంచుతుంది

శ్రీహరి మీ పిల్లలకి క్రొత్త బట్టలు కొనుగడు అక్కడేయైనా కాట్స్ వాల్ ఎప్పుడూ ఉంది. కాట్స్ వాల్ తేలికగా ఉండే బట్టలు. ఇది ఈ మధ్య మూలం పరిమిత మిశ్రమములో తయారైనది.

కాట్స్ వాల్ దేహమునకు గారి అదేలా ఉంచుతుంది కనుక మీకు విరాళం కలిగించేటంత వేదిగా ఎన్నడూ ఉండదు. ఈ అక్కడేయైనా కాట్స్ వాల్ చాలా కాలము మమ్మకుంది, మరియు క్రొంగులూ ఉంటుంది చాలా హామీ కంటే ఇది క్రొంగులే దీనికంటే బాగా బట్టలు వున్నాయి.

కాట్స్ వాల్ అనేక దిన్నెమైన అద్దకములు మరియు రంగులలో లభిస్తుంది— మీ బట్టల వర్తకుని వర్తకు పెళ్లి నేడే చూడండి!

కాట్స్ వాల్ దుస్తులకు—

అంగోలా కానండి

ఈ వాణ్యమైన ఊలు, మూల కలిపి దట్టముగా వేసిన బట్టలు రంగుల శిశోష్ణతగల ప్రదేశములు, పర్వత ఆశ్రయములకు తగినవి. చొక్కాలకు, ప్రింట్ దుస్తులకు మరియు ఇతరులకు అందమైన రకములలో ఏక రంగులో దొరకుతుంది.

బెంగుళూర్ వులెన్. కాటన్ & పర్క్ మిర్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్
పెటెంట్, పెటెంట్ & ట్రేడర్స్: చిప్స్ అండ్ కంపెనీ (మద్రాసు) లిమిటెడ్

భారతీయ పరిశ్రమల ప్రదర్శనం, న్యూఢిల్లీ, ఆగ్టోబర్ 30-డిసెంబర్ 31 బాంబేమిల్లు యజమానుల సంఘ మంటపం ప్లాటా నెం. 3. 70 ని సందర్శించండి.

చిన్న కాట్స్ వాల్ ఆన్లైన్ షాపులో
సిద్ధమైంది వాడుకకు అనువుగా
ఉంటుంది

ఏక రంగు రకములు 28/30"	ఒక గజమునకు రూ. 3/10
ఇతరుల దారలు 28/30"	ఒక గజమునకు రూ. 3/10
ఏక రంగు రకములు 35/38"	ఒక గజమునకు రూ. 4/5
అద్దకములు 28/30"	ఒక గజమునకు రూ. 4/4
చెక్కు గుర్తులు 28/30"	ఒక గజమునకు రూ. 4/1

అమ్మకపు పన్ను అదనము

అడుసు త్రొక్కనేల? కాలు కడుగ నేల?

మొదలెట్టాడు, సూర్యంవంక చూస్తూ.

“కుడిచి కూర్చుండ కింటిలో గోలచేసి

గిల్లి కళ్ళాలు తెచ్చి యాగీలు పెంచి

వీపు చిట్టిన నేడ్చురా వెజ్జితండ్రి! అడుసు త్రొక్కంగనేల, కాల్గడుగ నేల?”

పిల్లలంతా సూర్యంవంక చూచి గొల్లుమని నవ్వారు. సూర్యం వీడుపు ఆపుకోలేక పోయాడు. “బైటికి రండి మీ పని చెప్తా” అనుకున్నాడు.

బళ్ళో గడియారం పదిగొట్టింది. గంట గణగణా మోగింది. “పొండిరా, పిల్లలందరూ” పంతులు గారు సెలవిచ్చారు. ఒక పెద్ద జల పాతంలాగా పిల్లలంతా రొదచేసుకుంటూ బైటకు దూకారు.

శంజరంనుంచి బైటపడ్డ రామ చిలుకలా సూర్యం మనస్సు మహా నందంతో పొంగిపోయింది. పుస్తకాలు నద్దుకుంటున్న అమ్మడి పొట్టి జడ గట్టిగా లాగి కోడెదూడలా గంతులేస్తూ బైటకొచ్చాడు. పిల్లల వీపులు చరుస్తూ, మెడలువంచి మొట్టికాయలేస్తూ, వాళ్ళు కొట్టడస్తే అందకుండా వీధి ఆరుగులెక్కి పరుగెత్తుతూ, పోయిపోయి రచ్చ బండలదగ్గరాగి అటూ ఇటూ చూచాడు.

అప్రక్కనే శేవచెట్టు నీడకు మాగన్నుపెట్టి పెనక కాళ్ళమధ్య తోకముడుచుకు పండుకున్న ఆబోతు కనిపించింది సూర్యానికి. పిల్లలనుండర్ని చేరబిల్పాడు. “మాంచి

గమ్మత్తు చేస్తున్నాను చూడండియ్” అంటూ మెల్లిగా ఆబోతు వెనక్కి వచ్చాడు. సరైన దాని తోక చేత్తోలాగి, బలంకొద్దీ గట్టిగా మెలిపెట్టివేశాడు. మాగన్నుపెట్టి కునుకుదీస్తున్న బసవన్న దిగున లేచాడు. తోక పైకెత్తి, ఒళ్లు విరుచుకొని ఖణిళ్లున రంకెపెట్టాడు.

పిల్లలంతా కవ్వీస్తూ ఎగబడి వెంటబడ్డారు. ఆబోతు గంగడోలు అటూ ఇటూ ఊపుకుంటూ, కోర కొమ్ములు విసురుకుంటూ, పిల్లల మధ్యగా బయలుదేరింది.

పెనకచిక్కిన అమ్మడు ఆబోతును చూచి కెప్పున కేకపెట్టింది. పరికిణీ కుచ్చెళ్లు అమ్మడి కాళ్ళ కడ్డు పడ్డాయి. బసవన్న మళ్ళీ రంకె పెట్టాడు. అమ్మడు బోర్లపడ్డది. ఆబోతు అమ్మడికి దగ్గరగా వచ్చి నవ్వుచెప్పింది. అమ్మడి కళ్లు బైర్లు కమ్మాయి.

ఒక పావుగంటవరకూ వంజరి గిందో అమ్మడికి తెలియనే తెలియదు. కళ్లువిప్పి చూచేసరికి ఇంట్లో తాను మంచంమీద శండుకొని ఉంది. ప్రక్కన అమ్మా, నాన్నా ఒళ్ళు నిమురుతూ కూర్చున్నారు.

“పిచ్చితల్లీ, ఎంతపాటు వడ్డావే” అంటూ అమ్మ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంటున్నది.

సూర్యం తలుపు తాటున ఉండి అంతా చూస్తూనే ఉన్నాడు.

“అనలా పోట్ల ఆంబోతును కదిలించిం దెవరమ్మమా” నాన్న గట్టిగా అడిగాడు, దోక్కుపోయిన అమ్మడు మోకేయి నవ్విస్తూ.

అమ్మడు శిశువునందని సూర్యం గుండె దడదడలాడింది. అమ్మడు చెప్పింది. “ఎవరో అ బ్లా యి నానా, అన్నాయి గాదు-అయినా నా కిప్పు డేమీ దెబ్బ తగలేదుగా”

సూర్యానికి అమ్మణ్ణిచూస్తుంటే ఏడుపు వచ్చింది. ఒక్కసారి పోయి అమ్మణ్ణి ముద్దుపెట్టుకుందా మనిసిం చింది. అమ్మా, నాన్నా అవతలకు పోయిందాకా ఆ గాడు. మెల్లిగా వచ్చి అమ్మడి ప్రక్కన కూర్చున్నాడు.

“అన్నాయ్, నీ కేమన్నా దెబ్బ తగిలిందా!” అమ్మడు చిన్నగా అడిగింది. సూర్యం కళ్ళుపెంట జోట జోటా నీళ్ళు కారాయి.

“నీవెంత మంచిదాన వమ్మదూ, నామూలంగానేగా నీకీ దెబ్బ తగిలింది”

అమ్మడి కండుకో నవ్వు వచ్చింది. బళ్ళో పంతులుగారు చెప్పిన పద్యం గుర్తుకు వచ్చింది. సూర్యం జుట్టులోకి వేళ్లు పోనిస్తూ మెల్లిగా చదివింది: -

“కుడిచి కూర్చుండ కింటిలో గోలచేసి

గిల్లి కళ్ళాలు తెచ్చి యాగీలు పెంచి

వీపు చిట్టిన నేడ్చురా వెజ్జితండ్రి! అడుసు త్రొక్కంగనేల కాల్గడుగ నేల?”

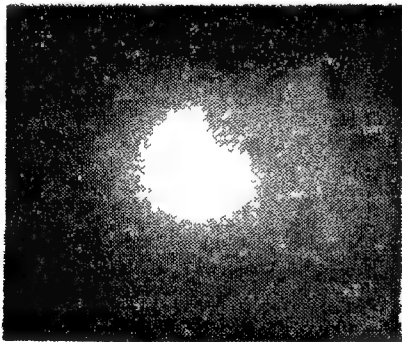
నశేగాని, ఇండులో వెజ్జితండ్రి అంటే ఎవరన్నాయ్” అమ్మడు పకపకా నవ్వింది.

చావిట్లోఉన్న అమ్మా, నాన్నా ఈతూటలు వింటూ లోపల్లోపల ఊరికే మురిసిపోతూవు. ★

సూర్య గ్రహణం

రోజు ప్రాముఖ్యత లేక, ప్రాముఖ్యత ఉన్నా కునే అబ్బాయి ఒకడున్నాడు. ఆ అబ్బాయి ఎంత ఖచ్చితంగా, ఎంత ప్రాముఖ్యతకారం నడుచుకుంటాడంటే, అతన్ని చూసి మన మందరం గడియారాలు చిద్దకుంటాము. అతడు లేకపోతే, గడియారాలూ లేవు, ప్రాముఖ్యత లేదు. ఆ అబ్బాయి పేరు సూర్యుడు.

మొన్న 14 వ తేదీన పగలు దాదాపు ఒకకొండు గంటలకి సూర్యుడు ఉన్నట్లుండి తగ్గిపోసాగాడు. మళ్ళీ మూడు గంటల ప్రాంతంలో యధాప్రకారం సూర్యుడు తయారయ్యాడు.

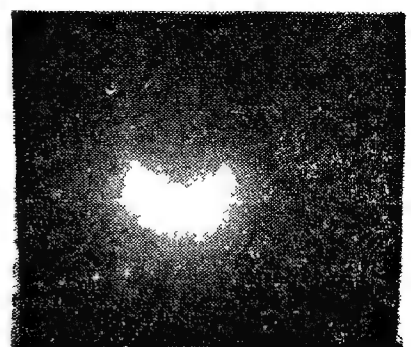
(గ్రహణం మొదలవుతుంది.)

బాలగేయం:

మూకులు - మబ్బులు

ఈ తన మునులు
ఏమిగాను కొమ్ములు
కాపుచుట్టి తరువులు
వంగియుండును!

అంబరాన యెక్కడనో
అంబరాన తిరుగుచునే
కుంభవృష్టి కురియగనే
క్రింది కరుగు మబ్బులు.

(గ్రహణం బాగాపటివప్పుకు
పోతుంది: ఎస్. రామానుజరావు
—ఆమలాపురం)

సూర్యుడు సీలాకాశంలో నల్లని వల కయంగా కనిపిస్తాడు. సూర్యుడు లే పోవడం చూసి మామూలుగా పగ లుల్లా దాక్కుచుండి నక్షత్రాలు కూడా ఆకాశంలో అవతరిస్తాయి.

సూర్యగ్రహణం అంటే ఖగోళ శాస్త్రజ్ఞులకు చాల ప్రీతి. ఆ సమయంలో వారు వెద్దెవెద్ద దూరదర్శి నులు పెట్టుకుని పోతే ముఖ్య మైన పనులూ పరిశోధిస్తారు. సూర్యుడికి దగ్గరనా ఉన్న నక్షత్రాల కాంతిరేఖలను వారు గమనిస్తారు. ఈ కిరణాలు కొద్దిగా వంగి ఉంటాయట. బహుశా సూర్యుని ఆకర్షణ శక్తివల్ల అలా వంగుతాయట. అందుకే నక్షత్రాలు చివరగా ఒకచోట ఉండి మరోచోట ఉన్నట్లు కనిపిస్తాయి.

దూతలారి జగన్నాథం

కలిమిగలుగు బాలలు
తెలివి గలిగి యితరుల
మంచి గోరు మందురు
మంచి యుండరు!

మార్టిన్ రాట్నర్

19

స్వాతంత్ర్యంలోని మాధుర్యం బానిసత్వం అనుభవించినవాడికే అవగతమవుతుంది. మార్టిన్ రాట్నర్ తాను తిరిగి స్వాతంత్ర్యం నందుకు ఎంత ఆనందించాడో వర్ణించడానికి మాటలు చాలవు. చీకటి పడేదాకా, ఆ చిన్నగుహలోనే దాక్కుని, తరవాత అతి కష్టమీద పైకి ఎగబాకి తాను ఇందాక దూకిన శిఖరం మీదికివచ్చాడు. ఇక తనుతన దారినపోవాలనుకున్నాడు. కాని ఆ నిర్జన అరణ్యమార్గాలలో ఒంటరిగా, నిరాయుధుడై, నిరాహార్యుడై ప్రయాణం చెయ్యడం ఎంత ప్రమాదకరమో అతడు గ్రహించాడు. అందుచేత బాగా చీకటి పడి, నద్దమణిగినతర్వాత ఇండియన్ గ్రామానికి పెల్లి తనకు కావలసినవన్నీ సేకరించుకోవాలని నిశ్చయించాడు. ఇది చాలా సాహసమైన పనే. ఏమాత్రం అజాగ్రత్తగా ఉన్నా తిరిగి శత్రువుల చేతిలో చిక్కిపోతాడు. అయినా అంతకంటే అతనికి గత్యంతరం కనిపించలేదు. పైగా పలువురు ఇండియన్లు ఏదో వేటకోసం దూరప్రదేశాలకు వెయసమై వెళ్ళడం కూడా అతనికి ధైర్యం కలిగించింది.

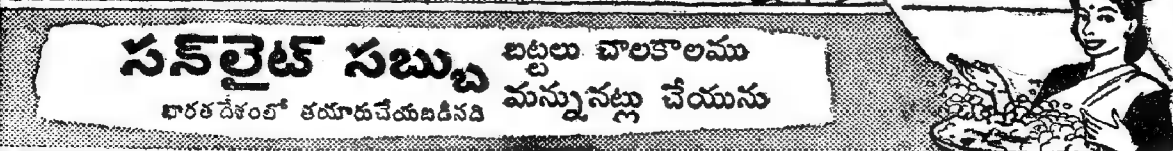
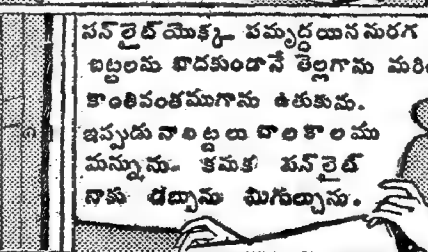
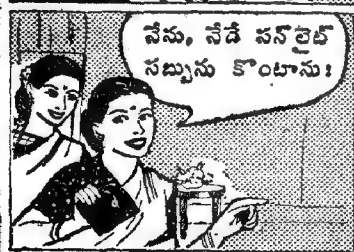
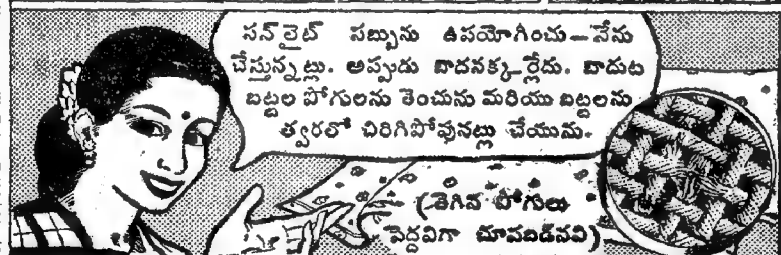
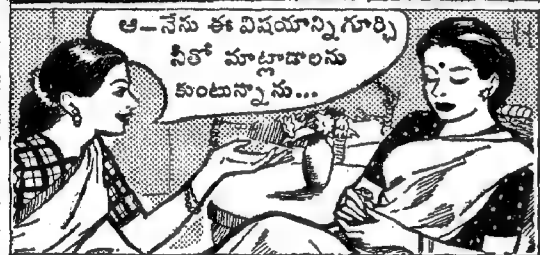
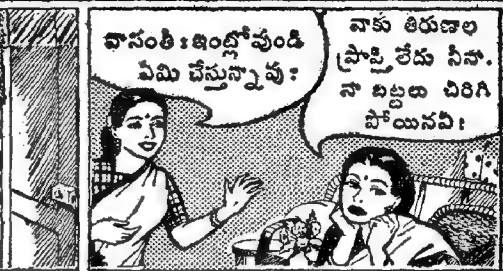
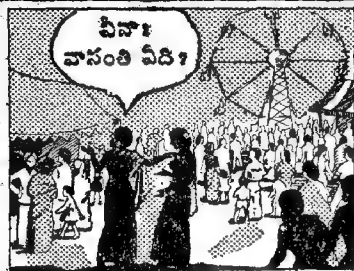
బాగా చీకటి పడినతరవాత అతడు గ్రామం సమీపించాడు. అందరూ నిద్రలు పోతున్నారు. ఒక కుటీరాన్ని సమీపించాడు. అక్కడ ఎవరూ ఉన్న

అలికిడి లేదు. ప్రవేశిద్దామనుకున్నాడు. కాని అడుగు ముందుకు వేసేసరికి, ఎవరిదో గురు వినిపించింది. ఆగాడు. మరొక కుటీరం సమీపించాడు. అందులో ఎవరూ లేరని దృఢపడిన తరువాత ప్రవేశించాడు. మనకచీకటిగా ఉంది లోపల. ఒక గోననంచి దొరికింది. దానిలో తనకు కావలసిన వస్తువులన్నీ పడేసుకున్నాడు. ఒక పెద్ద కత్తి, గొడ్డలి, నివ్వరాయి, ఉక్కుముక్క, తీసుకున్నాడు. ఒకమూల ఒక ఉయ్యాల కనిపించింది. అది మడతపెట్టి నంచీలో కుక్కి, మరొక చోట గడ్డి టోపీ కనిపిస్తే అది తీసుకుని, ఇక పోదామని బయల్దేరాడు. హఠాత్తుగా, ఒకప్రక్కన వేలాడగట్టి ఉన్న ఉయ్యాలలో ఒక మనిషి పడుకుని, కళ్ళు తెరుచుకుని తనకేనే చూస్తూండడం కనిపించింది. అపరిమితమైన భయంతో మార్టిన్ కొయ్యబారి పోయాడు. ఇక పట్టుబడడం తథ్యమనుకున్నాడు. చేతిలోని కత్తితో వాణ్ని పొడిచేద్దామనుకున్నాడు. కాని మానవ రక్తంతో తన చేతులను పాప పంకిలం చేసుకోవడానికి అతనికి మనసాప్పలేదు.

ఉయ్యాలలోని ఇండియను భయవిహ్వాల సేతాలతో మార్టిన్ ను చూస్తున్నాడు. చనిపోయిన మార్టిన్ రాట్నర్ మళ్ళీ ఆ గుడిసెలోకి రావడం చూసి, అది మార్టిన్ తాలూకు దయ్యమై ఉండాలని వాడు భావించాడు. వాడి భావం మార్టిన్ కూడా గ్రహించి,

అనువాదం : నండూరి రామమోహనరావు

S-236-X52 TL

మార్టిన్ రాట్లర్

తనకి భయంలేదనుకున్నాడు. వెనుక వెనుకకు అడుగులు వేస్తూ, మార్టిన్ మెల్లగా కుటీరాన్ని దాటి రోడ్డు మీదికి వచ్చాడు.

గబగబ నడిచి గ్రామం వెలుపలికి వచ్చాడు. అక్కడి నుంచి దూరంగా కనబడే నీల పర్వతాలకేసి శ్రీఘంగా నడవసాగాడు. నాలుగైదు గంటలలో ఆ పర్వతాలను సమీపించాడు. తెల్లవారే సరికి పర్వతాలెక్కి చాలదూరం వచ్చేవాడు. అలసిపోయినా, సంతోషం ఉచితే హృదయంతో అతడు బ్రెజిల్ తూర్పు కోస్తా వదిక్కుగా ఉంటుందో ఊహించుకుని నడవసాగాడు. మధ్యాహ్నానికి చల్లని సెలవరు ఒకటి కనిపించగా అక్కడ ఆగి తనతో తెచ్చుకున్న పదార్థాలు భుజించాడు. భోజనం చేస్తున్నంతసేపూ తనతో ఇప్పుడు బార్నికూడా ఉంటే ఎంత బాగుండునో అని దిచారస్తూనే ఉన్నాడు. భోజనం చేసిన తరువాత ఉయ్యాలను చెట్టు కొమ్మలకు ఎత్తుగా వేలాడగట్టి అందులో పడుకున్నాడు. మర్నాడు పొద్దుటి చాకా అతనికి మెలకువ రాలేదు. మళ్ళీ భోజనం చేసి బయలుదేరాడు.

ఆ సాయంత్రానికి ఒక సరస్సు ప్రాంతానికి వచ్చాడు. సరస్సులో చాలా మొసళ్లు ఎగిరెగిరి పడుతూ అల్లకల్లోలంగా తిరుగుతున్నాయి. సరస్సుకు సమీపంలో ఒక వృక్షానికి మళ్ళీ ఉయ్యాలను వేలాడగట్టి మార్టిన్ శయనించాడు. ఇంతలో దగ్గరలో ఏదో అలికిడైంది. పొదలలోనుండి ఒక పులి మెల్లగా పాకుతూ వస్తోంది. సరస్సు ఒడ్డున ఇసుకమీద పడుకున్న మొసలిని పట్టుకోవాలని అది వెదుతున్నట్లు మార్టిన్ గ్రహించాడు. పులి కొన్ని గజాల దూరంలో ఆగి, ఒక్క ఎగురు ఎగిరింది. మొసలితోకకు సమీపంలో ఉండే మెత్తటి భాగాన్ని గట్టిగా కరచి పట్టేసింది. మొసలి అటూ ఇటూ తన్నుకుంది. కాని పులి పట్టువిడవలేదు. మొసలి వెనక్కితిరిగి తన్ను కరవడానికి వీల్లేకుండా బిగించి పట్టుకుంది. అలా బాగా గాయం చేసిన తరువాత పులి దాన్ని విడిచి కొన్ని అడుగులు వెనక్కివేసింది. మొసలి నీటిలోకి పోవడానికి ప్రయత్నించింది. కాని పులి దాన్ని మళ్ళీ పట్టుకుని వెనక్కి ఈడ్చుకు వచ్చింది. పిల్లి ఎలుకతో చెల్లగటం ఆడినట్లు పులి

మొసలితో అడుకుంటోందని మార్టిన్ గ్రహించాడు. ఇలా రెండుమూడు సార్లు వదలడం, పట్టుకోడం జరిగాక మొసలి అతి ప్రయత్నంమీద నీటిని సమీపించింది. పులి దాన్ని వెనక్కి ఈడ్చుకు రావడానికి దూకింది. ఆ ఘర్షణలో రెండూ దొర్లుకుంటూ దొర్లుకుంటూ నీటిలోకి పోయి పడ్డాయి. ఒక సారి నీటిలోకి వచ్చిన తరువాత మొసలి ఇక విజృంభించింది. పులి ఒడ్డుకు పారిపోతూంటే లటుక్కున నడుమును కరచి పట్టేసుకుంది. ఇక పట్టునుండి పులి విడిపించుకోవడం సాధ్యం కాలేదు. అలాగే దాన్ని ఈడ్చుకుంటూ లోపలికి తీసుకుపోయింది మొసలి.

ఈ భయంకర యుద్ధకాండ అంతా చెట్టుమీద నుండి మార్టిన్ తిలకించాడు. స్పృష్టిలో ఎడతెగకుండా జరిగే సంఘర్షణకు అబ్బురపడ్డాడు.

మర్నాడు మళ్ళీ నడక సాగించాడు. శ్రోవలో కొత్త కొత్త జంతువులు అనేకం కనబడ్డాయి. చీమలను తినే ఒక జంతువును చూశాడు. దానికి పొడుగాటి నాలుక ఉన్నది. ఆ నాలుకను చీమల పుట్టలో పెట్టి ఉంచుతుంది. చీమలన్నీ ఆ నాలిక మీదకు వస్తాయి. అప్పుడా నాలికను అది ముడుచుకుని చీమల్ని చప్పరించేస్తుంది.

ఇలా ఎన్నో విచిత్రాలు చూస్తూ మార్టిన్ ముందుకు పోయాడు.

20

ఒకరోజున అతనికి మనుషులునడిచే కాలిబాట కనిపించింది. అతని సంతోషం చెప్పతరంకాదు. ఎప్పటికైనా మనుషుల్లో పడతానా అని శెంగపెట్టుకున్న మార్టిన్ ఎగిరి గంతేశాడు.

ఆ కాలిబాట వెంటపోదామని మశ్చయించుకున్నాడు. ఇంతలో అతనికి ఎక్కడో గుర్రాల డెక్కల ధ్వనులు వినిపించాయి. మాటలుకూడా వినిపించాయి. శత్రువులో, మిత్రులో తెలిసేదాకా కనబడకపోవడమే మంచిదనుకుని ఒక చెట్టుచాటున దాగాడు.

కొద్ది నిమిషాల్లో కంచరగాడిదలు కొన్ని కనిపించాయి. ఆరుగురు ఆశ్వకులుకూడా కనబడ్డారు. వారిని చూస్తే బ్రెజిలియన్లు లాగా కనిపించారు. మార్టిన్ వారిని కేకవేసి ఆపాడు. ఆ కేకకు వారు

మార్టిన్ రాట్లర్

విస్తృతమైన విస్తృతమైన అతనికేసి గురిపెట్టారు. కాని ఆ బాలుణ్ణి చూడగానే వారు నవ్వుకుని, విస్తృతమైన దాచేసి, పోర్చుగీసు భాషలో ప్రశ్నలవర్షం కురిపించారు.

“మీకు ఇంగ్లీషురాదా?” అని మార్టిన్ అడిగాడు.

“నాకు కొద్దిగావచ్చును”, అని వారిలో ఒకడన్నాడు. “ఎక్కణ్ణించి వస్తున్నావు నువ్వు?”

“నన్ను ఇండియన్లు బంధించి చాలకాలం వారి గ్రామంలో బానిసగా ఉంచుకున్నారు. నేను ఎలాగో తప్పించుకుని పారిపోయివచ్చాను. చాలారోజులనుంచీ ఈ అరణ్యంలో సంచరిస్తున్నాను. తూర్పుకోస్తాకు పోవాలని ప్రయోగించేస్తున్నాను. ఏదన్నా పట్టణం తగిలే, అక్కడ కొంతకాలంపాటు పనిచేసి డబ్బు సంపాదించి మా దేశం పోవాలని ఆలోచన” అని చెప్పాడు మార్టిన్.

“అయితే మాతోరా. ఇక్కడికి కొంతదూరంలో వజ్రాలగులున్నాయి. మేము అక్కడికే పోతున్నాము. నీకు అక్కడేదన్నా పనిదొరకచ్చు. ఆ గుర్రంమీద ఎక్కిరా”, అన్నాడు ఇంగ్లీషు వచ్చిన మిత్రుడు.

మార్టిన్ భాగీగాడన్న ఒక అశ్వం అధిరోపించాడు. ఒక రోజు ప్రయోగించేసి వారు వజ్రాల గని ప్రాంతం చేరుకున్నారు. మిత్రుడు మార్టిన్ తో ఇలాచెప్పాడు: ఈ గనులమీద ముఖ్యాధికారి ఒకాయన ఉన్నాడు. ఆయన పేరు బారన్ ఫగోసి. ఆయనకు ఇంగ్లీషువాళ్లంటే చాలా ఇష్టం. కాని ఆయనకు ఇంగ్లీషురాదు. నేను ఆయనకు ఇంగ్లీషునుబాసీగా ఉంటున్నాను. నిన్ను ఆయనకు పరిచయం చేస్తాను.

బహుశా నీకు ఆయన ఏదైన పనిఇస్తాడనుకుంటాను.”

ముఖ్యాధికారి భవనానికి మార్టిన్ ను తీసుకుపోయాడమిత్రుడు.

బారన్ ఫగోసి గుమ్మం వద్ద నుంచుని వైపుకాలుస్తున్నాడు. మనిషి దృఢంగా, బలిష్ఠంగా ఉన్నాడు. రాగి రంగు గడ్డం, మీసాలు, పెద్ద బుట్ట బోపీ మొత్తంమీద అతన్ని చూస్తే మార్టిన్ కు నడభిప్రాయం కలగలేదు. బుట్టబోపీలో అతని మొహమైనా నరిగా కనిపించడంలేదు. దూరంనుంచి మార్టిన్ ను చూడగానే, గిరుక్కున తిరిగి లోపలికిపోయి తలుపులు ధడలున వేసుకున్నాడు. మార్టిన్ కు చాలా కోపం వచ్చింది. కాని మిత్రుడతన్ని చెయ్యిపట్టుకుని లోపలికి తీసుకుపోయాడు.

బారన్ ఫగోసి గోడవైపు తిరిగి కుర్చీలో కూర్చుని ఏదో రాసుకుంటున్నాడు. తనకోసం వచ్చిన వారికేసి చూడాలనైనా తోచలేదు అతనికి.

దుబాసీ ఏదో చెప్పాడు బారన్ తో. కాని అదేమీ వినిపించుకోకుండా అతడు గదమాయించి అవతలికి పొమ్మన్నాడు. పోర్చుగీసు భాషలో ఏదో చెప్పాడు కూడాను.

దుబాసీ మార్టిన్ ను ఒక గదిలోకి తీసుకుపోయి ఇలా చెప్పాడు: “నువ్వు దొంగలాగా కనిపిస్తున్నావని మా అధికారి అనుమానిస్తున్నాడు. నువ్వు వజ్రాలు ఎత్తుకు పోవడానికి వచ్చావని ఆయన అనుమానం. అందుకని నిన్ను ఇక్కడ బంధించమని ఆజ్ఞాపించాడు.”

ఇలా అంటూ మిత్రుడు మార్టిన్ ను అక్కడ వదిలి పెట్టి తలుపులు మూసి తాళం వేసి వెళ్ళిపోయాడు. మార్టిన్ ఈ వింత సంఘటనకు నిర్ధారతపోయి అలా చూస్తూ ఉండిపోయాడు. (ఇంకా ఉంది)

వినోబా భావే

(ర.వ పేజీ తరువాయి)

వస్తు. ఉద్ధరిస్తామంటూ, నానాఆర్థాటంకోవారిని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేయనూవద్దు. పాటివాడుగా తోటి సోదరులుగా గుర్తించి, గౌరవించండి.

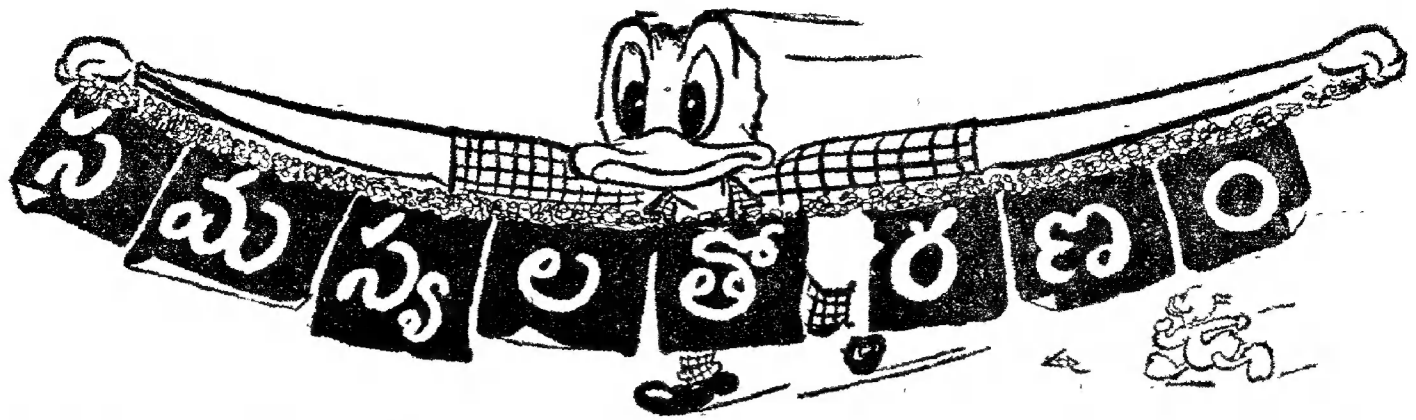
హరిజనభావం పోవాలి

సువ్యవస్థ అంటే “మనిషిని” అని జవాబివ్వడం నేర్చుకోవాలి హరిజనులంతా.

వాడుకులు, తమ వాడలకే వస్తారన్న ఊహతో హరిజనులు సభలకు రావటం తమ ప్రత్యేక సౌకర్యాలంటూవచ్చు భావంతో ‘హరిజనులు’గానే ఉండాలన్న భారతీయవాదా కనబడుతోంది. ఇది తగదు హరిజనభావం, ఆ మాటకూడా పోవాలి భూదానవేద్యరా వచ్చే భూమిలో ఊదోపంతు హరిజనులకు పంచాలమకుంటున్నాను.

[భూదానవేద్యమాన్ని శ్రీభావే 1951 ఏప్రిల్ 18న పోచంపల్లి గ్రామంలో ప్రారంభించాడు. నేకంమొత్తంమీద దినుకోట్ల ఎకరాలు నేకరించాలని ఆయన సంకల్పం. ఆంధ్రలో శ్రీభావే పాదయాత్ర అక్టోబరు 1న ప్రారంభమైంది. మన రాష్ట్రంలో లక్ష ఎకరాలు నేకరింపజలచారు.]

జోళ్ళపాపువాడి కెంత నష్టం?
(గతవారం సమస్యకు జవాబు)

ఈ లెక్కకి చాలామంది 200 రూపాయలనీ, 185 రూపాయలనీ జవాబులు చెప్పేరు. కాని యీ జవాబులన్నీ కూడా తప్పే.

చాలామంది జోళ్ళపాపువాడు మొదట సత్యాని కీచ్చిన జోడూ, 85 రూపాయలూ జోళ్ళపాపువాడికే నష్టం అని అనుకున్నారు. ఇదెలా సంభవం? పాపువాడు సత్యం యిచ్చిన 100 రూపాయల నోటూ (తనది కాదు) అది చెల్లనిదే అవుగాక, అది పట్టుకొన్న చిల్లర మార్చుకొచ్చి అందులోనే యిచ్చాడు గాని తన చేతిది కాదే! కాబట్టి ఆ జోడూ, ఆ 85 రూపాయలూ పాపువాడికి ఎలా నష్టం?

జోడు నష్టం కాదా అంటారేమో, 15 రూపాయలు మినహాయించుకున్నాడుగా మరి! ఇకపోతే అయ్యేరు వచ్చి ఆ నోటు చెల్లదని చెప్పినప్పుడు దాని బదులు 100 రూపాయల నోటు మంచిది ఇవ్వవలసినదానిది. ఆ 100 రూపాయలూ నష్టమే.

కాబట్టి జోళ్ళపాపువాడికి నష్టం 100 రూపాయలు అనవచ్చు.

అవసరాల రామకృష్ణరావు

ఇంకా సరిగ్గా చెప్పాలంటే - ఈ 100 రూపాయలలోనూ 15 రూపాయలు వాడికి ఇదివరకే వచ్చాయి. ఈ 15 రూపాయలూ

జోడు ఖరీదు కాదా అంటారేమో! ఈ ఖరీదు ఎవరికి? కొనేవారికి. పాపువాడికి ఆ జోడు ఎంత! కట్టించో!

మొత్తంమీద సరైన జవాబు ఏమిటంటే జోళ్ళపాపువాడికి నష్టం 85 రూపాయలూ, ఆ జోడూనూ.

వరహాలయ్య వజ్రాలు

ఎలా పంచాడు

3

వజ్రాల గనులలో పనిచేసే వరహాలయ్యకి నలుగురు కొడుకులు. చనిపోయే నాటికి వాడి దగ్గరున్న ఆస్తి 64 వజ్రాలు. నలుగురికీ నాలుగు వదహార్లు పంచుదామన్నాడు. ఆ ఖరీదాదు యీ కబురు తెలియగానే అమాంతంగా పరిగెత్తుకొచ్చేడు.

‘అదేం మాట నాన్నా. చదువు కొన్న వాడివికదా నీకిది న్యాయమే? పెద్దన్నయ్యకి నాకూ యిరవై ఏళ్లు తేడా. వాడి కెంత ఖర్చయింది? నా కెంత అయింది? ఇద్దరికీ సమానంగా

పంచడం నీకు ధర్మమా?’ అని గోల పెట్టేడు.

పెద్దవాడూ ఊరుకోలేదు

‘మేం పుట్టిననాటినుంచీ మాకు ఎంతెంత అయిందో నువ్వు అలా పైనలతో లెక్కవేళావా ఏమిటి? నా పెళ్ళికి అయిదువందలైనా అవలేదని చెప్పుకున్నాడు. చిన్నతమ్ముడికి అయిదు వేలయిందని నేను అల్లకి పెట్టే నా? ఎవరికయింది వాళ్ళ కయింది. ఒక్కొక్క కొడుక్కి ఒక కొక్కలా పంచడం నీకు న్యాయమా?’

రెండోవాడూ మూడోవాడూ

కూడా బాత్రిగా ఊరుకోలేదు. వర హాలయ్యకి చచ్చేసాటికి తీరని దిగులు పట్టుకుంది. వజ్రాలు ఎలా పంచడం? ఇంతలో తీర్థయాత్రలు చేసుకుంటూ వరహాలయ్య అక్క బుద్ధిమతిక ఆ పూరు వచ్చింది.

‘తమ్ముడా, నీ కింత దిగు లెందుకు? వాళ్ళ నిలా పిలు.’ నలు గురూ వచ్చారు. ‘నేను ఒకవిధంగా నాకు తోచినట్లు పంచుతాను, ఏం?’ అంది ఆమె. ఆవిడ చాలా తెలివైనదని ఆ యింట్లోవాళ్లందరికీ నమ్మకం. సరే అన్నారు వాళ్లు.

‘ఇలా చూడండి. ఈ డబ్బు పంచకంలో మీ సಂಬంధాలు తెగి పోవు. ఇచ్చిపుచ్చుకోడాలు లేక పోతే మీరు అన్నదమ్ములే కారు. ఈ 64 వజ్రాలూ నేను మీకు ఇస్తాను.

ఇవ్వగానే మొదట పెద్దవాడు లేచి అప్పుడు రెండోవాడి దగ్గరా, మూడోవాడిదగ్గరా నాలుగోవాడి దగ్గరా ఎన్నేసి వజ్రాలున్నాయో చూసి అన్నేసి యిచ్చేసి మిగిలినవి తనదగ్గి రుంచుకుని కూర్చోవాలి. తరవాత రెండోవాడు లేచి అప్పుడు మిగతా వారిదగ్గర ఎన్నేన్ని ఉన్నాయో అన్నేన్ని వారివారికి యిచ్చి తన స్థానంలో మిగిలిన వాటితో కూర్చోవాలి. అప్పుడు మూడోవాడు లేచి ఒకటోవాడిదగ్గరెన్నున్నాయో అన్ని వాడికీ, అప్పుడు రెండోవాడిదగ్గరెన్నున్నాయో వాడికీ, నాలుగోవాడిదగ్గరెన్నున్నాయో వాడికీ ఇచ్చి మిగిలినవి తనదగ్గరుంచుకోవాలి. అప్పుడు ఆఖరివాడు లేచి మిగిలిన ప్రతిఒక్కరి

దగ్గరూ అప్పుటికి ఎన్నేని ఉన్నాయో అన్నేన్ని యిచ్చి వి లిన వజ్రాలతో తన స్థానం కూర్చోవాలి. ఎవరి అదృష్టం ఎ ఊటే అలా జరుగుతుంది’ అని అం రికీ నచ్చజెప్పి వరహాలయ్య చూ ళి అసలువిషయం చెప్పింది బుద్ధిమతిక. ఆప్రకారం వరహాలయ్య ఆ 64 వజ్రాలూ నలుగురి జ్ఞాదుకులికీ యిచ్చాడు. అతరవాత మేనత్త చెప్పినప్రకారం వాళ్లు చేశారు. ఎవరి అదృష్టం ఎలా ఉండలో గడుసు మేనత్త ముందే నిర్ణయం చింది. ఆప్రకారం చెయ్యగా ఒక్కొక్కరికి 16 వజ్రాల చొప్పు వచ్చాయి!

పంచుకోక ముందు బుద్ధిమతిక ఎవరికెన్ని వజ్రాలిమ్మంది? వరహాలయ్య వజ్రాలు - ఎలా పంచేడు?

43 Persons are awarded prizes in our Competition No 53.—No 1st prize, 2nd prize 31, 3rd prize 2 and 4th prize 10 persons Full particulars are sent against 0—4—0 annas stamps.

గెలవండి **25,000** గెలవండి

రిజిస్టర్ నెం 628.

పోటీ నెం. 55

సీలు చేసియున్న ఈ అఫిషియల్ కీ సాల్యూషన్ మొదలు. (ప్రిమియర్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్, ముద్రాను వారివద్ద దిఫాజిట్టు చేయబడియున్నది. వారి అధికారముతో అది ప్రకటింపబడును. ప్రథమ బహుమతి ఆల్ కరెన్సీ రు. 12,500. రెండవబహుమతి మొదటి రెండు రైసులు కరెన్సీ రు. 6,500 తూర్పు బహుమతి మొదటి ఒక రైస్ కరెన్సీ రు. 3,500. చాలావల బహుమతి మొదటి రెండు సెంటర్ల కరెన్సీ రు. 2,500 ఈ కీ సాల్యూషన్ ప్రకారం నిలుపుకో, అద్దంగా వుండవలెను.

RAISING COMPETITIONS

నెం. 53

158	157	147	144
146	145	159	156
153	154	148	151
149	150	152	155

We hereby certify that the above is the solution in official deposited with us by Raising Competitions No. 53 on 23/1/55. It is a sealed cover which was opened in our presence today and that a copy of the same solution has been lodged with the Bank.

For The Premier Bank of India Ltd

(Signature)
J. S. S. S. S.

ఆఖరు తేది **12-1-56**

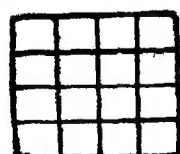
ఫలితములు

27-1-56

614

(వనేక దనుము ఒక ఎంట్రికి రు. 1/-; 6 ఎంట్రిలకు రు. 6/-; 14 ఎంట్రిలకు రు. 10/-.

సాల్యూ చేయబడిన విధానము :- ఈ డివిజనులో 145 నుండి 161 వరకు కల అంకాలు నిలుపువా అయినవారిని

అడ్డుముగా ఎటు కూడినా 614 వచ్చెట్లు వేయాలి. ఒక అంక ఒకమార్త వాడాలి. సామాకాశిముహూద ఎన్ని ఎంట్రి లైనా పంపవచ్చును. ప్రతి ఎంట్రికింద, పోటీ పంపువారు తమ పేరు అడ్డను అంకలు స్పష్టంగా పెట్టె అక్షరాలతోను ఇంగ్లీషులో వ్రాయాలి. సామ్యూ క్రాస్ చేసిన ఇండియన్ పోస్టల్ ఆర్డర్లుగా గాని, కునియార్డర్లుగా గాని పంప వచ్చును. కునియార్డర్లచేత కునియార్డర్ల రకములు పోటీ యెంట్రిల వెంట పంపవలెను. ప్రతి కునియార్డర్ల ఫారము 5కు జరిపరుచు కూతులలో సామ్యూ పంపువారు తమ పేరు, అడ్డను ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను. ‘కనూలునుబట్టి జరగ నుమో సామ్యూ వారుయందును. ఈ పోటీలో మే పేజరు తీర్మానము ఆఖరు, చట్టబద్ధమైనది. 0-4-0 స్టాంపులు పంపినతో పాటులో ఫలితములరెన్సు పంపవలెను. మా ప్రత్యేక హుచ్చు, వరకులు బాగా తెలిసినవారే పోటీలో పాల్గొనవలెను.

THE RAISING COMPETITIONS No. 55, 28, (3) Ghandavaraya Granani St., MADRAS-21.

Printed and Published for Nageswara Rao Estates Ltd., by S. Radha Krishna at The Andhra Patrika Press, 6 & 7, T.ambu Chetty Street, Madras-1. Editor S. Sambhu Prasad.

ఆమె ప్రకాశవంతమైన తెల్ల చీరలు ఆమె స్నేహితులు మెచ్చుకొనునట్లు చేసినవి

విత్యమూ మా
యజమానురాలు
దరించు బట్టలకు
అంత తెల్లదనము

ఎల్లు వచ్చినదో ఆమె స్నేహితులు
అందరి రహస్యము ఆమెను అడిగేవరకూ
తెలుసుకొనలేక పోయిరి.

తన తెల్లబట్టల
(మామ బట్టలు)
ఎల్లు వస్తూ
టినోపాల్ వారి

అంత తెల్లదనము పొందుచున్నట్లు వారి
తెలిపెను. టినోపాల్ వారిప బట్టలతెల్లగా
మెరియుటచే స్పష్టముగా తెలియును.

టినోపాల్ యొక్క విశేష
తెల్లదనము 3, 4, సార్లు
ఉతితేవరకు నిలుచును.
అందుచే తీసిని తరుచు వాడు
వపుసరములేదు. మైగా టీ
స్మానులో నాలుగోవంతు మా
త్రపు టినోపాల్ ఒక నాల్గోడు
బట్టలను తెలుపుచేయును.

టినోపాల్

(Geigy)

బట్టలను అన్నిటికంటే మిక్కిలి తెల్లగా
చేయును

అమల్గమేటెడ్ కెమికల్స్ అండ్ డ్రెస్టప్స్ కం పి
పి 965 బొంబాయి

ఇప్పుడు నడుస్తున్నది...

జూపిటర్ వారి
సంతోషం

అంజలి · N.T.రామారావు · జమున · రేలంగి

రాజశ్రీ రిలీజ్ జగ్గయ్య

Super Advertis

